

Naročnina mesečna 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 59.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — [kajna vsak dan s jutro] razen ponedeljka in dneva po prazniku

Največja sila

Ko dandanes govorite z ljudmi, vidite, da so jim misli zaposlene z draginjo in komaj še najdejo toliko časa, da se pogovore o Nemcih in Angležih, ki si medsebojno uničujejo svoja najlepša mesta. Ljudje si pripovedujejo o letalih, o gorečih hišah, o tulečih bombah, o strašnih žrtvah, ki jih vojska zahteva in potem ugibajo, kdo bo zmagovalec in kaj nam prinese povojni čas. Res! Kaj bo tej vojski sledilo? To vprašanje bi moralo pametne ljudi prav za prav v prvi vrsti zanimati. Ker skoraj bi morali reči, da se nam je bolj kot vojske bati tega, kar bo vojski sledilo! Potem pride boj duhov, nova, še ostrejša borba ideologij, nevarnost revolucije, brezverstva, sovraštva do Boga in do vsega, kar pomenja red in zakon v družbi.

Ali kaj mislimo na te čase? Ali smo strnili svoje vrste? Pomnimo: kakor je v vojski odločilne važnosti tisto orožje, ki je najboljšo, tako že zdaj in bo po vojski še bolj odločal na duhovnem področju tisti, ki bo imel v oblasti besedo, tisk, pred vsem pa dnevno časopisje.

Napoleon je imenoval tisk peto velesilo na svetu. Danes je več kot peta velesila; je prva in največja sila na svetu. Če se prestoli rušijo, je njihov padec povzročil tisk. Če banke doživijo polom, je največkrat v ozadju treba iskati časopisja. Ako gredo cesarji in kralji v izgnanstvo, je prej že tisk opravil svoje delo. Če na stotine in tisoče ljudi zdvaja nad svojo vero in obrača Cerkev hrbet, je tega največkrat krivo izvestno časopisje. Ako se narodi in države med seboj mesarijo in pobijajo, nosi največjo krivdo časopisje, ki je prebivalstvo nahujskalo in mu vcepilo nacionalno sovraštvo. Citajte samo časopisje vojskujočih se držav! Kjer pa so možje zvesti veri svojih očetov in svoji domovini, je nanje v veliki meri vplivalo dobro in pogumno časopisje.

Zaradi tega je umljivo, zakaj Cerkev vedno znova opominja, da je treba podpirati dober, katoliški tisk. Papež Pij IX., kateremu je sovražno časopisje povzročilo silno veliko trpljenje in bridkosti, je zapisal: »Sveta dolžnost vsakega katoličana je, da katoliško časopisje podpira in se prizadeva, da bo med ljudstvom kar moč razširjeno. Dober tisk je delo, ki je najbolj koristno in najbolj zaslužno!« Znan je tudi izrek Leona XIII.: »Katoličani nikdar ne morejo dovolj storiti za svoj tisk. Posebno naj ga podpirajo z naročanjem in sodelovanjem.« Ko je svetniški Pij X. bil še kardinal v Benetkah, je tamonjši katoliški list »Difesa« (Bramba) zašel v gospodarske težave. Ob taki priliki se je kardinal sledeče izrazil: »Ne bom se ustrašil pred nobeno žrtvijo, samo da vzdržimo »Difeso«. Če bo treba, bom v ta namen prodal tudi svoj prstan, zlat prsni križ in in celo mojo kardinalsko obleko. Hočem, da list na vsak način ostane. Ne poznam nobenega plemenitejšega opravila, kakor je delo časnikarja. Ljudje še vedno ne razumejo, kolikšne važnosti je časopisje. Večkrat slišim stare ljudi govoriti, da je časopis novotarija in da so včasih tudi brez njega duše reševali. Res je, včasih so lahko shajali brez časopisov in se tudi zveličali. Toda ti, ki tako govore, največkrat ne pomislijo, da včasih tudi ni bilo toliko strupa, ki prihaja med ljudi po slabem tisku. Zaradi tega tudi ni bilo tako zelo potreba protistrupa — in to je dober tisk.«

Kaj pride po krvavi vojni žaloigri, ki smo ji sedaj priče? Izkušnja in pamet nam ne obetata nič dobrega. Tem važnejše je za nas in za naše družine, da imamo zvestega vodnika in iskrenega prijatelja, ki nas povede skozi sedanje razrvane čase in nas varno pospremi v bodočnost. Tak zvest vodnik in iskren prijatelj je katoliški družini in krščanski družbi dober katoliški dnevnik!

Judu Makabejcu je bilo po preroku govorenjeno: »Vzemi sveti meč kot božji dar!« Tak sveti meč je za nas danes dober katoliški tisk. Po nekaterih državah so vojaške oblasti določile, da rezervisti vzamejo s seboj na svoje domove vojaško obleko in orožje ter celo nekaj streliva, da bi bili vedno takoj pripravljene, če bi sovražnik vdrl v deželo. K duhovni pripravljenosti slehernega zavednega katoličana pa čisto gotovo spada katoliški dnevnik, ker le tako more biti vedno poučen o delu in gibanju lastnih vrst in o spletkah nasprotnika. Zavedni slovenski katoličani, vzemite ta duhovni meč in dobro ga uporabljajte!

Potek sedanje vojske nas uči, da s samo obrambo ni mogoče zmagati. Za zmago je treba preiti v napad! Tako tudi v duhovnem boju sama defenziva ne zadostuje, napad vodi do zmagel. Zato agitiraj za dober krščanski tisk, vedno in povsod, kar le moreš! Agitiraj od hiše do hiše, od človeka do človeka. Iz slovenskih hiš ven s tiskom, ki ga narekuje svobodomiselnost prostozidarstvo ali pa brezbožni komunizem in v vsako katoliško družino katoliški časopis! Zahtevaj naš dnevnik po kioskih, po trafikah, v gostilni, pri brivcu. Zahtevaj ga tudi takrat, ko ne misliš brati. Ako bo isto storilo deset, dvajset ljudi, bodo prisiljeni, da nareče naš list.

A ne le možje in fantje, tudi žene in dekleta morejo čudovito veliko storiti za šir-

Rimski posvet zaključen

Italijanski in nemški viri govorijo o daljnosežnih sklepih, ki tičejo Sredozemlja ter podreditve Afrike vplivu velesil osišča Rim-Berlin. Nemški zunanji minister zapusti Italijo danes. Ugibanja o vlogi Spanije in Sovjetske Rusije

Berlin, 21. septembra. AA. DNB: Nemški zunanji minister v Ribbentrop bo odpotoval iz Rima jutri popoldne ali zvečer. Danes niso bili nobeni razgovori, temveč je v Ribbentrop v družbi grofa Ciana ogledal okolico Rima in nato kosil v Tivoliju. Vse kaže, da je bil v razgovorih, ki so se vodili v teku večerašnjega dne in so bili snoči končani v Beneški palači, glavni predmet debata o sedanjem položaju na Sredozemskem morju in v Afriki.

Kar se tiče novega manevra angleške vojne propagande, da je potovanje nemškega zunanjega ministra von Ribbentropa znak, da med Nemčijo in Italijo ni nekač v redu in da ne vlada enotnost v nekaterih vprašanjih, smatra agencija Stefani za potrebno, da poudari, da je ta manever angleške propagande smešen in da ima jasen namen. V ostalem pa bodo dogodki kmalu pokazali uspehe rimskega sestanka in se bo tudi videlo, kako usodnega pomena so bili sklepi, storjeni v Rimu na

sestanku med šefom italijanske vlade Mussolinijem in Ribbentropom proti Angliji.

Ameriško mnenje

Washington, 21. sept. b. Diplomatski in uradni krogi priznavajo, da vse, kar se govori o rimskem sestanku, počiva le na domnevah. Jasno je le to, da so italijanski in nemški državni govorniki o aktivnem sodelovanju Spanije in Egipta v sedanji vojni. Spanijo bosta skušali osišči velesili pridobiti za intervencijo proti Angliji za ceno Maroka in eventualno Gibraltarja. Kar se tiče samega Egipta, položaj še vedno ni jasn. Egipt je dobil brez dvoma razne obljube od Anglije in je sedaj njegova stvar, kam se bo nagnil in če bo želel italijansko ali angleško nadoblast. Ni še jasno, kam se bo egiptska vlada odločila. Predsednik egiptске trgovinske zbornice je včeraj izjavil, da bo Egipt branil svoje ozemlje pred napadalcem.

V kolikor tiče Spanije, govorijo tukaj, da je general Franco zelo dovteten za priključitev Spanije v nemško-italijansko skupnost, kajti posest Gibraltarja in zahodnega Maroka bi bila za Spanijo velikanska pridobitev. Zavračevalno pa baje vpliva na generalna Franca možnost, da bi se Anglija hotela polastiti Kanarskih in Azorskih otokov, nadalje okolnost, da po treh letih državljanske vojne Spanija notranje še ni toliko ustaljena, da bi mogla računati s kakšnimi zunanji operacijami brez nevarnosti za notranji red in mir, ker še vedno obstojajo sile, ki bi se rade maševale za poraz levčarskega gibanja v Spaniji.

V pomanjkanju uradnega sporočila o sprejetih sklepih ter v luči namigovanj italijanskega službenega tiska so gornja ugibanja o vsebini posvetovanj in o posledicah sklepov še precej verjetna in jih navajamo kot važen odmev konference, ki se je sestala ob veliki zgodovinski uri.

O čem so v Rimu sklepali

(Posebno poročilo)

Rim, 21. sept. t. (Posebno poročilo iz Rima.) Tako v diplomatičnih, kakor v časnikarskih krogih se slišijo najbolj različna ugibanja o vsebini posvetov med Italijo in Nemčijo, kajti vsi čutiljo, da je bil ta posvet sklican v usodnem trenutku vojne med velesilama osišča Rim-Berlin proti angleškemu imperiju. Vsi imajo vtis, da se začenja novo poglavje, ko bo politično in vojaško sodelovanje obeh zaveznic v kratkem prišlo še bolj do izraza v okviru skupnega napadalnega načrta, ki naj bo odločen za izid sedanje vojne.

Skupni napadalni načrt v vzhodnem Sredozemlju

Samo navidezno sta bojišči, na katerih se obe zaveznici borita proti Angliji, med seboj ločeni po prostoru. Stvarno pa je to ena sama velika skupna fronta in je odvisno od skupnega vodstva, kdaj, kje in kako se izvedejo udarci, da bodo bolj uspešni. Tako govorijo v krogih, ki so informirani o vsebini nemško-italijanskih posvetovanj, da je bila vzeta v pretres možnost velikega skupinskega napada na angleške posejtanke v Egiptu (Suez) in v Palestini (Haifa), s čemer bi bil angleški imperij prizadet na svoji življenjski žili, ki teče skozi Sueski prekop, kakor tudi na točki, koder mu prihajajo petrolejske zaloge iz Iraka, nanreč pri Haifi, kjer prihajajo do morja petrolejski vodi iz Iraka. Pri tem napadu bi sodelovalo tudi nemško orožje. Za lažje izvajanje napada pa bi morala francoska Sirija priti pod neposredno nadzorstvo zaveznikov, to je pod italijansko zasedbo.

Italijanska mornarica tudi v Rokavski preliv

Vzet je bil tudi v pretres načrt za odločilen napad na angleške otoke, pri katerem bi sodelovala tudi italijanska mornarica, ki se sedaj nahaja v Sredozemskem morju. Italijanska mornarica, ki je številno močna, tehnično pa prvovrstna, bi v tem primeru prišla iz Sredozemskega morja skozi Gibraltar v Rokavski preliv, kjer bi sodelovala pri izkrcanju nemških čet na angleški otok. V tem primeru pa je treba prej rešiti vprašanje Gibraltarja in odločiti Spanijo, da se priključi zavezniški fronti in zasede trdnjavo Gibraltar, s čemer bi zavezniški dobili v roke vrata v Sredozemsko morje. Ta novica je med konferenčnimi krogi vzbudila največjo pozornost. Njene istinitosti

jenje dobrega tiska. Vemo, da ženska zvižča, ženska modrost in ženska ljubezen delajo svetovno zgodovino. Pa bi katoliške žene in dekleta ne znale razširiti katoliškega časopisja, ako se za to apostolsko delo pogumno zavzamejo?!

V sedanji vojski se je pojavila nova vrsta borilcev, in sicer skakalcev z letal. Za to izredno težavno in nevarno delo izbirajo le prostovoljce, večinoma brihtne in pogumne mlade ljudi, ki se povsod hitro znajdejo in ki ne oklevajo vse tvegati, tudi življenje. — Mislimo, da je tudi v duhovnem boju, ki ga že desetletja bijemo na naših slovenskih tleh, spriči zvitega in delovnega nasprotnika. treba tudi od naše strani začeti z drugačnimi, bolj sodobnimi in učinkovitimi metodami, kakor pa smo jih do sedaj uporabljali. Ako je širjenje katoliškega časopisja tako važno — in papeži ter Cerkev nam že desetletja dopovedujejo, da je to najvažnejše delo — potem naj ga vzame v roke naša mladina, fantje in

pa ni bilo mogoče potrditi na merodajnih mestih. Prisotnost španskega ministra Sunerja v Nemčiji, da je v zvezi s tem načrtom, kakor tudi govorice, ki so se med konferenco razširile po Rimu, kaže, da sta Nemčija in Italija pripravljene Spaniji za njen vstop v vojno nuditi ves zahodni del francoskega Maroka.

Vprašanje Spanije, Turčije in Sovjetov

S tem je prav za prav že dan ves dejanski okvir rimskih posvetov, ki so potemtakem bili izredno obsežni in so se tikali vsega sredozemskega prostora od Spanije pa do Sirije.

Pri načrtih, ki tičejo vzhodnega dela Sredozemskega morja, prihajajo v poštev kot činitelji še Sovjetska Rusija in Turčija.

Zaradi tega se zdi samo po sebi umevno, da so državni viri v Beneški palači v Rimu pretresali tudi vprašanje sovjetske politike in zadržanje Turčije v celokupnem obsevu položaja južnovzhodne Evrope in bližnjega vzhoda. Medtem ko o Turčiji v Rimu ni mogoče izvesti nič določnega, razen to, da bi bliskoviti udar na Suez in na Palestino, ter bliskovita zaseda francoske Sirije Turčiji postavil pred neizbežna dejstva,

menijo o Sovjetski Rusiji, da smatra Črno morje in območje Bosporja ter Dardanel, kakor tudi kavkaško področje za svoje interesno ozemlje, ki še ni točno razmejeno, in da je treba sovjetsko politiko čelo včleniti v te skupne načrte.

Suner obiše tudi Rim

Madrid, 21. sept. t. Associated Press: Španski listi mnogo pišejo o potovanju španskega ministra Sunerja v Nemčijo. Današnji listi pa poročajo že tudi to, da bo Suner iz Berlina potoval tudi v Rim, od koder šele se bo vrnil v Spanijo. Drugače španski tisk ne prinaša nobenih migljajev o pomenu tega potovanja. Tudi o tem španski listi ne poročajo, da bi bila Spanija pripravljena v kratkem vstopiti v vojno. Listi naglašajo, da bo o usodi države odločil zmagovalec v državljanski vojni, ki je bila prvo poglavje sedanje vojne in v kateri je Spanija doprinašala glavne žrtev, to je general Franco sam.

Afrika pride pod vpliv Nemčije in Italije

Španija naj bi za svojo udeležbo dobila zahodni del Maroka

Rim, 21. sept. t. United Press: Italijanski tisk danes podčrtava, da mora biti Afrika v bodoče očiščena vseh izvenevropskih vplivov ter mora priti pod nadzorstvo Evrope. Ker pa bosta v bodoči Evropi odločevali Nemčija in Italija, mora postati Afrika področje, kjer bosta smeli in mogli odločiti izključno le Nemčija in Italija, kakor si Zedinjene države Severne Amerike prisvajajo pravico, da imajo samo one govoriti v zadevah Južne Amerike. To bo tem lažje, ker je Francija poražena in bo morala nositi posledice poraza, Anglija pa bo uničena in bo že s tem izgubila vse posesti v Afriki.

Nadaljevanje na 2. strani

50.000 bolgarskih vojakov je vkorakalo v Dobrudžo

Nepopisno veselje po vsej Dobrudži in Bolgariji

Varna, 21. sept. t. Reuter. Posebni Reuterjev dopisnik poroča, da je davi 50.000 krasno opremljenih elitnih bolgarskih čet davi na minuto točno vkorakalo v južno Dobrudžo. Stari mejniki so bili pri prehodu čez staro mejo spuščeni v zrak in razlegalo se je vzklikanje in petje iz ust tisočev in tisočev bolgarskih beguncev, ki so pozdravljali prihod bolgarske vojske. Ljudstvo je pred bolgarsko konjenico, ki je korakala na čelu, trosilo cvetje. Čete je vodil osebno general Popov, ki je jezdil krasnega belega konja. Nad četami so krožila bol-

garska letala in metala vence. Po vsej Dobrudži je nastopil praznik, ki ga bodo praznovali tudi po vsej Bolgariji v spomin na dan, ko so se bratje vrnili pod materno hišo.

Krumovo, 21. septembra. AA. DNB: Bolgarske čete so začele zjutraj ob devetih korakati v Južno Dobrudžo. Mejo so prestopile na osmih točkah. Posebni dopisnik DNB, ki je prisotvoval vkorakanju bolgarskih čet pri Krumovu, piše med drugim:

Pri Krumovu, ki je ena izmed glavnih prehodnih točk na cesti Varna — Dobrič, se je začelo korakanje bolgarskega gardijskega konjeniškega polka. Pri prestopanju meje, je sodeloval kot zastopnik novega generalnega guvernerja Dobrudže med drugim tudi bolgarski konjeniški inšpektor general Silkov. Polja na meji so bila na obeh straneh polna prebivalstva. Na drugi strani meje se je zbralo ogromno bolgarskih kmetov in mladine. Po prisrčnih pozdravih, govorih in izročitvi simboličnih darov, je bolgarski konjeniški gardni polk v galopu prešel čez črn trak, ki je bil preprežen čez cesto. Črn trak se je pri tem preteljal in na ta način je bila simbolično odstranjena dotedanja mejna linija. Navdušeni bolgarski kmetje so čete pozdravljali in jih sprejemali s cvetjem in zastavami. Posebno navdušeno so pozdravljali navzoče predstavnike nemškega tiska. Do velikih manifestacij za Nemčijo je prišlo tudi v prvi bolgarski vasi Aluđgi. Bolgarske čete nadaljujejo danes z zasedbo Dobrudže. Kolona pod vodstvom generala Popova koraka v smeri proti Balčiku in bo do tega kraja verjetno prišla opoldne. Do 12. majoja bolgarske čete zasesti prvi pas. V vsej pokrajini vlada svečano razpoloženje, enakno tudi v Bolgariji.

Zemunska vrem. napoved: Vedro in delno oblačno vreme. Toplota se bo še dvignila. Zagrebska vremenska napoved: Stalno

Mirnejši dan v letalski bitki za Anglijo

Napadi na Anglijo

Nemška poročila

Berlin, 21. septembra. AA. Nemško vrhovno poveljstvo sporoča: Nemška letala so nadaljevala z napadi na Anglijo in bombardirala v prvi vrsti London. Posebno so bombardirala središče mesta zahodno od velikega pristanišča na Temzi. Tu so bile uničene razne vojaško-vazne naprave. Nad južno in jugovzhodno Anglijo je prišlo do letalskih spopadov, ki so se uspešno končali za nemško letalstvo. Ponoči so nemška letala bombardirala Albertove dake in povzročila hude eksplozije in požare. Razen tega so nemška letala bombardirala objekte v osem raznih krajih v južnem in vzhodnem delu Londona. Zadele so bile naprave vojne industrije.

Bombardirane so bile vojaške naprave v južni in srednji Angliji. Povsod so se pojavili poleg prejšnjih požarov tudi novi požari. Sovražnikova letala so ponoči letela nad zahodno Nemčijo in porušila več stanovanjskih zgradb, razen tega je bila zadeta tudi neka cerkev in neko pokopališče. Ubilih je bilo 37 civilistov, mnogo pa ranjenih. Včeraj je bilo zbitih 14 angleških letal. Izgubilo se je eno naše letalo.

Podmornica pod poveljstvom kapitana bojne ladje Bleinhardt je potopila devet ladij v skupni tonazi 51.862 ton, medtem ko je druga podmornica potopila tri sovražnikove ladje, s skupno 15.000 tonami, tretja podmornica pa je potopila sovražnikovega brodovja v skupni tonazi 12.000 ton.

Novo nemško orožje

Tokio, 21. sept. t. Domei: V Nemčiji gradijo z veliko brzino male hitre motorne čolne, ki bi mogli prepluti Rokavski preliv v 42 minutah s tovorom 200 vojakov. Moštvo na teh čolnih bi vnaprej vedelo, da se podaja v smrt. Vpisovanje v moštvo teh čolnov, kakor tudi med vojakov, ki bi jih ti čolni prepeljali, raste od dneva do dneva, takšno navdušenje je v Nemčiji za napad na Anglijo. Te nove čolne izdelujejo po vseh ladjedelnicah Nemčije in dežel, ki so pod nemškim nadzorstvom.

Angleška poročila

London, 21. sept. t. Reuter. O nočnem napadu na Anglijo je letalsko ministrstvo objavilo naslednje uradno sporočilo: Tudi preteklo noč so nemški bombniki prihajali nad Anglijo. Letalski alarm je trajal od ranega večera do zgodnjega jutra. Glavni napad je bil napravljen na London, toda tudi iz drugih krajev prihajajo poročila o bombnih napadih. Na splošno pa je bilo delovanje sovražnika ponoči zelo omejeno. V Londonu so trpeli vzhodni in južnovzhodni deli mesta v bližini reke Temze, kjer so zažigalne bombe povzročile nekaj požarov. Tudi nekatere industrijske zgradbe in stanovanjske hiše so trpele škodo. Število 10 smrtnih žrtev je znatno manjše od števila žrtev prejšnjih noči. Dve sovražni letali sta bili ponoči sestreljeni nad Londonom.

Danes v Londonu ni bilo letalskega alarma in je to bil prvi dan po 13 dneh, da do pozne popoldanske ure Londončani niso doživeli letalskega napada.

London, 21. sept. AA. Reuter: Zaradi streljanja protiletalskega topništva in učinka sovražnikovih raket je bil London ponoči tako razsvetljen kot bi bil dan.

Attlee o »bitki za Anglijo«

London, 21. septembra. t. Nocoj je govoril podpredsednik vlade Attlee o »bitki za Anglijo« ter izjavil, da je bil rok za vpad v Anglijo spet odložen. Toda vsak nadaljnji teden odloga bo povečal težave, ki jih bo areal nasprotnik pri svojem poskusu. Sedanji letalski napadi niso bili naperjeni samo proti tovarnam in letališčem marveč tudi na odporni duh angleškega naroda. Na tem polju pa je sovražnik doživel največji neuspeh, kajti angleški narod ni klonil in njegov odporni duh je danes močnejši, kot je bil. Naše delavstvo se ne da strahovati od bomb. On sam da je obiskal družine, ki so izgubile svoje člane ali ki so izgubile svoje hiše.

(Nadaljevanje s 1. strani)

V političnih krogih v Rimu napovedujejo, da bo pri urejanju Afrike imela Italija vodilno in odločilno vlogo. Italija bo zasedla francosko Tunizijo, zasedla bo Egipt ter nadaljevala svoj pohod dalje proti vzhodu v arabski svet, ki komaj čaka trenutka, da bo odvrzel od sebe angleški jarem, kot pišejo italijanski listi. Edino Španija bo prišla v poštev v toliko, v kolikor se bo odločila, da stopi na stran osovražnika, in bi v tem primeru dobila zahodni del francoskega Maroka. Potemtakem je bil na konferenci v Rimu dosežen sporazum, da se bodoči vpliv v Afriki razdeli med Nemčijo, Italijo in delno tudi Španijo. Na tej osnovi bosta Nemčija in Italija sedaj organizirali politično in vojaško sodelovanje, da čim prej dosežeta predpogoj za dosego svojega cilja, namreč uničenje angleškega imperija.

Bombe v Siriji

Sirijska meja, 21. septembra. AA. DNB: Po vestih iz Jeruzalema so nepoznane osebe vrgle bombe na poslopje angleškega urada za novčenje v Jaffi. Poslopje je bilo poškodovano, več mimoidočih pa je bilo ranjenih. Atentatorjem se je posrečilo pobegniti. Po Jeruzalemu so na več poslopih razobešene proklamacije, v katerih se grozi Arabcem s smrtjo, če se vpišejo v angleško vojsko.

Glas iz Turčije

Smirna, 21. septembra. AA. Anatolska agencija: Včeraj so zaprli sejem v Smirni. V govoru, ki ga je imel pri tej priliki župan, je poudaril gospodarski pomen tega sejma. Zahvalil se je predsedniku republike in poslanecem za zanimanje, ki so ga pokazali za sejem, zahvalil pa se je tudi Iranu, Angliji, Grčiji, Jugoslaviji, Italiji, Madžarski in Nemčiji, ki so se sejma udeležile. Na koncu je župan rekel:

Državljan! Turška vojska, v katere vrstah bi v primeru potrebe tudi mi takoj zavzeli svoja mesta, straži na vratih naše domovine, katere meje so potegnjene s plemenito krvjo, ki teče v naših žilah. Mi imamo junaškega šefa izmeta Inenija, ki je sposoben za enim ukazom postaviti v boj 21 milijonov Turkov. Državljan! Leto 1941 se bomo spet našli pod vedrim in sončnim nebom Smirne v veselju, ki ji ga prinaša narodna sreča.

bile svoje hiše. Povsod isti vtis: nadaljevati do zmage. »Bitka za Anglijo« se nahaja na nevarnem križišču za nasprotnika. Toda prišlo bodo še hujše preizkušnje. Nobenega razloga ni za optimizem, toda mnogo je razlogov za zaupanje.

Napadi na Nemčijo

Berlin, 21. septembra. AA. DNB: V toku minule noči so poskušale formacije angleških letal izvršiti napad na Hamburg in na Berlin. Učinek nemških protiletalskih baterij je preprečil sovražniku izvršiti njegovo nalogo. Formacija angleških letal, ki se je z morja približala Hamburgu, je bila

Vojna v Afriki

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 21. septembra. AA. Stefani: Službeno poročilo št. 106 glavnega štaba italijanske oborožene sile se glasi:

Sovražnik je pretekli dni bombardiral bolnišnice v Tobruku, Derai in Baraniji. Preteklo noč je sovražnik bombardiral Benghazi, pa ni zadel nobenega sovražnega objekta. Sovražnikove bombe so naredile škodo v stanovanjski četrti, zlasti v muslimanski četrti. Ubite so bile tri osebe, 25 pa ranjenih. Italijanska letala so več ur bombardirala noč in dan železniško progo in železniške naprave in skladišča v Marsa Matruhu. Uspehi tega bombardiranja so bili očitni. Videlo se je, da so bili mnogi objekti porušeni in da so nastali požari. Vsa italijanska letala so se vrnila domov.

Nova pota naše zunanje trgovine

Belgrad, 21. septembra. m. Ravnatelj ravnateljstva za zunanjo trgovino dr. Rudolf Bičanič je danes sprejel častnike ter jim dal daljšo izjavo o ukrepih, s katerimi se bo preosnovala naša zunanja trgovina. Med drugim je dr. Bičanič poudarjal, da je danes najvažnejše vprašanje ne samo v Jugoslaviji, temveč v vsej Evropi, gospodarsko vprašanje. V vseh evropskih državah se opaža jasen in viden razvoj opuščanja starih liberalnih načel in prehod v večji ali manjši meri na sistem dirigiranega gospodarstva. Naša država je najintenzivneje povezana z državami, ki imajo dirigirano gospodarstvo — Nemčija in Italija. Da bi mogla tudi nadalje ostati v gospodarskih odnosih s tema državama, mora tudi sama preosnovati svoje gospodarstvo in se približati sistemu gospodarstva njenih sosed.

Po uredbi o zunanji trgovini se bodo ustanovile gospodarske zajednice izvoznikov in uvoznikov ter v zunanji trgovini ne bodo več nastopali direktno poedinci, kakor doslej, temveč organizacija kot celota. Dr. Bičanič je zatrdil, da se bo ves razvoj postopoma razvijal in organizacije se bodo ustanovile najprej pri tistih strokah, ki so najvažnejše za državo kot politično in gospodarsko zajednico. Na vprašanje, kakšen je položaj

ob ustju Temze močno obstreljevana. Angleška letala so se umaknila, nemška lovska letala pa so jih preganjala. Druga angleška formacija je pristala ob Hannoveru, kjer je isto tako zadela ob močno zaporo protiletalskih baterij. Angleška letala so se morala vrniti preganjanja od nemških letal.

London, 21. septembra, t. Reuter. Letalsko ministrstvo poroča: Angleška letala so sinoči ponovno napadla pristanišča na vzhodni evropski obali, od kodar pripravljajo sovražnik napad na Anglijo. Bombardirali so Antwerpen, Zeebrugge, Ostende, Flushing, Dunkerque, Calais in Boulogne, kjer so bili povzročeni številni požari. Druga skupina bombnikov je obmetavala v bombami razna zbirališča in križišča ter skladišča v Nemčiji, kot v Mannheimu, Krefeldu, Ehrang, Soest, Hamm, Osmabrück in Bruseli. Bombardiran je bil kanal v Dortmundu, železniška križišča pri Duisburgu, municijska tovarna pri Maastrihtu ter številna sovražna letališča. Bombardirane so bile številne sovražnikove prevozne ladje. Dve naši letali se nista vrnila.

V Italijanski Vzhodni Afriki je prišlo do spopadov pri reki Akobi na meji vzhodnega Sudana. Ta spopad se je ugodno končal za italijansko vojsko. Sovražnik je pustil na bojišču 30 mrtvih. Na italijanski strani so bili ranjeni samo trije vojaki. Italijanska letala so bombardirala Aden in dva konvoja, ki sta plula v spremstvu vojnih ladij proti Bab el Mandebu. Sovražnikova letala so poskušala bombardirati Asab-Tesenej-Buru, Harar in Direvado. Človeških žrtev ni bilo. Gmotna škoda pa ni velika.

Angleška poročila

Kairo, 21. septembra. AA. Reuter: Vrhovno angleško poveljništvo sporoča, da na bojišču v zapadni pušavi v toku včerajšnjega dneva ni bilo nobenih operacij. Tudi na ostalih bojiščih ni bilo včeraj nobenih posebnih dogodkov.

obstoječih gospodarskih organizacij in če bodo te ostale, je dr. Bičanič izjavil, da bodo obstoječe gospodarske organizacije vsekakor ostale, le da se bodo spremenile in toliko, kolikor ne bodo odgovarjale namenom nove gospodarske politike.

Ko pravimo, da prehajamo na načrtno gospodarstvo, tedaj vedno želimo, da bi se ta razvoj izvršil ob sodelovanju z obstoječimi gospodarskimi organizacijami, kar je vedno boljše kakor pa poslovanje polom birokratskega aparata. Da bi se misel o preureditvi zunanje trgovine izvedla, kodo sklicane skupne konference uvoznikov, odnosno izvoznikov poedinih strok, ter se bodo na njih pretresala vprašanja nove skupne organizacije. Za prihodnji teden so že sklicane konference za kavčuk, železo, premog, parafin in drugo. Na konferencah se bodo pretresala tudi vprašanja potrebe kontingentov surovin. Sedaj se ne bodo več količine surovin odrejale po osebnosti, kakor je bilo to do sedaj, ne bo se več vprašalo, koliko zahteva to in to podjetje surovin, temveč se bo ugotovila splošna potreba vse države ter se bodo po tej količini tudi dajala avtonomna izvozna dovoljenja. Tak sistem bo tudi omogočil najboljšo razdelitev kontingentov, ker bo upošteval splošne državne interese.

imela jutri dopolndne koncert na Terazijah. Zvečer pa priredi Jugoras na čast slovenskih zastopnikov velik družabni večer v vseh prostorih Delavski zbornice.

Kaj bo z jedilnim oljem

Belgrad, 21. sept. AA. Danes je bila pod predstvom pomočnika trgovinskega ministra Sava Obradoviča v Prizadu konferenca o jedilnem olju. Konference so se udeležili zastopniki Prizada, urada za kontrolo cen in delegati tovarov olja. Po razpravi o vseh vprašanjih je bil v zvezi s kampanjo olja in z uvedbo uredbe o oljčnicah in jedilnem olju, sledeči sklep: 1. Nova žetev jedilnega olja se bo začela v ponedeljek 30. t. m. ko bodo tovarne prodajne centrale dale v promet novo jedilno olje. 2. Cena, po kateri bodo tovarne prodajale olje, je določena na 18.40 din za kg franco natovarjalna postaja tovarne, oziroma 20.70 din franco namembna postaja. Cena je izenačena za vso državo (upoštevajoč tukaj vozno, posodo in davek na poslovni promet). 3. Cene v podrobni prodaji bo določil urad za nadzorstvo cen. Ta cena v Belgradu ne bo večja kot 26 din za liter olja, in za obično trošarino. 4. Lukusnega olja eploh ne bodo izdelovali, niti ga ne bodo kot takega pakirali. V promet bo dano samo izenačeno jedilno olje. 5. Ugotovili so, da bo močnejše iz letošnjega pridelka sončničnega semena pridelati 1050 vagonov jedilnega olja, kar zadostuje za uporabo 8 mesecev. Z naknadno proizvodnjo olja z oljčne repice, se bodo pokrile potrebe do prihodnje kampanje. 6. Ker je predpisan pravilnik o zajednici posredovalcev, bo sestanek teh 28. septembra letos, letočasno se bo ustanovila tudi prodajna centrala za olje. 7. Odkup oljčnic in njihovo kontroiranje bo poverjeno zajednici predelovalcev, da bi se zagotovilo čim boljši red na tržišču oljčnic. 8. Ministrstvo za trgovino in industrijo bo po Prizadu izvrševalo stalno nadzorstvo nad proizvajalci oljčnic in nad njeno prodajno centralo.

Cena za kvas

Belgrad, 21. septembra. AA. Finančni minister je odločil, da se s 23. septembrom 1940 določi uradna prodajna cena kvasa za vso državo na 32 din za 1 kg, vstevši državno trošarino in skupni davek franco železniška postaja kupca. Ker je bila do tega uradna prodajna cena kvasa določena z 29 din za 1 kg, je nastalo povišanje za 3 din zaradi proizvodnih in prevoznih stroškov, ki so jih komisijci ugotovili z okroglo 35%. Učinek tega povišanja cene kvasa za peko kruha znaša po eno in po paro na kilogram kruha, kar z ozirom na razloženost stanja nima nobenega razloga, da bi se ovišale cene kruha, ker podražitev ene od ene in pol pare pri kilogramu kruha, ne more vplivati na ceno kruha.

Lekarna Ustar v Ljubljani

nasproti glavne pošte se izseli iz dosedanjih prostorov v sredo, 25. t. m. in se v najkrajšem času vseli v nove prostore palače Bata. Cenjeno občinstvo vljudno prosimo, da lekarni ohrani nadaljno naklonjenost. Stranke, ki so naročile zdravila, so naprošene, da dvignete ista najkasneje do torika, 24. t. m. zveče.

Dan Slomškove smrti šolski praznik v Sloveniji

Belgrad, 21. sept. m. Prosvetni minister je odredil, da se dan smrti narodnega voditelja in vzgojitelja velikega škofa Antona Martina Slomška 24. septembra odslej praznuje na vseh srednjih, učiteljskih in meščanskih šolah v Sloveniji na isti način, kakor 27. januar in 4. februar. To sta pravoslavni praznik sv. Sava in škofa Strossmajerja.

Iz banovine Hrvatske

Zagreb, 21. sept. b. Danes se je vrnil v Zagreb finančni minister dr. Sutej, ki je imel v Ljubljani sestanek s predstavniki slovenskega gospodarstva. Popoldne se je sestel z dr. Mačkom, nocoj pa ima konferenco s predstavniki hrvatskega gospodarstva.

Zagreb, 21. sept. b. Snoči je umrl v Zagrebu prof. dr. Franjo Barac, univerzitetni profesor za teologijo, hrvaški politik in kanonik prvostolnega kapitlja v Zagrebu.

Zagreb, 21. sept. b. Danes ob 11 dopolndne je prišlo na tržišnici do neljubega prizora. Nekateri prodajalci so napadli tržni nadzornika ter je prišlo tudi do uporabe orožja. Ena oseba je bila ranjena. Na Dolcu, kjer je bilo mnogo ljudi, pa je prišlo do panike.

Lahkoatletske tekmo za prvenstvo Hrvatske

Zagreb, 21. septembra.

Danes so bile tukaj lahkoatletske tekme za prvenstvo Hrvatske, v katerih so tekmovalci dosegli naslednje uspehe:

Skok v daljavo: 1. dr. Buratović (Concordia, Zagreb), 637 cm, 2. Gal (Zrinjski, Osijek) 625 cm, 3. Pliverić (Hašk) 623 cm.

Tek na 1500 metrov: 1. Srakar Franc (Conc., Zagreb) 4.06,8, 2. Kotnik Jože (Conc.) 4.07,8, 3. Esapović (Zrinjski) 4.32,6.

Tek na 100 metrov: 1. Tauber (Makabi) 11,2, 2. Klein (Makabi) 11,3, 3. Despot (Hajduk, Split) 11,3.

Met kopja: 1. Mrkušić (Conc.) 54,68 m, 2. Aleksa Kovačević (Conc.) 52,12 m, 3. Janderlić (Zagreb, Petrinjska cesta) 49,78 m.

400 metrov z ovirami: 1. Rosenberg 60,1, 2. Junek (Conc.) 62, 3. Popović (Hašk) 67.

Met kroglice: 1. Kovačević (Conc.) 14,08 m, 2. Glibo (Hajduk, Split) 13,04 m, 3. Janković (Conc.) 12,41 m.

Skok v višino: 1. Abramović (Hašk) 175 cm, 2. Bah (Železničar) 170 cm, 3. Šram (Zrinjski, Osijek) 170 cm.

Tek na 10.000 metrov: 1. Krajcar (Conc., Zagreb) 36,55,7. On je bil edini tekmovalac, ki se je udeležil te discipline.

Rezultati atletskega dvoboja med Bratstvom in Gorenjcem 39.5 in 49.5

Jesenice, 21. septembra.

Na igrišču ASK Gorenjec je bil danes lahkoatletski dvojni juniorjev Gorenica in Bratsva, ki so se ga letos ponovno osvojili juniorji Gorenica. Rezultati so bili sorazmerno zelo dobri. Tudi občinstvo kaže vedno večje zanimanje za lahkoatletске nastope na Jesenicah in se je udeležilo lahkoatletskih tekem okrog 300 gledalcev. Nastopilo je 32 atletov in 4 atletinje, ki so bile le od Gorenice. Pri tekmovalcu so dosegli naslednje rezultate:

Tek na 100 metrov: 1. Jože Bertonec (Gorenjec) 12,4, 2. Jože Huter (Bratstvo) 12,5, 3. Tine Malej (Gorenjec) 12,6.

Tek na 200 metrov: 1. Tine Malej 26,5, 2. Peter Prevc (Bratstvo) 26,7, 3. Tone Klinar (Gorenjec) 26,8, 4. Bertonec Jože (Gorenjec) 27.

Met kopja, sektorji: 1. Tone Klinar 42,18, 2. Malej 41,28, 3. Ivan Micek (Gorenjec) 35,38.

Met diska: 1. Marjan Vister (Bratstvo) 38,13, 2. Bertonec 36,18, 3. Klinar 31,90.

Met kroglice: 1. Jože Potočnik (Bratstvo) 13,10, 2. Klinar Tone 12,64, 3. Tine Malej 12,39.

Skok v višino: 1. Marjan Vister 155 cm, 2. Jože Huter 155 cm, 3. Klinar 150.

Skok v daljavo: 1. Tine Malej 5,46, 2. Vister Marjan 5,9, 3. Ivan Tuma (Bratstvo) 4,95.

Troskok: 1. Cop Tone (Gorenjec) 12,30, 2. Malej 11,76, 3. Marjan Micek (Bratstvo) 12,25.

Tek 60 metrov dame: Zora Malej (Gorenjec) 9,2, 2. Torkar Danica 9,5, 3. Torkar Stanka 9,6.

Disk dame: 1. Zora Malej 25,18, 2. Torkar Danica 24,63, 3. Torkar Stanka 23,4.

Skok v daljavo dame: 1. Stanka Torkar 3,70, 2. Zora Malej 3,65, 3. Ivica Klinar 3,29.

Skok v višino dame: 1. Stanka Torkar 120, 2. Danica Torkar 118, 3. Zora Malej 115.

Kolesarska dirka okrog Hrvatske

Zagreb, 21. septembra.

Danes so se dirkači napotili na drugo etapo kolesarske dirke okrog Hrvatske. Vožnja je bila težka in naporna zaradi slabe ceste in številnih vzponov na klanec Vratnik. V Senji so prišli tekmovalci ob pol dveh v naslednjem Ogorelec 5.22,16, 7. Gregorič 5.23,33.

Progo 188 km so prevozili tekmovalci s povprečno hitrostjo 28 km na uro.

Ob pol 3 so nadaljevali tekmovalci vožnjo od Senja do Sušaka. Tudi ta proga je bila zelo težka za vse tekmovalce. Na cilju na Sušaku se ne zbralo okoli 10.000 ljudi. Progo od Senja do Sušaka sta prevozila Prosenik in Dehanji v času 2.24. Tretji je prišel na cilj Penčar 3.27,43, četrti pa Gregorič 3.29,35.

Po drugi etapi je plasman naslednji: 1. Prosenik 15.35,40, 2. Penčar 15.30,23, 3. Debanji 15,41, 4. Gregorič 15,46,35.

Neredi v odstojeni Transilvaniji

Bukarešta, 21. sept. Transconi. Rumunsko časopisje poroča o velikih neredih v odstojenem delu Transilvanije, kjer da madžarske oblasti nečloveško postopajo z rumunsko narodno manjšino. Rumunsko časopisje navaja celo primere množičnega obešanja. Rumunska vlada se je včeraj popoldne na posebni ministrični seji bavila s poročili o grozodejstvih in je verjetno, da bo poslala poziv na nemško in italijansko vlado, naj napravita red v Transilvaniji in vzameta v zaščito rumunsko prebivalstvo. Rumunska vescuilišča so že protestirala proti tem dogodkom. Časopis »Univer-sul« piše da je madžarska vlada v polnem obsegu odgovorna za vse grozne dogodke in bi bila najboljša rešitev, da Nemčija in Italija v novi razsodbi spet popravita mejo ter odvzameta Madžarski ozemlje, ki ji je bilo prisojeno. V političnih krogih se ne zavzemajo za takšen priziv, ker se bojijo, da ne bi Italija in Nemčija obstoječih neredov in časopisnega boja vzeli kot povod, da v obe državi vkorakata in jih zasedata.

Napadi na Plečnika

Ze dvakrat je »Slovenski narod« nesramno napadel delo enega največjih naših mož in še posebej eno največjih slovenskih arhitektonskih umetnin: prof. Josipa Plečnika in njegove Zale. Niso pa te napade napisali podpisani »strokovnjaki«, temveč prikriti kritikastri, ki ne pridejo na dan s svojim imenom, ali pa se skrivajo v skrajni sili za bivši praški židovski list »Tagblatt« in češke inženirje, ki so bili iz vse drugih kakor idealnih razlogov proti delu Josipa Plečnika v Pragi. Pri čeških napadih je sodeloval narodni ponos, da najlepšo češko stavbo, češki Grad — Hradčani, sedež njihovih vladarjev, dela in preureja v svoje zlahne oblike po naročilu samega prezidenta Masaryka tujerodec, Slovenec, in še to iz samega idealnega navdušenja, iz asketskega svečeniškega sluzenja Lepoti in tvornih oblikah. Toda kljub pomislekom proti, so vsi enodušno polni hvale Plečnikovi umetnosti, ki da je edinstvena, čudovita, čeprav tu in tam manj praktična. In ko je ta veliki, svetovno znani umetnik prišel v Ljubljano, v svoj rojstni kraj, je vse svoje sile posvetil šolanju slovenskih arhitektov in morda se nobena panoga pri nas v zadnjih desetletjih svobode ni bolj razmahnila kakor arhitektura. Vsem novejšim stavbam je vdihnil Plečnik svojega duha, če ne drugega, vsaj ljubezen do človeškega bivališča in njegovega oblikovanja. In vsa Ljubljana je zaživela v čudoviti stavbni renesansi, tako da je dobila po vsej pravilnosti novo lice, Plečnikovo lice. Po stari Emoni in baročni Ljubljani je zdaj Ljubljana tretjič dobila monumentalne oblike, dih enega človeka in dobe, tako da bo ostala v zgodovini kot Plečnikova Ljubljana, in ji to ne bo štetu v slabo. Velik umetnik je dobil veliko torišče — in vsak velik človek dobi po nujnosti zgodovine trop majhnih nasprotnikov. Čim večji umetnik je, temveč neragev si briše prste obenj: kajti tak človek je

spomenik njihove majhnosti in zato zavdanja vreden. Prav gotovo so Zale umetnina, ki je ni daleč naokrog in za katero bi se tudi veliki in mogočnejši narodi obzirnili, da imajo kakšnega Plečnika. Pri nas pa se prav ob njih plete polemika, ki ni na slavo našim razmeram. In to — anonimno, brez podpisov, izza plotla... in to list, ki nosi simbolično ime »Slovenski narod«, ki pa ima to dobro lastnost, da ne govori v imenu tega slovenskega naroda, temveč v imenu zaplotnih nergaev in kritikastrov, ki jih vsako pozitivno delo in uspeh grize v obisti. Namesto da bi bili do dna hvaležni takemu umetniku, ki iz najsvetejših namenov in vdanosti služi Lepoti in Domovini, kot malokdo, dvigajo kamenje in vpjio: Kamenjamo gal Kamenjamo! Ne mislimo zagovarjati Plečnika, to bodo storili poklicani, toda protestiramo proti takim metodam ljudi, ki nimajo ne čuta za umetnost ne ljubezni do mrtvih, katerim je posvečena najlepša Plečnikova umetnina — Zale. Če nasprotniki citirajo češko-nemškega žida iz židovskih listov, bi mi lahko še več citirali iz drugih čeških listov, za kar pa sedaj ne čutimo potrebe. Samo to omenimo, da so »Lydove list« pisale leta 1932, torej, ko je Plečnik že dolgo deloval v Ljubljani, ob priliki, ko so za katedralo v Belgradu namenili nemškega arhitekta: »Bolestno mora dirmiti človeka ta namera. Upamo pa, da se bo v Jugoslaviji oglasilo nekaj uvidenih ljudi, ki bodo znali prepričati ta napad na narodno svetinjo, saj imajo vendar znamenitega Plečnika in celo vrsto njegovih učencev.« To je drugi glas iz Prage, in takih bi bilo še dovolj, če bi jih hoteli poiskati. Sicer pa bodo o Zalah govorili strokovnjaki in ti bodo lahko dokazali, da je ta spomenik tako velik, kakor so njegovi nasprotniki majhni. Sicer pa spomeniki stoje tudi za to, da dvigajo psi ob njih svoje noge in jih mažejo...

macija peča tudi s tem položajem, ni dvoma, njeno brodoge pa je pripravljeno v skrajni sili izvesti nekatere zasedbe, ki bi imeli za posledico razširjenje vojne po še drugih predelih južnovzhodne Evrope in bližnjega vzhoda.

Na Tihem morju napetost med Ameriko in Japonsko raste v istem izmerju, kakor raste in se vsestransko utrjuje sodelovanje med Ameriko in Anglijo. Na ostrino prihajajo ameriško-japonski odnosi zaradi francoske Indokine, ki jo hočejo Japonci zasediti, kar pa bo izzvalo takojšnje protikupe Severne Amerike, ki v sedanji vojni sluti le veliko evropsko predpripravo za veliko merjenje moči, ki bo nastopilo na Tihem morju, ako nastopi položaj, da bo angleški imperij potreboval naslednika.

Notranji pregled

V notranjepolitičnem življenju stoji v vsakem pogledu v ospredju vprašanje prehrane ljudstva in so bili v tem pogledu v preteklem tednu storjeni zelo koristni ukrepi, ki jamčijo za to, da ljudstvu ne bo primanjkovalo nujnih življenjskih potrebščin, a da se bodo tudi cene najbolj nujnih življenjskih potrebščin ohranile na višini, ki bo vsakomur dostopna. Kraljevska vlada, banovine, posamezne samoupravne edince, vse so v preteklem tednu mnogo storili tako glede preskrbe živeža kakor tudi glede pobiranja špekulacij z živežnimi potrebščinami in se, je nervoznost, ki je prejšnje tedne ponekod zavladala, že spet polegla. Kar se tiče Slovenije, je treba poudariti, da banovina nadaljuje z nakupi pšenice in da so ji tiste količine, ki so za dravsko banovino potrebne, že zagotovljene. Tudi naša slovenska mesta je treba s pohvalo omeniti, da so znala usmerjajoče poseči vmes na živežni trg, kjer so ponekod v lastni režiji prodajala nekatere živežne pridelke ter na ta način spet uravnovesila divje dirke cen, ki so prejšnje tedne vznemirjale našo javnost. Posveti med odločilnimi ljudmi so se ves teden nadaljevali in bodo kmalu objavljene nove uredbe, ki bodo omogočile velika javna dela in s tem zaslužke in kruh delovnim slojem. V tej zvezi je bil predsednik vlade g. Dragiša Cvetkovič dvakrat v Ljubljani, v četrtek zvečer pa je prišel finančni minister dr. Sutej. Oba sta bila naslednji dan sprejeta pri knezu-namestniku na Brdu.

Na strankarsko-političnem področju je bil pretekli teden brezizrazit. Stranke, ki sodelujejo v vladi — izjemno samostojnih demokratov — niso imele kakšnih večjih prireditelj. Le samostojni demokrati so izvedli neka čiščenja v svojih vrstah in je padel kot glavna žrtev dr. Rade Pribičević, ki je bil zaradi nediscipliniranosti skupno z nekaterimi tovariši izključen, kar je v prizadetih pokrajinah izzvalo nekaj časopisnih debat. Med izven vlade stoječimi strankami je vladalo prav tako mrtvilo, le »Borba« okrog Hodžere so objavili svoj program, v katerem se navdušujejo za avtoritarni režim v okviru jugoslovanske ideje, dr. Dragoljub Jovanović pa je po zaključku svojega krožnega potovanja po Srbiji prišel do zaključka, da ga v vrstah zemljoradniške stranke ne marajo in da je »najmočnejši, kadar je popolnoma same. Objavljena je bila tudi uredba, s katero prehaja Narodna banka še bolj pod nadzorstvo države. Dosedaj je bila Narodna banka izključna last nekaterih poedinih delničarjev, ki so imeli možnost, da po svoje usmerjajo njeno politiko. Novi zakon o Narodni banki naš osrednji denarni zavod popolnoma podrejuje državnemu vodstvu in pričakujejo v vladnih in gospodarskih krogih od tega ukrepa mnoge gospodarske koristi in dobro vsem državljanom in vsem predelom Jugoslavije.

V preteklem tednu so bile slavnostno odprte tudi nekatere nemške gimnazije in sta prireditvi v Belgradu in v Zagrebu nudili priložnost za značilne izjave o prijateljskih odnosih med Jugoslavijo in Nemčijo.

Japonski ultimatum Indokini — Kitajske čete na meji

London, 21. septembra. AA Reuter: Kakor se izve, je bil japonski ultimatum Indokini predan v nedeljo ob polnoči potem ko je generalni guverner Francije v Indokini general Desoux odklonil japonske zahteve glede vojaških pravic Japonske na tem ozemlju. Po poročilih iz Čungkinga so bile japonske zahteve tele:

1. Pravico prehoda 25.000 vojakov proti kitajski meji in

2. obnova pomorskih in letalskih oporišč v Indokini.

Po prejšnjih informacijah je general Decoux pristal na prehod čet v omejenem številu. Sedaj so vsi japonski državljani v Indokini dobili ukaz, naj se vrnejo na Japonsko. Več sto oseb je že zapustilo Hanoj ter se ukrcalo na ladje, ki jih bodo prepeljale v Hajfong. Japonski generalni konzul je isto tako že zapustil Hanoj.

Vodja japonskega inspektorata v Indokini general Mišihara, je izjavil včeraj, da zahteva Japonska od Francije nekatere olajšave za operacije proti kitajski vojski. Nobena teh zahtev ne bi kršila neodvisnosti in neokrnjivosti francoske Indokine.

Kitajski politični krogi pa izjavljajo, da so kitajske čete pripravljene upreti se japonskim četam v primeru, če bi te udrele čez Indokino in to ne glede na francoski pristavek. Po vseh iz Čungkinga je čez 200.000 kitajskih vojakov zasedlo položaje na meji Indokine, kjer so kitajske čete porušile tudi vse mostove.

Kitajski listi izvedo, da je Siam poslal Indokini nove teritorialne zahteve ter zagrozil z odpovedjo nenapadnega pakta, če te zahteve ne bodo izpolnjene. Francoske oblasti so enkrat že odklonila podobne siamske zahteve, toda kakor zatrjujejo v Čungkingu, so Japonci pričeli siamsko vlado, da je treba sedaj te zahteve obnoviti.

Mnenje na Japonskem

Tokio, 21. septembra. AA. Stefani: Skoro vsi japonski listi se bavijo z vprašanjem Indokine in poudarjajo poslabšanje odnosov med Japonsko in Indokino, čemur so vzrok angleške in ameriške spletke. Iz Hongkonga poročajo o velikih kitajskih vojaških pripravah ob Indokini.

Italijanski list o sodelovanju angleško govorečih narodov

Trst, 21. septembra. b »Piccolo« ponatiskuje članek iz »Timesa«, da se vodijo pogajanja med Anglijo in Združenimi državami o možnosti tesnejšega sodelovanja anglosaškega sveta. Med Londonom in Washingtonom bi se moralo to sodelovanje usmeriti v vzajemni uporabi sredstev. Pri pogajanjih, o katerih od sedaj še ni nobenih podrobnosti, sodeluje ameriški zunanji minister Hull, angleški poslanik Lothian in avstralski zunanji minister. Sodelovanje, ki se pripravlja, ne bo imelo značaj formalne zveze, temveč bo določeno s posebnimi pogodbami, ki bo postala veljavna že meseca novembra letos.

Resen opomin

Ob priliki praznika Švicarske zveze so švicarski škofi izdali pastirski list, v katerem pravijo, da je veliko vzrokov, da Švicarjem ni treba obupavati, čeprav vojska od njih zahteva ogromnih žrtev; treba pa je, da se zamislijo nad svojim življenjem.

Bog je, kakor pravi sveto pismo, pravičen v vseh svojih ukrepih in hkrati usmiljen. Njegova pravičnost je po besedah svetega pisma kakor skala, ki se ne maje v nobenem viharju, prav tako pa njegova dobrota nima meje. Nezaupanje v božjo pravičnost izvira iz tega, ker Bog ne vlada sveta tako, kakor bi vsak od nas želel in hotel. Neredko se sliši danes tudi od kristjanov, da zdvajajo nad božjo pravičnostjo, ker se godi toliko krivic in zločinov in ker toliko molitev ni uslišanih. Naša uboga pamet, ki je tako zelo omejena, nima pravice zahtevati računa od neskončne božje modrosti; bilo bi smešno zahtevati, da bi se svetovna zgodovina ravnala po vidikih vsakega posameznika, ko pa se mora zgodovina vsakega človeka spoštljivo klanjati najvišjemu umu. Če le ta dovolj zlo, je gotovo, da ima v vidiku brezprimerno večje dobro. Kristjani moramo biti trdno prepričani, da Bog vlada svet tako, da bo vpostavljena pravica tudi na zemlji, kadar bo on hotel in da gre njemu v vseh ozirih zadnja beseda. Mi na vsak način vemo, da vse, kar se zgodi, hote ali ne hote sodeluje k višji blaginji človeštva.

Seveda — tako nadaljuje škofje — moramo živeti kot kristjani, da ne pričemo v smejni položaj, da se hočemo nasloniti in se pozivati na božjo dobroto ter pravičnost, medtem ko živimo, kakor da bi Boga ne bilo. Kar nas žalosti — pravijo škofje — in nas v resnici vznemirja, niso toliko zunanje nevarnosti, gospodarske težave in drugi zapletljivi, ampak predvsem to, da mnogi naši državljani živijo naprej tako lahkomišljeno, kakor so živeli prej, ali pa še bolj, in se vdajajo svojim strastem in užitkom. Pa tudi verni in pobožni ljudje, bodisi zaradi slabosti bodisi zaradi napačnega obzira napram soljudem, živijo preveč svetno ter ne pazijo, v kakšno nasprotje prihajajo na ta način z evangelijem.

Nato škofje resno kažejo na nevarnost, ki grozi Švicci, ki, dasi je bogata, zadnja leta čisto očividno drči navzdol in se uvrača med narode, ki jih tepe bič alkoholizma, razporek in padanja rojstev. O tem se je pravkar objavila strahotna statistika. Božji blagoslov ne more dolgo počivati na deželi, če bi še dalje tako dosledno grešila zoper božje zakone. Treba je, da se zopet vrnejo stroge nravi v naše osebno in družinsko življenje.

Bodimo Bogu hvaležni, da nas je obvaroval zasedbe, ker le Bogu se moramo zahvaliti za toliko milost. Glejmo, da te milosti ne bomo zapravili. Veliko razmišljajo danes o politični in gospodarski ter socialni preuredbi države, toda nas škofo zanima edinole, da bi preuredili svoje moralno življenje tako, kakor Bog zahteva.

Od nedelje do nedelje

Zunanji pregled

Tako na vojaškem, kakor na političnem polju je pretekli teden prenapolnjen z važnimi in daljnosežnimi dogodki. Na splošno bi mogli reči, da se je v zadnjih dneh začela izvajati v polnem obsegu mobilizacija vseh vojaških in diplomatskih sil za končni napad Nemčije in Italije na angleški imperij. Ako podobno preteklega tedna razčlenimo, dobimo sledeče:

Vojaški pregled

Na angleško-nemškem bojišču, je bilo omejeno več ali manj na Anglijo, smo bili priča največjim letalskim napadom v zgodovini človeštva. Najhuji so bili v začetku tedna, proti koncu so se nekoliko omilili. Nemško letalstvo je v glavnem napadalo London in sicer v strnjanih, noč in dan trajajočih navalih. Izven Londona so bila napadena tudi pristanišča in industrijska mesta po raznih delih Anglije. Škoda, ki so jo nemške bombe napravile, je po priznanju Anglije same zelo občutna. Poleg industrijskih naprav so porušene cele ulice stanovanjskih hiš. Nad 3000 civilnih oseb je bilo ubitih, nad 10.000 pa je ranjenih. Angleška letala so pa od svoje strani predvsem v nočnih napadih napadala pristanišča ob belgijski, nizozemski in francoski obali, kjer so Angleži slutili, da nemško vojni vodstvo že zbira čete, vojno blago in prevozne ladje za poskus izkrcanja na angleških tleh, kakor hitro bi letalstvo pripravilo svoje. Nastopilo pa je slabo vreme, ki je vplivalo na razvoj načrtov. Angleška letala so tudi vsako noč obiskala zahodne dele Nemčije.

Na angleško-italijanski fronti stoji v ospredju italijanska ofenziva v Egiptu, pod poveljstvom maršala Graziana. Italijani so izvedli svoj udar na Egipt, odnosno na angleške postojanke v Egiptu na sredozemski obali ter so v par dneh prišli ob obali že 100 km globoko na egiptsko ozemlje proti Marsa-Matruhu, kjer je, kakor pravijo, središče angleškega odpora. Italijansko letalstvo je bilo tudi na drugih odsekih zelo živahno. Angleži so v teku tedna s svojim brodogradom napadli italijansko prodiranje ob obalni cesti v Egipt, ter italijansko pristanišče Benohazi v Libiji. Angleška letala pa so napadla italijanske otoke v Dodekanezu. Boji na morju so povročili izgube na obeh straneh.

Vsi znaki kažejo, da postopata nemški in italijanski generalni štab po točno določenem skupnem načrtu, ter da se stvarno že nahajamo v začetku napovedanega splošnega nemško-italijanskega napada na angleški imperij.

Politični pregled

Razgled po diplomatskem polju potrjuje vtis o splošnem napadu Nemčije in Italije na njunega nasprotnika. Za to govori dva dogodka preteklega tedna. Prvi je obisk nemškega zunanega ministra Ribbentropa pri grofu Ciano, drugi pa se tiče položaja na Tihem morju.

Sestanek v Rimu je imel namen, kakor izhaja iz nemških in italijanskih službenih poročil, da v okviru splošnega napadnega načrta na Anglijo izloči angleško moč in angleški vpliv iz Sredozemskega morja. Na Sredozemskem morju se nahaja še velik del angleškega brodograja in močna armada v Egiptu in Palestini. Na obalah Sredozemskega morja ima Anglija še vedno svoj vpliv v francoski Siriji, v zavestni Turčiji ter v prijateljsko razpoloženi Grčiji. Na izhodu Sredozemlja pa ima svojo gibraltarsko trdnjavo. Načrt osiženih držav je očividno ta, da s pomočjo španije preženejo Angleže iz Gibraltarja ter Sredozemsko morje zaprejo, na to pa po določenem načrtu angleško brodoge in suhozemsko vojsko, ki sta tukaj zaprta, uničijo z velikim udarom na Egipt, na Palestino in na petrolejski vod iz Iraka. Toda za dosego tega cilja je potrebno, da Turčija in Grčija angleškim silam ne nudita zatočišča, da se torej od Anglije odtrga in stopita v vplivno območje Nemčije in Italije. Pri posvetovanjih v Rimu so bili v tem pravcu brez dvoma sprejeti važni sklepi, ki se tičejo morebitnega sodelovanja Španije pri zavzemanju Gibraltarja, nadalje zasedbe francoskih kolonij, ki mejijo na Sredozemsko morje, to je Alžira in Tunisa v zahodnem delu Sredozemlja, Sirije pa v vzhodnem delu, s čemer bi bil angleškemu brodogradu in letalstvu tudi odstranjen dovoz petroleja iz Iraka, končno pa pritisk na

Grčijo in Turčijo, da se odrečeta Angliji. V sklopu načrtov, ki se tičejo Grčije in Turčije, prihaja v ospredju tudi Sovjetska Rusija, ki ima svoje lastne cilje glede Carigrada. Toda vprašanje, kakšno stališče bodo zavzeli Sovjeti, je še vedno več ali manj odprto. Ali bodo skupno z Nemčijo in Italijo pritisnili na Turčijo, v pričakovanju, da pridejo do uresničenja svojih ciljev, ali pa bodo šli po drugi poti, o tem danes nikdo ne more reči nezmotljivo besede. Nedvomno pa bo pri poskusu, da se izločita Grčija in Turčija iz območja angleškega vpliva, imela veliko vlogo tudi Bolgarija, v tem ali onem smislu. Kako misli Anglija odgovoriti na te načrte, ni znano. Da se pa angleška diplo-

DOPIŠNA TRGOVSKA ŠOLA

V LJUBLJANI, Kongresni trg 16/II.

vrši naknadni vpis

v svojo Dvoletno trgovsko šolo in ostale tečaje ter poedine predmete, kakor knjigovodstvo, stenografijo, pravo itd. ter tuje jezike, kakor nemščino, italijanščino, francoščino i. dr.

Vpiše se lahko vsakdo. Pouk se vrši z dopisovanjem, je osebno in zato uspešen. — Vsa pojasnila pri vodstvu zavoda brezplačno.

Papežev načrt za pomoč ljudem v od vojne prizadetih deželah

Predlog Pija XII. amerišskemu predsedniku Rooseveltu

Berlin, 21. sept. t. United Press: V vodilnih nemških katoliških krogih se širi obvestilo, da pravilja papež Pij XII. obsežen načrt za pomoč vsem tistim državam, ki so bile od vojnih grozot prizadete. Poročilo pravi, da je papež predlagal Rooseveltu, naj bi se ustanovil skupen odbor iz zastopnikov Cerkev in ameriške države, ki bi mu bila izročena naloga, da poskrbi za živežne potrebščine za imenovane dežele. V tem odboru bi imela papež

in Roosevelt svojskega delegata. Odbor bi, kot rečeno, zbral živež in obkoto ter pošiljal v tiste kraje, ki so najbolj potrebni. Roosevelt da na predlog Vatikana še ni odgovoril, toda obveščeni krogi sodijo, da bo predlog sprejet. Papeški nuncij v Berlinu msgr. Oresenigo je dobil nalog, da se z nemško vlado pogovarja o možnosti izvedbe tega načrta.

Med Japonsko in Ameriko zaradi Indokine zelo napeto

V Ameriki napovedujejo hitre razvoje proti Japonski po predsedniških volitvah

Washington, 21. septembra. AA Reuter: V zvezi z razvojem položaja na Daljnem vzhodu se vlada omejuje na to, da se drži svojih prejšnjih izjav, da temelji ameriška politika na ohranitvi dosedanjega položaja tako v francoski Indokini, kakor v Nizozemski Indiji. Mogoče je, da se bodo razgovori med angleškim veleposlanikom Lothianom, avstralskim poslanikom Caseyem s predstavniki vlade Združenih držav nadaljevali po predsedniških volitvah v določeni obliki in da bodo dali temelj za odločnejšo politiko proti Japonski. Pogajanja s kitajskim finančnim ministrom Songom bodo prav tako zaključena po volitvah. Izvemo, da bo minister Song ostal v Združenih državah, da bi ponovno začel s pogajanjmi, ko se bo končala ameriška volilna kampanja. Francoski veleposlanik pogosto obiskuje zunanje ministrstvo, kjer je dobil obvestilo, da ameriška vlada smatra, da vlada v Vičnyju ne bo popustila japonskim zahtevam in da ne bo sklenila nobenega sporazuma o vrnitvi čet skozi Indokino ali japonskih oporišč na indokinskih tleh.

Rooseveltova izjava

Filadelfija, 21. septembra AA. Reuter: Roosevelt je obiskal tukajšnje ladjedelnice ter izja-

vil, da ameriški narod popolnoma razume, zakaj je potrebno tako hitro graditi vojne ladje in letala. Hitrost graditve je vsak dan večja.

Utrjevanje Tihega morja

Washington, 21. septembra. t. United Press: Iz San Francisca so na povelje mornarice odpule tri velike transportne ladje »Wards«, »Burrows« in »William«, ki vozijo seboj material za utrjevanje nekaterih ameriških letalskih oporišč na Tihem morju. Ladje bodo pristale na otočju Midway, Samoa, Guam in Havaji, kjer bodo prevzele delavstvo za utrjevalna dela.

Ameriško oporišče v Singapurju

London, 21. septembra. AA Reuter: V zvezi s poverili, da so dobile Združene države nekatere predprave v Singapurju, izjavljajo, kakor pravi diplomatski urednik agencije Reuter, londonski krogi, da Združene države in Angleži, ki imajo na Daljnem vzhodu skupne interese v najširšem smislu besede vodijo paralenlo politiko. Z ozirom na to dejstvo so bile že davno dane Združenim državam nekatere pravice, ki jim lahko koristijo in te pravice so jim vedno na razpolago, kakor hitro bi jim bile potrebne zaradi položaja na Daljnem vzhodu.

Ljubezen državnega pravnika

Najbolj uspeli francoski film o moči in ljubezni. V glavni vlogi slavni karakterni igralec **HARRY BAUR**, Betty Stockfeld, Jeanne Prevost in drugi znameniti franc. igralci.

Opozarjamo, da zopet redno predvajamo najnovejši FOXOV tehnik! — Poleg tega smo pridobili program domačih film, ki predstavlja »ZALE« in njih slovesno otvoritev! Predstave dopoldne ob 10.30 uri matineja po znižanih cenah; popoldne ob 15., 17., 19. in 21. uri! **KINO UNION - telef. 22-21**

Ljubavni roman mlade, lepe ruske grofice in smelega, postavnega huzarskega častnika!
Maria Andergast, Olga Čehova, Otto Tressler, Gustav Fröhlich
Dejanje se vrši v Rusiji in na Poljskem v vojnem času. Hude borbe, splošna, izletništvo, pred vojnimi sodiščem, obsodba, tik pred izvršitvijo smrtne kazni, beg, spoznanje in ljubezen, ki preživlja vse težave vojnih zapletljivcev...

Vera Lubenska

Predstave danes ob 10.30 (matinejske cene) ter ob 15., 17., 19. in 21. uri.
KINO MATICA • telefon 22-41

Alarm nad Londonom

Pozor! Kod dodatke predvajamo najaktualnejše filmske poročila sedanje dobe: Evakuacija otrok, beg v zaklonišča, življenje v milijon. velenostu, zračni napadi itd.

Gospodarstvo

Inž. Jože Suhadolc, tajnik Kmetijske zbornice:

Maksimiranje cene krompirja?

Mnogi, ki ne poznajo dejanskih razmer, napačno mislijo, da je danes posebno ugodna konjunktura za kmečke pridelke; vendar je to le videz. Kmet kot najštevilnejši konsument sam najbolj občuti breme draginje in nikakor ne bi hotel še povečavati in izkoriščati današnje stiske. Vlada pa prav glede tega, kakšne bi bile pravične cene za kmetijske pridelke, velika nepoučenost med našimi tudi gospodarsko izobraženimi krogi. Industrijska in druga podjetja določajo cene svojim izdelkom na podlagi proizvodnih stroškov. Ničje jim ne ugovarja, če zahtevajo poleg proizvodnih stroškov tudi še neki minimalen zaslužek. Kmetijskim pridelkom se do sedaj niso določale cene po tem načelu kljub temu, da je v urejenem narodnem gospodarstvu to edino pravilno in pravično.

V zadnjem času se vse bolj širijo vesti, da se bo cena krompirju maksimirala. Tržno nadzorstvo v Ljubljani je baje določilo najvišjo ceno za krompir na 1.50 din, kar pa seveda nikakor ne pomeni maksimiranje cene krompirju, kot to nekateri mislijo, ampak ta cena velja samo za ljubljanski krompirjev trg. Gotovo bo pa zanimalo tudi širšo javnost, po čem bi prav za prav moral biti krompir, da bi bila cena za današnje razmere vsaj kolikor toliko pravična. Kmetijska zbornica je na podlagi kritično kontroliranih podatkov napravila račun proizvodnih stroškov za krompir. Na kratko hočem prikazati sliko teh proizvodnih stroškov v naših gospodarskih razmerah in poudariti, kako slaba je rentabilnost te naše najvažnejše rastlinske kulture.

Proizvodni stroški za 1 ha krompirja v l. 1940.:

A. Izdatki:

I. Stvarni izdatki:	
1. Seme 2500 kg po 1.50 din	3750 din
2. Konjska vprega (1 par konj 11,75 dni po 110 din)	1292 "
3. Davek na 1 ha (drž., ban., obč.)	230 "
4. Amortizacija orodja in strojev	33 "
5. Gnojenje	1610 "
skupaj	6915 din
II. Ljudsko delo (39,5 del. dni po 26 din)	1027 "
III. 1. Obresti na zemljiški kapital (5% od 20.000 din)	1000 "
2. Obresti na obratni kapital 8%	720 "
Izdatki skupaj	9662 din

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob 14.30, 17.30, in 20.30 ter jutri ob 20 uri milijonski vefilm iz braziljskih pragozdov:

Kaučuk

René Delgten, Vera von Langen, Gustav Diesel
ter sijajna satira na sovjetske razmere:

Ljubezen Tatjane Petrovne

Claudette Colbert Charles Boyer
V tork: Težko je najti ženo (Dick Powell, Olivia de Havilland)

B. Dohodki:

60 q krompirja po 1.50 din za kg	9000 din
Izguba gospodarstva pri 1 ha znaša torej 662 din.	
Za povprečni pridelek krompirja v Sloveniji računamo 60 p brez ozira na to, da je letos letina krompirja slaba. Kazalo je dobro, zaradi stalnega deževja je pa veliko krompirja segnilo že v zemlji; tako da se v večini primerov letos ne bo dosegel pridelek niti 60 q na 1 ha.	
Kot vidimo, ne dosež evrednost bruto dohodka niti višine proizvodnih stroškov, če računamo krompir po 1.50 din, ampak nedostaja za 662 din. Iz tega sledi, da mora biti obrestovanje zemljiškega kapitala manjše od normalnega, pa tudi delo je slabše plačano kot se v naših razmerah normalno plačuje delovnemu osebju v kmetijstvu.	
Ker pa gre za kmečki obrat, nam razlika med stvarnimi izdatki in bruto dohodkom predstavlja dohodek, t. j. tisti del bruto dohodka, ki ga lahko gospodarjeva družina porabi, ne da bi se ji zmanjšala čista imovina (kapital vložen v gospodarstvo).	
Bruto dohodek	9000 din
— stvarni izdatki	6915 "
Dohodek	2085 din
V tem dohodku so vsebovane obresti za zemljiški kapital in za obratni kapital, kakor tudi plača gospodarja in njegove družine za delo, ki je bilo potrebno pri 1 ha krompirja.	
Normalna plača brez hrane za delo pri krompirju znaša za 1 ha 1027 din. Če ta znesek odštejemo od dohodka, se nam pokaže čisti dohodek.	
Dohodek	2085 din
— plačilo za delo	1027 "
Cisti dohodek	1058 din
V tem čistem dohodku so vsebovane obresti na zemljiški kapital in obresti za obratni kapital. Če odštejemo od čistega dohodka obresti za obratni kapital, se pokaže zemljiška renta, to je obrestovanje zemljiškega kapitala.	
Cisti dohodek	1058 din
— obresti za obratni kapital	720 "
Zemljiška renta	338 din

Zemljiški kapital 1 ha predstavlja vrednost 20.000 din (po 2 din kv. meter) in prinaša letno rento 338 din. Torej nosi ta kapital le 1.69% rento. Normalna renta pa znaša 5%.

Ce pa od dohodka odštejemo terjatve za normalne obresti, nam razlika pokaže plačo za delo gospodarja in njegove družine, ki jo gospodar oz. njegova družina v svojem gospodarstvu v resnici doseže.

Dohodek . . . . . 2085 din
— normalne obresti . . . . . 1720 "

Plačilo za delo . . . . . 365 din

Plačilo za delo znaša le 365 din, namesto 1027 din, torej primanjkljaj za 662 din. Moški delovni dan, ki znaša dostikrat do 16 ur, je tukaj plačan le po 9.24 din. Če bi bil dohodek za 662 dinarjev večji, potem bi šele pokrtil terjatve za normalno obrestovanje kapitala in za delo. Iz tega je torej jasno razvidno, da je rentabilnost izredno slaba. Proizvodni stroški so sorazmerno mnogo večji od cen, ki se dosežejo.

Pri proizvodnih stroških pa niti niso zaračunani prevozni stroški krompirja, niti stroški prodaje, niti riziko zaradi poplav in vremenskih nezdog, niti amortizacija gospodarskih stavb. Pri pomijam dalje, da smo pri delovnih silah vzeli le toliko delovnih dni, kolikor je potrebnih, če pridelujemo krompir s stroji, t. j. da ga s plugom sadimo in tudi s plugom ali kakim drugim strojem obdelujemo in izkopavamo. Če bi računali, da se sadi, obdeluje in izkopava krompir z motikami in vilami, kar je pri nas običajno, potem bi znašali proizvodni stroški še mnogo več in rentabilnost bi se še poslabšala.

Ta slaba rentabilnost nas privede do vprašanja, zakaj potem kmet sploh še proizvaja, zakaj ne zapuša svoje zemlje in ne nalaga svojega kapitala v druge oblike, ki več donajajo. To vprašanje je zelo važno.

Glavni vzrok temu, da kmet kljub tem slabim razmeram še obdeluje zemljo, leži v ekonomski, socialni strukturi kmečkega gospodarstva. To gospodarstvo ni za kmeta samo oblika za nalaganje kapitala ampak tudi delavnica, v kateri najde možnost za zaposlitev svoje delovne sile in delovne sile svoje družine.

Drug važen moment je v tem, da je pri kmečkih gospodarstvih kot izrazito družinskih gospodarstvih kmet sam obenem poslovodja in delavec. Zato kažejo kmečka gospodarstva veliko žilavost in prožnost pri zmanjševanju (reduciranju) svojih življenjskih potreb. Nobenega dvoma pa seveda ne more biti, da ima to svoje škodljive posledice, posebno v pogledu socialnega in kulturnega razvoja.

Predsedimo torej pod tem vidikom zahteve konsumentov, da se maksimirajo cene krompirju na 1.50 din, češ da je bila cena druga leta le 1 din ali pa še nižja. Spoznali bomo, da je šele cena 1.75 din ona, ki vsaj kolikor toliko ustreza proizvodnim stroškom. Sicer je pa brez ozira na to, da je kupna moč kmeta že itak izredno nizka, in v nobenem sorazmerju s cenami industrijskih izdelkov, vsako maksimiranje cene krompirju nesprejemljivo, če se istočasno in primerno ne maksimirajo cene tudi drugim predmetom, ki jih mora naš kmet kupovati.

Pravično in istočasno maksimiranje cen vsem potrebščinam bi pa kmet celo pozdravil.

Gradba tekstilne šole v Kranju. Dne 8. oktobra bo prva licitacija za oddajo težakih, zidarskih, betonskih in železobetonskih ter tesarskih, krovskih in kleparskih del pri gradnji poslopja tekstilne šole v Kranju.

Druga licitacija pragov za železnice. Poročali smo že o prvi licitaciji pragov za državne železnice, ki je bila dne 31. avgusta; ta licitacija pa je bila razveljavljena ter je bila dne 19. septembra druga ofertalna licitacija, ki pa je pokazala za okoli 5% višje cene. Od pragov posameznih dimenzij je bilo več ponudeno samo 7610, manj pa 854.100, tako da je per salno bilo ponudeno 846.490 pragov manj kot jih potrebujejo državne železnice.

Cena novega sladkorja. Iz Belgrada poročajo, da je letošnji pridelek sladkorne pese zadovoljiv ter bo proizvodnja sladkorja dosegla višino, kakor je še ni dosegla in bo v vsakem primeru na razpolago dovolj sladkorja za kritje potreb v državi. Ni pa še določena cena, o kateri sedaj razpravljajo v ministrstvu financ. Pričakovati je, da bo cena sladkorja zvišana z ozirom na višje odkupne cene za sladkorno peso ter z ozirom na povečanje proizvajalnih stroškov.

Karbida je dovolj Z ozirom na govorec, da bo tudi karbida primanjlovalo, izjavlja tvornica za dušik v Rušah, da te nevarnosti ni, ker lahko vsak dobi, po normalnih cenah, karbida kolikor ga potrebuje. Tvornica dobavlja in izvršuje neposredno naročila po 25 kg in več. Na drobno, t. j. manj kot 25 kg karbida, pa tvornica sama ne prodaja.

Danes ob 10.30 (po znižanih cenah) ter ob 15., 17., 19 in 21. uri popularna filmska zvezdnika **Clare Gable** in **Myrna Loy** v senzacionalnem filmu ganljive vsebine in močnih iznenadenj: **Skrivnost Amazone**

Po svoji pestrosti in učinkovitosti akcije prekaša ta film poznani film »Vragi neba«

KINO SLOGA, tel. 27-30 Predprodaja vstopnic od 9.30 ure dalje

Ljubljansko obligacijsko posojilo

Pri XXV. zbranju obligacij 6% obligacijskega, gradbenega in investicijskega posojila mestne občine ljubljanske, ki je bilo 16. septembra 1940, so bile izžrebane naslednje obligacije:

Po din 200.— št.: 9, 31, 52, 76, 77, 113, 116, 135, 204, 295, 563, 599, 610, 611, 613, 667, 693, 705, 766, 779, 789, 1823, 1831, 1833, 1836, 1888, 1892, 1897, 1937, 1991, 2083, 2157, 2159, 2256, 2253, 2299, 2371, 2403, 2432, 2437, 2496, 2502, 2531, 2541, 2547, 2554, 2597, 2621, 2623, 2641, 2672, 2665, 2701, 2738, 2783, 2799, 2813, 2870, 2873, 2961, 2962, 3003, 3016, 3072, 3085, 3096, 3101, 3113, 3116, 3123, 3150, 3153, 3171, 3285, 3352, 3363, 3374, 3375, 3378, 3387, 3545, 3603, 3722, 3739, 3787, 3810, 3850, 3888, 3955, 3972, 3978, 9067, 9070, 9112, 9137, 9180, 9260, 9276, 9298.

Po din 500.— št.: 15022, 15047, 15050, 15055, 15166, 15184, 15211, 15241, 15268, 15319, 15349, 15419, 15430, 15436, 15439, 15443, 15467, 15473, 15497, 15539, 15543, 15552, 15553, 15583, 15598, 15633, 15639, 15654, 15737, 15761, 15793, 15801, 15844, 15898, 15947, 15949, 15952, 15966.

Po din 1000.— št.: 24735, 24737, 24746, 24752, 24754, 24759, 24914, 24947, 24959, 24981, 24988, 25024, 25041, 25043, 25055, 25105, 25125, 25236, 25250, 25258, 25261, 25289, 25298, 25309, 25315, 25322, 25430, 25440, 25442, 25462, 25470, 25483, 25501, 25503, 25518, 25541, 25561, 25582, 25594, 25595, 25600, 25667, 25708, 28803, 28817.

Po din 5000.— št.: 28869, 28888, 28901, 28904, 28906, 28919, 28964, 28980, 29027, 29029, 29047, 29504, 29543, 29544, 29563, 29564, 29577.

Po din 10.000.— št.: 29470, 29471, 29477, 29504, 29543, 29544, 29563, 29564, 29577.

Po din 50.000.— št.: 29764, 29803, 29829, 29873, 29965.

Po Lstg. 100.— št.: 8, 19, 32, 81, 86, 93, 111, 118, 157, 164, 203, 234, 282, 288, 384, 431, 432, 487, 475, 487, 535, 536, 556, 560, 561, 589, 622, 625.

Izžrebane obligacije so plačljive 15. marca 1941 pri mestni blagajni v Ljubljani.

Borze Denar

Dne 21. septembra.

Devizni promet je znašal ta teden na Ljubljanski borzi 7.961 milij. din v primeri s 5.861, 1.734 in 5.333 milij. din v prejšnjih tednih.

Curih. Pariz 9.85 (bankovci 5.70), London 16.55 (bankovci 7.10), Newyork 438 (bankovci 439), Milan 22.15, Madrid 40, Berlin 175.37 (reg. marka 52.50, trg. marka 28.75), Buenos Aires 102.50.

Zivinski sejmi

Mariborski svinjski sejem 20. septembra. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 350 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari, komad 80—130 din, 7—9 tednov 140—180, 3—4 mesece 210—330 din, 5—7 mesecev 350—510, 8 do 10 mesecev 520—700, 1 leto 730—990; 1 kg žive teže 10—13.50, 1 kg mrtve teže 15—19 din. Prodanih je bilo 123 svinj.

Savinjska tovarna barv in lesnih izdelkov Alojz Goričar in drug - Mozirje

Ker je v bližnji okolici Mozirja obilo surovin, ki so potrebne za izdelovanje barv, je podjetnik Friderik Hocke iz Gradača že l. 1898 ustanovil v Ljubiji pri Mozirju tovarno za izdelovanje zemeljskih in drugih barv. Podjetje se je zelo uspešno razvijalo in prešlo po svetovni vojni l. 1918. v roke domačih podjetnikov, ki so še danes njegovi lastniki. V letih 1920-22 je bilo podjetje močno povečano. Tedaj je bila zgrajena podružna tovarna v Letušu pri Braslovčah, kjer je začela obratovati moderna žaga. Podjetje izdeluje razen barv še razne lesne izdelke, med temi samokolnice in embalažne sode. V letih konjunktura je tvrdka dajala delo do 100 strokovnim delavcem in številnim voznikom, drvlarjem in ostalim ne-kvalificiranim delavcem. Splošna gospodarska kriza pa tudi temu podjetju ni prizanesla in je bilo prisiljeno skrbiti produkcijo na približno 1/3 kapacitete. Preteklo leto je podjetje praznovalo 40-letnico obstoja, kar je v sedanjih težkih prilikah vsekakor dokaz solidnosti in opravičuje nado v lepo, uspešno bodočnost.

ŠPORT

Današnji športni spored

Današnja nedelja bo zopet precej bogata na športu. Sicer prevladuje nogomet, vendar tudi drugih športnih prireditvev ne bo manjkalo. Poleg nogometalcev nastopajo lahko atleti, teniški igralci in drugi. Današnji program izgleda takole:

- Nogomet:**
- V Ljubljani: Ljubljana-Zeleznica ob 16 na igrišču Ljubljane; Korotan-Hermes na Rakovniku ob 15.30; Moste: Grafika v Mostah ob 15.30; Mladika-Adrija ob 11 dop. na igrišču Mladike;
  - V Kranju: Kranj-Amater.
  - V Mariboru: Maribor-Bratstvo.
  - V Celju: Olimp-Mars.
  - V Belgradu: Jugoslavija: Romunija A-reprezentanca.
  - V Bukarešti: Jugoslavija: Romunija B-reprezentanca.
- Lahka atletika:**
- V Ljubljani: Medklubski miting SK Ilirije ob 15 na sokolskem telovadišču v Tivolju.
  - Na Jesenicah: Dvojboj Gorenjec-Bratstvo ob pol 16 na Gorenjcu.
- Tenis:** Prvenstvo Ilirije ob 8 na igriščih pod Cekinovic gradom.
- Table-tenis:** II. propagandni table-tenis turnir SK Mladike na Kodeljevem ob 9 dopoldne.

Enaindvajsetič se srečamo danes z Romunijo

Danes bo v Belgradu enaindvajseta tekma med jugoslovansko in romunsko nogometno reprezentanco. Romuni so postavili v moštvo tele igralce: David, Slivac, Lengerin, Vintila, Rašinaru, Lupas, Bindea, Ploesteanu, Humis, Bogdan, Ponesku. — V dosedanjih tekmah, v katerih je Jugoslavija zmagala desetkrat, Romunija sedemkrat ter so ostale tri tekme neodločene, so bili naslednji rezultati:

1922	v Belgradu	1:2
1923	v Bukarešti	2:1
1926	v Zagrebu	3:3
1927	v Bukarešti	3:0
1928	v Belgradu	3:1
1929	v Bukarešti	3:2
1929	v Bukarešti	1:2
1930	v Belgradu	2:1
1931	v Zagrebu	2:4
1932	v Belgradu	3:1
1933	v Bukarešti	0:5
1934	v Bukarešti	1:2
1935	v Atenah	4:0
1935	v Sofiji	2:0
1936	v Bukarešti	2:3
1937	v Bukarešti	2:1
1938	v Bukarešti	1:0
1938	v Belgradu	1:1
1939	v Bukarešti	0:1
1940	v Bukarešti	3:3

Kolesarska dirka v Mariboru

Mariborski kolesarski klub »Edelweiss 1900« priredi ob priliki 40 letnice velike dirkaške dirke na stadionu SK Rapida dne 29. septembra 1940, z začetkom ob 14 popoldne.

Dirka se vrši ob vsakem vremenu. Pravico štarta imajo vsi vozači, ki so člani K. S. K. J. Nagrade v vrednosti do 10.000 din.

Bolgari so bili premagani v Moskvi

Zadnjo nedeljo so nastopili bolgarski nogometarji v Moskvi napram enajstorič »Spartaka« v velikem stadionu športnega kluba »Dinamo«, kjer se je zbralo nad 90.000 gledalcev. Ruska enajstorič je bila boljša ter je premagala bolgarsko z rezultatom 4:2 (2:0). Bolgari so imeli seboj kompletno drž. reprezentanco, četudi so nastopali pod imenom kluba »Slavija«, Bolgari odigrajo še dve tekmii v Rusiji.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

ZSK Hermes - Lahkoatletika sekcija. Pozivam vse atlete, da so danes ob 14.30 na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola. Opremo naj vsak dvigne ob pol 9 na Stadionu. — Načelnik.

ZSK Hermes - boks-sekcija. V začetku meseca novembra bo v Zagrebu amatersko državno prvenstvo. Treninji na igrišču so prenehali in se bo z njimi pričelo drugi teden v telovadnici Poljanske gimnazije. Treninji bodo vsak ponedeljek, sredo in petek ob 19 zvečer. Vodstvo sekcije poziva vse člane, da redno obiskujejo treninge, ker drugače ne bodo prišli v poštev za državno prvenstvo. Vabljeni pa so tudi novi člani, ki bo istočasno pričel tečaj za začetnike. Prvi trening bo v sredo, dne 25. t. m.

ZFO ZFO potrebuje še 4 telovadne učitelje

Natečaj za štiri telovadne učitelje, ki morajo ustrezati naslednjim sprejemnim pogojem:

1. Kandidat mora dokazati, da deluje v naši fantovski organizaciji tri leta in da je vzgleden član Zveze fantovskih odsekov.
  2. Kandidat mora popolnoma obvladati proste vaje za leto 1940-41 tako za člane kakor za mladece in naraščaj.
  3. Kandidat mora popolnoma obvladati redovne vaje ter mora znati tudi dobro poveljevati.
  4. Kandidat mora obvladati vsaj tekmovalne vaje za nižji oddelek članov ter za tekme vrst mladecev.
  5. Kandidat mora poznati osnovne nauke iz lahke atletike.
  6. Kandidat mora poznati poslovanje odseka.
  7. Kandidat mora točno poznati poslovnik Zveze fantovskih odsekov (tvarina za letošnje splošne okrožne tekme).
  8. Kandidat mora poznati načela naše organizacije (tvarina iz Vzorov slovenskih fantov za tekme za telovadni in športni znak).
- Prošnje naj kandidati vložijo do 10. oktobra tega leta s spremnim dopisom odseka o delovanju itd., katerega podpisuje poleg predsednika in tajnika še načelnik in odsekovni duhovni vodja.
- Kandidati bodo povabljeni dne 13. oktobra t. l. v Ljubljano, kjer bodo morali pred posebno komisijo Zveze fantovskih odsekov pokazati svoje sposobnosti. Kdor bo sprejet, bo ostal v Ljubljani na tečaju, ki bo trajal do 31. oktobra t. l.
- Telovadit prično s tečajem po podzvezah okzi. okrožjih s 3. novembrom t. l.

Premostitev Mure pri Petanjcih

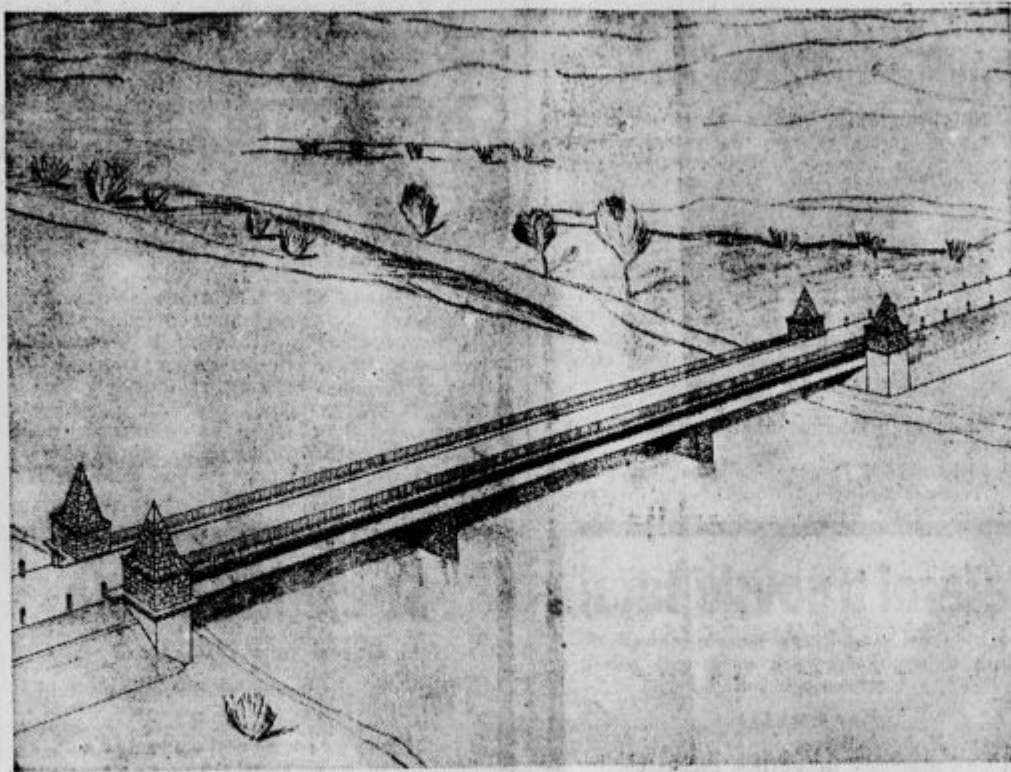
Zveza Slovenske Krajine s Slovenijo

1 kilometer dolga cesta in 6 mostov bo od danes naprej vezalo Slovensko Krajino s Slovenijo — Mostove bo danes blagoslovil škof g. dr. Tomažič, odprl pa jih bo ban g. dr. Marko Natlačen

Ko se je po osvobojenju priključila Sloveniji Slovenska krajina, ki je bila do tedaj v glavnem iz političnih razlogov popolnoma odrezana od ostalega slovenskega narodnostnega ozemlja, je bilo treba misliti tudi na nujno potrebne medsebojne prometne zveze. Zato je bila takoj po osvobojenju zgrajena železnica Ljutomer—Murska Sobota, leta 1921 pa je bil zgrajen Veržejski most čez Muro. Veliki most je v teku let precej trpel in je v zadnjih letih bil že v izredno slabem stanju. Še huje pa je bilo, da so bile ceste, ki se stekajo na njega, prav slabe in za večji promet neprimerne. Saj so to večinoma same občinske ceste. Nič ni čudnega, če je zato ves gornji del Prekmurja raje uporabljal za prehod čez Muro most v Nemški Radgoni ali pa brod v Petanjcih, ki ga sedaj seveda ni več. Brod v Petanjcih je vozil seveda le ob ugodnem vodnem stanju reke Mure in je bil zato kaj negotova zveza.

Po dolgoletnih prizadevanjih

Prizadevanja, da bi se pri Petanjcih zgradil tako potreben most čez Muro, so že stara. Tako so že l. 1930. številne občine, vseh skupaj jih je bilo 53, z levega in desnega brega Mure poslale banovini prošnjo, naj se vendar zgradi most čez Muro v Petanjcih. Razen komisij in splošnega načrta seveda v naslednjih letih za ta most še ni bilo nič storjenega. Šele l. 1935. je g. ban dr. Marko Natlačen v načelu odločil, naj se pri Petanjcih ne zgradi čez Muro le začasen lesen most, ampak stalen železobetonski most, ki bo za vedno zadoščal medsebojnemu prometnim potrebam. Železobetonski most čez Muro je bil seveda draga stvar. Ker oba cestna okraja, ki bi bila po zakonu dolžna skupno zbrati vsa potrebna denarna sredstva za ta most, nista bila dovolj močna, da bi iz svojih sredstev most zgradila, je g. ban dr. Marko Natlačen, ki je z velikim zanimanjem spremljal težnje Slovenske krajine po primerni cestni zvezi z ostalo Slovenijo, odločil, da bo banovina sama nosila vse stroške za zgraditev tega mostu. Banska uprava je že dalj časa iskala posejilo, s katerim bi napravila nekatera najnujnejša cestna dela na banovinskih cestah. S tega posejila naj bi se krila tudi premostitev Mure pri Petanjcih. V poletju leta 1938. je posejilo

Risba glavnega mostu čez Muro. Tak je videti most pri pogledu z viška.

ki je ob povodnji vedno močno poplavljen, je bilo treba za premostitev urediti tudi 1 km dolg cestni nasip ob desnem obrežju. Ob povodnjah pa pridrve na to ozemlje tako velikanske množine vode, da jim tudi širok most nad reko Muro ne bi mogel zadoščati. Vode bi zastajale in nastopila bi še hujska povodenj. Zato so morali v visoki cestni nasip, ki gre nad suhimi rokavi in strugami, zgraditi še pet drugih mostov, ki bodo ob povodnji propuščali vodo na drugo stran cestnega nasipa. Te mostove, ki stojijo ob lepem vremenu na suhem, imenujejo strokovnjaki inundacijske mostove. Prav tako je bilo treba zavarovati dolgi in visoki cestni nasip med posameznimi inundacijskimi mostovi. Tudi to je povečalo gradbene stroške, ki so končno narasli v tako težke milijone.

Lepo speljana cesta

Sedaj urejena cesta in premostitev omogoča, da bo tudi ob povprečnih povodnjah ostal promet neprekinjen. Zvišana cesta na desnem bregu Mure teče spočetka v smeri stare ceste, ki je vodila na brod pri Petanjcih. Po 400 m pa se nova cesta loči od stare v smeri na levo in prehaja čez stranski rokav reke Mure, od koder gre proti obrežju Mure. Čez Muro samo gre cestr čez Most, ki je postavljen pravokotno čez strugo, odkoder gre še okrog 200 m po nasipu, nakar se priključi na staro cesto. Nasip preurejene ceste v poplavljenem ozemlju je 3 do 4 m visok. Cesta je široka 6 m. Na cesti so priključena poljska pota in manjše ceste s potrebnimi rampami.

6 mostov

Največji je seveda glavni most čez Muro, ki je dolg 96 m in ima dva stebra opornika v sredi struge. Srednja odprtina mostu je dolga 36 m, obe krajni odprtini pa po 30 m. Temelji mosta segajo 4 in pol metra pod dno struge ter so zavarovani še z železnimi zagatnimi stenami, ki segajo 6 in pol metra pod dno struge. Temelji slone na plasti strjene gline. Gradbeni stroški za glavni most so znašali okrog 2.300.000 dinarjev. Od inundacijskih mostov je najdaljši tisti, ki tvori podaljšek glavnega mostu na desnem bregu Mure. Dolg je 44 m in je veljal 463.000 dinarjev. Dva inundacijska mostova imata razpetino 33 m, ostala dva pa eden po 20 m, drugi pa 10 m. Zadnji štiri inundacijski mostovi so veljali skupno 1.290.000 dinarjev. Graditev cestnega nasipa in ureditev ceste je veljala 1 milijon 605.000 dinarjev. Betonirati so morali tudi suhe struge in kadunje pod inundacijskimi mostovi, kar je v celoti veljalo 858.000 dinarjev. Mostovi sami so vsi tlakovani z malimi granitnimi kockami in so med ograjami široki 6 in pol metra. Cesta na mostovih pa je široka 5 in pol metra. Glavni most čez Muro ima tudi lično zunanost.

Veliko gradbeno delo

To velikansko delo je bilo opravljeno v dobrih dveh letih. Že leta 1939. je bil v glavnem dograjen veliki most čez Muro. Vzporedno z njim so gradili inundacijske mostove ter cesto Voda pri najvažnejši graditvi glavnega mostu na sredo ni podjetju preveč nagajala. Bolj nerodno je bilo v letošnji hudi zimi, ko je vsa Mura zamrznila in ko so morali celo razstreljevati led, ki se je nabiral ob mostu in ob pilotih, ki so še zabiti v strugo. Kako velikansko je bilo to gradbeno delo, najbolje pokaže nekaj števil. Vsega skupaj so porabili za mostove in za betonske plošče, s katerimi so oblagali nasip okrog 7200 m³ betona. V ta namen so porabili 170 vagonov cementsa, kar da 3 dolge vlakce po 57 vagonov. Železni palice za železobeton so porabili nad 100.000 kg, železo potrebno za zagatne stene pa je tehtalo 81.000 kg. Velikanske so tudi množine lesa, ki so bile porabljene za zagatne stene in odre, šlo ga je skoraj 1000 m³. Kamna za

tlak so porabili 1285 m³. V cestni nasip pa so nasuli okrog 26.000 m³ gramoza.

Ko bo danes priklical na veliko gradbeno delo božjega blagoslova mariborski škof dr. Tomažič in ko ga bo za tem izročil prometu ban dravske banovine g. dr. M. Natlačen, bo to vse pridno prekmursko prebivalstvo pozdravilo z nepopisnim navdušenjem, saj se bo s tem izpolnila davna želja naših Prekmurcev. Nič čudnega ni, če so se Prekmurci za ta trenutek slovesno pripravili. Z vseh krajev bodo danes vozili številni avtobusi k petanjškemu mostu gledalce, ki bodo hoteli biti navzoči pri tej slovesnosti. Vodil pa jih bo tja tudi čut hvalečnosti do vseh, ki so jim pripomogli do uresničitve davne želje, posebno pa do g. bana dr. Marka Natlačena, ki je bil prvi, ki tega vprašanja ni reševal samo z obljubami in besedami, ampak tudi z dejanjem, kar mu hvaležno prebivalstvo ne bo nikdar pozabilo.

Zlata poroka v Črnomlju

Lep družinski praznik je obhajala preteklo nedeljo ugledna in vzorna kršćanska Skofova družina v Črnomlju. Dne 14. septembra je bilo temu petdeset let, kar je sedanji poglavar družine Škof Franc, rojen 23. junija 1859, peljal k oltarju svojo sedanjo ženo Marijo roj. Stonič, rojeno 11. februarja 1872. Petdeset dolgih let sta preživela skupaj brez vsakega nesoglasja, v edinosti in slogi, v neskaljeni zakonski ljubezni in zvestobi, in sta lepo odgojila številno družino in sedaj gledata z veseljem kot stari oče in stara mati na številno veselo potomstvo. Skofovi imajo posestvo, poleg tega je pri hiši petdeset let tudi pekarija; v svoji krušni peči je sedanja gospodinja v teku teh dolgih let spekla veliko kruha. Petdeset let pa so pri hiši naročeni tudi na Domoljuba. Tako je teh jubilejev več pri hiši. Zelimo, da bi ljubi Bog dal obema doživeti še mnogo mnogo tako srečnih let kakor do sedaj!

Mlinar poslan v konfinacijo v Babno polje

Prejeli smo in objavljamo: Okrajno načelstvo v Brežicah je 18. septembra 1940 odločilo na podstavi člena 1 uredbe o pošiljanju brezvestnih spekulantov na prisilno bivanje in prisilno delo Zupanca Karola, mlinarja, rojenega dne 9. decembra 1877 v Sv. Juriju ob južni železnici in pristojnega v Sevnico, da se imenovanj pošlje za dobo 1 meseca v Babno polje, okraj logaški, na prisilno bivanje.

Razlogi za to odredbo so bile uradne ugotovitve, da je Zupanc Karol imel v svojem mlinu v Sevnici ogromno količino moke, pšenice in koruze, strankam pa je odklanjal prodajo z izgovorom, češ da »moke ne bo izdajal, ker je nima«. Ob priliki pregleda zalog je bilo ugotovljeno, da je imenovanj imel sledeče količine: 3000 kg enotne moke, 5120 kg koruznega zdroba, 3975 kg koruzne moke, 155 kg bele moke O kakovosti, 765 kg Og. kakovosti, 510 kg moke št. 2, 510 kg moke št. 3, 6500 kg pšenice v mletju, 9000 kg pšenice v skladišču, 8000 kg koruze in ponovno 3840 kg v skladišču restavracije »Triglava« v Sevnici.

Tako je kupičil živila, blago samo pa je odtegnil iz javnega prometa, ter je torej izrek o prisilnem bivanju osnovan v zakonu.

Jesenice

Kino Krekov dom predvaja danes ob treh popoldne in ob pol 9 zvečer duhovito veseligr, vefilim »Strah na Gradcu«. Za dodatek: predfilmi.

Vse šolske potrebščine v trgovini Krekovega doma.

Pogled na cestni nasip med graditvijo inundacijskih mostov. V ozadju Mura, čes katero vodi sedaj glavni most.

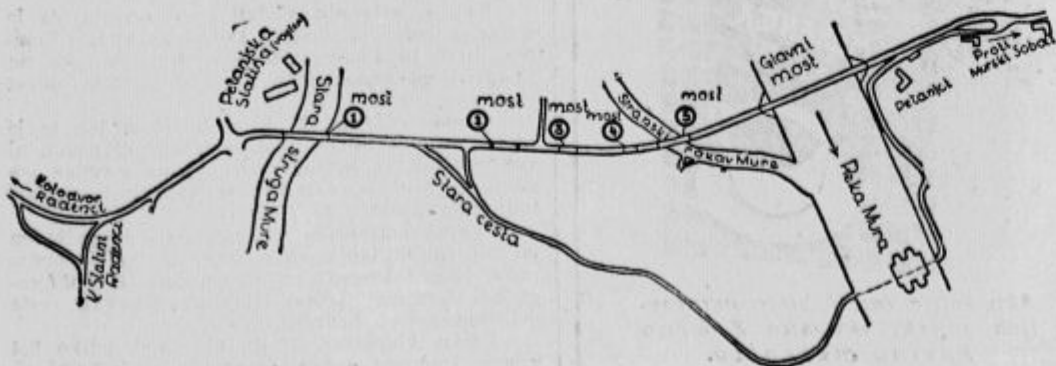
bilo dovoljeno in je banovina dobila od Poštne hranilnice 11.100.000 dinarjev za modernizacijo banovinskih cest. Po odloku bana g. dr. Natlačena je bilo 5.000.000 dinarjev tega posejila namenjenih premostitvi reke Mure pri Petanjcih.

Celotni stroški 6.520.000 din

30. junija 1938. je bila pri tehničnem oddelku banske uprave tudi licitacija za premostitev reke Mure, ki je bila tedaj proračunana na 5.000.000 dinarjev. Najugodnejši ponudnik je bilo podjetje Slograd iz Ljubljane, ki je dela tedaj prevzelo za 4.955.000 dinarjev. Ban dr. Marko Natlačen je licitacijo potrdil in v avgustu je podjetje tudi začelo že s prvimi predpripravami za graditev mostov. Med delom v zadnjih dveh letih so se pokazale še nekatere druge gradbene potrebe, tako da so narasli tudi stroški za pol drug milijon. Sedaj, ko so glavna dela opravljena, velja premostitev reke Mure okrog 6.520.000 dinarjev.

1 kilometer dolg cestni nasip

Premostitev je zahtevala tako velika denarna sredstva zaradi tega, ker se je morala urediti tudi cestna zveza čez Muro v smeri Grabonč—Radenci—Gerovci. Ker teče Mura pri Petanjcih po svetu,

Skica kaže preložitev ceste pri Petanjcih in lego glavnega mostu in inundacijskih mostov.

Za vsakega neobhodno potrebna knjiga!

»Slovenčev« koledar

Ze preteklo nedeljo smo napovedali, da bomo izdali velik koledar, ki bo prikazal poleg običajnega koledarskega dela pregled vseh zunanje- in notranjepolitičnih dogodkov, prav tako gospodarskega življenja današnjega prezanimivega, za vse cloveštvo odločilnih dogodkov polnega časa.

Poleg vsega tega in še zabavnega čtiva, bo v koledarju mnogo prekoristnih sestavkov tako za meščana kakor za deželana, tako za velepodjetnika, uradnika, trgovca, obrtnika, kakor tudi za kmeta.

V koledarju ne bo manjkalo: izvlečkov iz ustroja vojske in mornarice, obrtnega zakona itd., kratkega opisa o naših zbornicah in njih delokrogu, o socialnih ustanovah — kakor o SUZOR-u, o OUDZ, o Trgovski, bolniški blagajni, o bratovskih skladihacah itd. — o konzularnih zastopstvih v Jugoslaviji, o naših diplomatskih in konzularnih zastopstvih v inozemstvu s posebnim pogledom na izseljenske komisariate; manjkalo ne bo tudi kubičnih tablic, kvadraturnih tablic, tablic za izračunavanje obrestnih mer, prikaza vseh starih mer in njih ekvivalenta v decimalnem sestavu itd.

Za vse naše starše pa bo zlasti zanimiv članek o naših šolah oziroma o tem, kakšno bodočnost imajo v življenju otroci, ki gredo v take in take šole (srednje šole, univerzo, strokovne šole, kakor n. pr.: kmetijske, obrtne itd., vojaška služba, orožništvo, mornarica itd.).

Ker smo v dobi, ko že tudi mi čutimo vso težo gospodarske krize in ko nas stiska časa sili k čim večjemu varčevanju, bo v koledarju prekoristen članek o štednji v gospodinjstvu in gospodarstvu in o tem, koliko časa obstanejo živila pri pravilnem shranjevanju.

Vsakemu je pa spričo vseh dogodkov, ki jih bo popisoval koledar, potreben tudi primeren zemljevid, zato bo v koledarju zemljevid sveta kakor tudi vse Evrope ter mnogih držav in pokrajin, kjer so bile velike bitke. Priprani smo, da bomo zlasti z zemljevidi ustregli vsem: meščanom kakor deželanom.

Seveda bodo v koledarju tudi nasveti o davčnih zadevah, pa tudi prva pomoč v nezgodah bo v njem podana.

Še mnogo pa je drugih sestavkov, ki jih bomo navedli v prihodnjih dneh.

Koledar bo velikega formata 23x30,5 cm, to je skoraj oblika polovice »Slovenca«. Ze ta oblika pove, da je mišljena s tem knjiga, ki bo prekašala vse ostale podobne knjige.

Za naročnike »Slovenca«, »Slovenskega doma« in »Domoljubca« bo veljal »SLOVENEČEV« KOLEDAR le 10 din.

Za vse nenaročnike teh listov pa bo koledar po 28 din za izvod, kar je v primeri s podobnimi knjigami na našem knjižnem trgu izredno nizka cena.

Da bomo mogli tiskati zadostno število izvodov, vabimo vse, da se na koledar vnaprej naroče in ga tudi plačajo. Prednaročila sprejemamo do 1. novembra 1940. Kdor koledarja ne bo vnaprej naročil, mu ne moremo zagotoviti, da ga bo dobil. Koledar naročite po dopisnici na naslov:

»SLOVENEČEV« KOLEDAR — KOPITARJEVA ULICA 6, LJUBLJANA

Prav tako ga lahko naročite pri naših zastopnikih v vašem kraju. — Najbolj enostavno pa je, ako naročite koledar ob plačilu naročnine za časopis, na katerega ste naročeni s tem, da nakažete na isti položnici, s katero plačujete naročnino, 10 din več in na zadnji strani srednjega dela položnice napisete, da pošiljate 10 din več za »Slovenčev« koledar.

Tudi nenaročniki naših listov lahko dobe koledar po 10 din, ako se naroče in plačajo enega naših listov, t. j. »Slovenca« za dva meseca ali »Slovenski dom« za tri mesece ali »Domoljub« za vse leto.

Opozarjamo, da moremo za vsak naročeni in plačani časopis dati le en koledar za 10 din. (To se pravi, ako je kdo naročen le na »Slovenca«, dobi le en koledar za 10 din. Če pa je kdo naročen na »Slovenca« in »Slovenski dom«, dobi lahko za vsak časopis po en koledar za 10 din, to je skupaj dva.)

Nedeljski naročniki »Slovenca« dobe koledar tudi za 10 din, ako predplačajo nedeljsko izdajo »Slovenca« vsaj za pol leta 1941!

Koledar bo imel veliko oglasno vrednost, saj bo to gotovo knjiga, ki jo bodo ljudje najbolj brali; zato vabimo industrijce, trgovce, obrtnike itd., da naroče v tem velikem »Slovenčevem« koledarju oglasel! Pohitite z naročili na veliki »Slovenčev« koledar!

»Slovenčev« koledar

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 22. septembra: 19. pobinkošna nedelja. Marija 7 žalosti; Tomaž Vilan., škof.
Ponedeljek, 23. septembra: Linus, papež; Tekla, devica mučenica.
Torek, 24. septembra: Marija Devica, rešiteljica ujetnikov. Zadnji krajec ob 18.47. Herschel napoveduje lepo, ob jugu ali jugozahodu dež.

Osebnosti

— Spremembe v jugoslovanski provinciji Misijske družbe sv. Vincencija Pav. (Lazaristi). Preč. g. vizitator Lovro Sedej je prevzel ravnateljstvo usmiljenih sest. Za superiorja v Radečah pri Zid. mostu je nastavljen g. dr. Anton Zdešar. V ljubljanski hiši je postavljen za superiorja g. Matija Contala; dosedanjí ljubljanski superior g. Gregorij Flis je šel za superiorja k Sv. Jožefu v Celju. V misijonisti v Grobljah je postal superior g. Tomaž Tavčar. Druge spremembe: g. Martin Očepek, ekonom v Ljubljani; g. Janko Bele, kaplan in katehet na Čukarici v Beogradu; g. Jožef Gregor je prevzel dušno pastirstvo v javni kapeli sv. Vincencija v Zeleni jami v Ljubljani; vodstvo Mladinskega zavetišča v Zeleni jami v Ljubljani je ohranil g. M. Contala.

— Poročila sta se včeraj ob 19 v cerkvi Sv. Franciška v Šiški g. Pirih Milko, uradnik OUZD in glavni tajnik ZD ter gđ. Brodnik Vera, tajnica mestne JRZ. Priči eta bila: Smersu Rudolf, pravni referent OUZD in Krizman Andrej, administrativni tajnik ZD. Novoporočencema želimo na skupni žvilijski poti obilo sreče in božjega blagoslova!

Kvalitetna optika
Zajec Ljubljana PASAŽA NEBOTIČNIKA

— Ivanka prof. Robidova poučuje stenografijo posamezno in v skupinah. Začetek tečajev 1. okt. Prijave in pojasnila: Trgovsko učilišče Robida, Ljubljana, Trnovska ulica 15.

— Slomškov dan na slovenskih šolah. Kralj. banska uprava objavlja naslednje: Minister prosvete je odredil, da se letos in vsako prihodnje leto praznuje na vseh šolah 24. septembra — dan smrti škofa dr. Antona Martina Slomška, velikega narodnega buditelja in prosvetitelja. Vse šole imajo ta dan šolsko službo božjo in nato svečanost v šoli. Dan je brez pouka.

— Triletni izpiti in konkurzni izpit. Gospodje, ki se jih ti izpiti tičejo, se opozarjajo, da se bodo vršili že letos po določbah členov 15 do 35 zakonika ljubljanske školje s to edino izjemo, da se razdelitev predmetov na posamezna leta ne bo ravnala po čl. 17, ampak po dosedanjí določbi. Za prošnje k pripustitvi k izpitem veljata člena 26. in 30. K triletnim izpitem morajo priti vsi dotični gospodje ob 9 v Alojzijevišče, ker se bodo vršili pred komisijo.

— Vpisovanje na ljubljansko univerzo. Rektorat univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani opozarja vse gg. slušatelje, naj ne odlašajo z vpisom na univerzo do zadnjega roka. V takem primeru nastane namreč ob koncu vpisovanja izreden naval, ki je neprijeten za gg. slušatelje in onemogoča pravilno poslovanje univerzitetnih uradov. Potrebne infor-

macije o vpisu se dobe na dekanatih poedinih fakultet in v seznamu predavanj.

— Naknadno vpisovanje v Robidov enoletni trgovski tečaj, s pravico javnosti, Ljubljana, Trnovska ulica 15, se vrši še vsak dan dopoldne in popoldne v pisarni ravnateljstva. Najnižja šolnina, ker se zavod nahaja v lastnem posloju. Učni uspehi prvovrstni.

— Katoliške abiturientke, ki se nameravajo vpisati na univerzo, vabimo, da vstopijo v akademsko društvo »Savico«. Med vpisovanjem na univerzo od 25. septembra do 5. oktobra dobite vsa potrebna pojasnila o vpisu v društveni sobi (Pavlova soba), Frančiškanska pasaža, III. nadst., od 8 do 12.

— Stenotipistovski tečaj pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2. Vpisovanje se vrši dnevno. Tečaj priporočamo vsem onim, ki se žele temeljito izobraziti za prvovrstno pisarniško moč v stenografiji in strojepisju. Šolnina najnižja in zato dostopna vsakomur.

— Starinske predmete, pohištvo, porcelan, kipe, steklenino, lustre, nakit itd. stalno kupuje trgovina Dorotheum ing. Rovek, Ljubljana, Miklošičeva cesta 12, vis-a-vis hotela Unica.

Večerni trgovski tečaj

namenjen osebam, ki ne morejo obiskovati rednih dnevnih trgovskih in drugih sličnih strokovnih šol.

Predmeti:

Knjižgovodstvo, trgovsko in obrtno računstvo, trgovstvo s pravom, korespondenca, nemščina, slovenska stenografija, strojepisje, knjižgovodske in pisarniške vaje.

Dovoljen je obisk tudi posameznih predmetov.

Večerni tečaj se prične dne 8. oktobra t. l. Vpisovanje se vrši vsak dan dopoldne, popoldne in zvečer do 8. ure.

Šolnina je zmerna in vsakomur dostopna!

Podrobna pojasnila in prospekte daje ravnateljstvo trgovskega učilišča

CHRISTOFV UČNI ZAVOD

Ljubljana, Domobrnska cesta 15 (telefon 43-82).

Največji trgovski učni zavod te vrste!

— Zagrebške Slovence opozarjamo, da mladi slovenski umetniki Kluba Neodvisnih razstavlja v Zagrebu v Umetniškem paviljonu na Kralja Petra trgu svoje slike. Razstava je sicer namenjena hrvatskemu občinstvu, toda prav tako tudi Slovence, ki žive med Hrvati v njihovi prestolnici, da se seznanijo s slovensko mlado umetnostjo. Prepričani smo, da bo vsak Slovenec rad stopil v hram umetnosti obiskat to slovensko razstavo, kjer bo lahko v slikah, barvah in likih občutil slovenskega človeka in dušo naših lepih slovenskih krajev.

— Zahvala. Banovinski inštitut za raziskovanje in zdravljenje novotvorb v Ljubljani se najlepše zahvaljuje g. generalnemu direktorju rudnika »The Central European Mines Limited« v Mežici, ki je

ponovno pokazal svojo veliko naklonjenost s tem, da mu je poklonil svinčeno pločevino, katero je zavod nujno potreboval za zaščito pred rentgenskimi žarki.

— Večerni trgovski tečaj pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2, nudi potrebno izobrazbo vsem onim, ki so čez dan zaposleni in s epouku posvetijo lahko šele v večernih urah. Prijave za vpis v Večerni trgovski tečaj, jezikoslovne tečaje in za pouk posameznih trgovskih predmetov se sprejemajo dnevno v pisarni zavoda.

— V soboško gimnazijo se je vpisalo letos 723 dijakov in dijakinj. Zavod je torej večji kot v Kočevju, Novem mestu, Ptuj ali Kranju.

ZÜNDAPP O.ZUZEK
KVALITETNI LJUBLJANA
MOTOCIKLI TAVČARJEVA 11
VSAK MODEL DOBITE TAKOJ

— Licitacija za drž. tekstilno šolo v Kranju. Tehnični oddelek banke uprave je razpisal prvo licitacijo za težaška, zidarska, betonska, železobetonska, tesarska, krovka in kleparska dela, potrebna za zgraditev državne tekstilne šole v Kranju. Zgradištev šole bo veljala okrog 5 milijonov din. Licitacija bo 8. oktobra na tehničnem oddelku banke uprave. Ponudniki bodo morali vstaviti v preračune svoje cene, nakar bo dobil delo najugodnejši ponudnik.

Strojepisna šola

Dnevni in večerni tečaji

Dnevi in ure pouka se določijo po želji vsakega obiskovalca.

Največja strojepisnica
50 pisalnih strojev!

Desetprstni sistem. — Vaje v diktatu, v kopiranju in razmnoževanju.

Tečaji se prične 1. oktobra t. l.

Posebni tečaji:

1. Stenotipistovski tečaj.
2. Stenografski tečaj.
3. Jezikovni tečaj.
4. Posebni tečaji za posamezne trgovske predmete (knjižgovodstvo, računstvo, korespondenca itd.).

Izbira predmetov poljubna.

Podrobna pojasnila in prospekte daje ravnateljstvo trgovskega učilišča

CHRISTOFV UČNI ZAVOD

Ljubljana, Domobrnska cesta 15

Šolnina je zmerna in vsakomur dostopna!

— Nov prosvetni hram ob vzhodni meji. V Turinšču v Prekmurju bo to nedeljo blagoslovljen in odprt krasen prosvetni dom. Blagoslovljen bo dopoldne po službi božji, otvoritev pa bo popoldne z lepo domačo prireditvijo, na kateri pa bo popoldne z lepo domačo prireditvijo, na kateri bodo na vzporedno pevsko točko, nagovor in vzporedno Finžgarjeve drame »Naša kris«. Vrlim stražarjem ob vzhodni meji čestitke k lepemu prazniku!

Din 65.000.000.—

dobitkov bode izplačanih pri 41. kolu drž. razredne loterije

Nabavite si tudi Vi srečke v
Glavni kolekturi drž. razredne loterije
Menjalnici Fr. Ramovš
Ljubljana - Miklošičeva c. 17
Tel. 41-20 Strogo solidna postrežba!

— O letošnjem katehetskem kongresu, ki se je vršil od 5. do 7. julija v Sarajevu in je vzbudil mnogo pozornosti, je izšlo te dni tiskano poročilo. Založila ga je Akademija »Regina apostolorum« (urava: Sarajevo, Korošičeva ul. 15, cena 12 din), uredil pa prof. dr. A. Livajsič. Za naslovno sliko pokrovitelja kongresa, sarajevskega nadškofa dr. I. Sarica, prinaša poročilo uvodni govor pokrovitelja, slike predsedstva in udeležencev, nato pa v celoti vsa predavanja razen enega, ki ga uredništvo še ni prejelo. Med njimi so naštenjena vsa tri slovenska predavanja in sicer prof. J. Bogovič-ovo »Vzgojna dinamika«, prof. dr. St. Canjkarjevo »Sveto nismo in versko-pravna vzgoja mladine in predavanje prof. dr. M. Dokler-ja o »Liturgični vzgoji pri verskem pouku v srednji šoli«. Za predavanji sledi resolucije in točno besedilo brzojav, ki jih je kongres poslal na pristojna mesta. Številni slovenski udeleženci tega kongresa, še bolj pa tisti, ki v počitnicah niso mogli v lepo bosansko prestolnico, bodo gotovo z veseljem pozdravili to akcijo sarajevske Akademije, da aktualno vsebino kongresa in njegove smernice

ZIKINA MESANICA

Ako želite imeti hitro pripravljen zajtrk, skuhajte Zikino kavino mešanico.

Sanatorij za živčne bolezni
Zagreb, Zelengal br. 37. Tel. 93-89, 94-44
Sof-zdravnik: Dr. Gjuro VRANESIC.

približala prav vsem slovenskim in hrvatskim osnovno- in srednješkolskim katehetom. Obenem pa je ta skupni zbornik slovenskih in hrvatskih predavanj lep dokument vztrajnega vzajemnega dela, ki vsa leta druží slovenske in hrvatske katehete.

— Trgovska šola v Soboti je bila odprta v nedeljo s prireditvijo domačih slovesnosti. Govorniki so poudarjali pomen dvorazredne trgovske šole za Prekmurje in veliko poštvalnost prekmurskega trgovstva, ki je zgradilo Trgovski dom za vzgojo trgovskega narasčaja.

All ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in podobno. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— Ogenj v Turinšču. Pri Makovčevih v Turinšču v Prekmurju so na skednju zakurili kotel, v žigar bližini so bile konoplje, ki so se od vročine vnele. Ogenj je objel tudi seno nad skednjem. Požar so opazili mimoidoči otroci in sosede, tako da je bila pomoč takoj na mestu in so ogenj kmalu pogasil. Škoda je nekaj tisočakov.

— Pri ljudeh višje starosti, ki trpe na nerednem čiščenju, nudi pogosto naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita skozi osem dni dnevno po 3—4 kozarce, zaželjeno odprti in s tem trajno polajšanje. Zahtevajte povsod »Franz-Josefovo« vodo.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. 8 br. 15.485, 25. V. 25.

— Vlomilec za zapahi. Pred soboškim okrognim sodiščem je bil obsojen na 5 mesecev strogega zavora in izgubo častnih pravic za dobo dveh let Jožef Purger iz Lokavcev. V Segovcih je služil za hlapca in je vlomil pri svojem gospodarju ter mu odnesel 1500 din gotovine in še druge vrednosti. Nekje je izmaknil tudi kolo in zagrešil še druge nerodnosti, dokler ni končno prišel v roke pravici.

Zdravilno delovanje Rogaska mineralne vode:

Pri splošni nervozni ugodno pomirjuje Rogaska voda Tempel, pomešana s sadnim sokom

— Tatvine v tovarni »Intek« v Kranju. Letos 26. februarja so v tovarni »Intek« v Kranju odkrili veliko tatvino raznega tekstilnega blaga v vrednosti okoli 10.000 din. Iz maševanja, ker je bil odpuščen, je neki delavec organiziral nočne tatvine, ko so počasi odnašali razno blago iz tovarne. Tone je bil od 1. 1930 v tovarni nočni čuvaj, a naposled je bil odpuščen. Pridobil je za svoje tatvinske načrte Stefana in Nandeta. Mirno so odnašali razno blago iz tovarne. Pred malim kazenskim senatom so vsi trije tatvino skesano priznali in so bili obsojeni: Tone in Stefan vsak na 3 mesece, Nande na 4 mesece strogega zavora.

— Italijanske in nemške, začetne in nadaljevalne tečaje priredi v večernih urah Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani. Prijave v društveni pisarni, Gregorčičeva ulica 27, pritičje, levo, med 8.—14. uro.

Št. Vid nad Ljubljano

Dekliški krožek priredi v nedeljo, dne 29. t. m. v Ljudskem domu ob pol osmih zvečer Mlakarjevo igro »Rokeana«. Vljudno vabimo!

Cenitev posestev

in kakršnekolí škode na rastlinah, posevkih l. t. d. vrši sodno zapriseženi centelj in kmet. Izvedenec poobl. agr. ing. Prezelj, Ljubljana, Wolfova ulica 3 Telefon 34-73

Sv. Lovrenc na Dravskem polju

Groze polno noč nam je v terek naredila Poljskava, ki se je nagloma razvijala v strašno povodenj. Čez Zupečjo vas je mimo pokopališča, pošte in šole pridrla voda celo do cerkvenega obzidja, kar se je v zadnjih 40 letih šele enkrat zgodilo.

Šestnajst vagonov čebel, ki so bile pri nas na ajdovi paši, so te dni z naše postaje poslali domov, večinoma na Kranjsko. Zadnja paša po mesordecem vresju mora ostati domačim čebelam.

Iz bolnišnice so se vrnili pred kratkim: žena cestarja Kozoderca, šolar 4. razr. Jožko Korošek in 20letni Franc Pišek iz Apač, ki si je bil zastupil nogo.

Prvi primer davice se je pojavil v našem kraju. On nje je zbolel Stefan Predikava, 2-letni sin kmeta p. d. Petka v Sv. Lovrencu.

Včerašnjí soboto smo pokopali 46 letnega Janeza Pepelnika iz Zupečje vasi. Bil je vzoren oče svoje družine.

Naši v Beogradu. Dobili smo poročilo, da je nevarno zbolel od tifusa g. misijonar Andrej Tumpel, brat tukajšnjega župana. Kot župnika na Čukarici ga nadomestuje lekarist g. Bele, doma iz Zupečje vasi.

Strojna zadruga, ki je obstajala 30 let, se je razšla. Pri mlatlilnici se drag bencinski pogon ni več rentiral. To je nov razlog za našo vedno ponavljano prošnjo, naj vendar banovinska oblast tudi nam poskrbi za elektriko.

»Farno kolesarsko tekmo« imajo danes teden po večernih fantje naše fare. Za lep prehodni pokal bodo tekmovali na 25 km dolgi krožni progi Sv. Lovrene (pošta)—Hajdina—školaska cesta—Cirkovce—Sv. Lovrenc.

Pesem klopotev, ki jih ni nikjer toliko kot v naši btajski doželi, se zopet veselo oglašajo z naših btajev ter z bližnjih haloških gričev. Z grozdem bo pa letos bolj slabo!

Štiridesetletnica maturantov klas. gimnazije in realke v Ljubljani

V ponedeljek, dne 9. septembra 1940 so se zbrali k spominski sv. maši na Rožniku maturanti letnika 1900. Sveto daritev je opravil sošolec bivši frančiškanski provincial p. dr. Gvido Rant za vse umrle in še živeče sošolce in profesorje. Od 72 gimnazijskih maturantov jih živi še 47 in se je od teh udeležilo te slovesnosti 25 sošolcev. Vsi ostali so opravičili svojo odsotnost zaradi obstojnih razmer, ker večina teh živi v inozemstvu. Profesorji so se že vsi preselili v večnost. Po kratkem zajtrku so šli v hotel »Bellevue«, kjer je le prehitro minil čas ob spominih na nekdanja prijetna tovariška šolska leta. Po sklepu, da se odslej sestanejo vsaj v Ljubljani bivajoči sošolci vsako leto, so se razšli zadovoljni in z najboljšimi občutki.

Od leve na desno sede: Kajdiž Valentin, župnik v Sori; Zajc Franc, župnik v Ceremošnjah; Keriš Peter, predsednik okrogne sodišča v Ljubljani; p. dr. Rant Gvido, bivši frančiškanski provincial v Ljubljani; dr. Cerne Franc, ravnatelj Mestne hranilnice v Ljubljani; dr. Sarabon Vinko, profesor klasične gimnazije v Ljubljani; dr. Steska

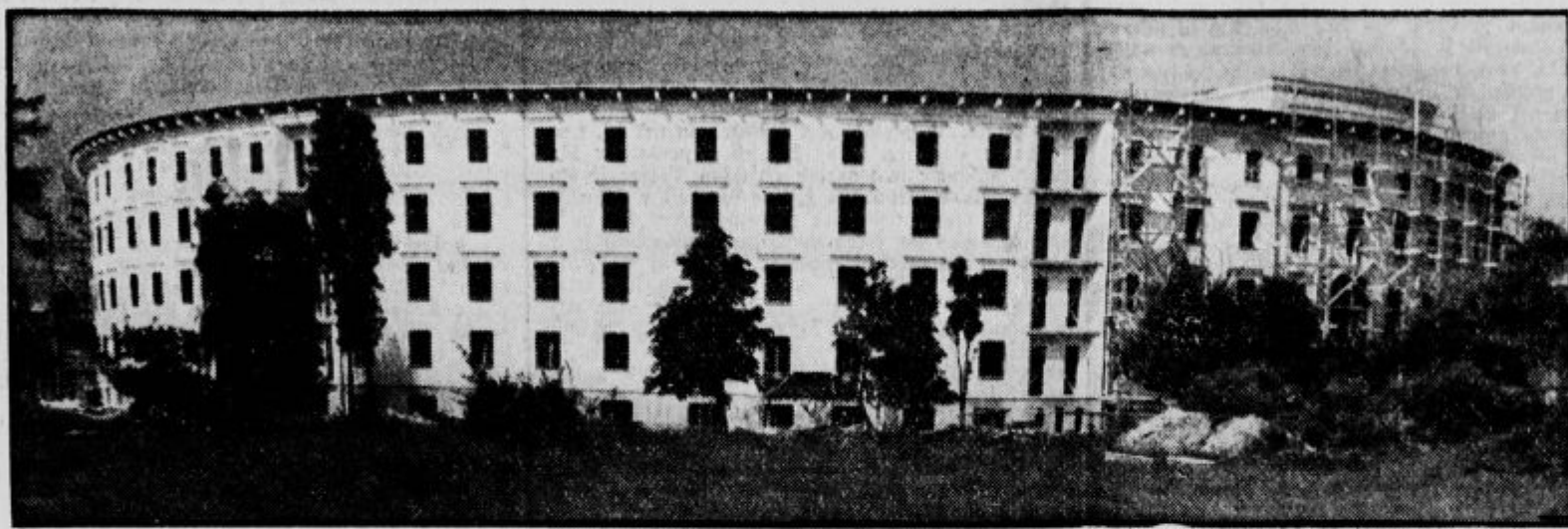
Henrik, honorarni univerzitetni predavatelj v Ljubljani; Zajc Albin, višji računski inšpektor v pokouju v Ljubljani — v drugi vrsti stoje: inž. Juvan Oskar, tehnični višji svetnik v Ljubljani; Znidaršič Anton, župnik v Zaln; Kralj Anton, tajnik Zadrugne zveze v Ljubljani; Kette Oton, ban. trg. inšpektor v Ljubljani; Zadnik Avgust, inšpektor državnih železnic v pokouju v Ljubljani; inž. Puppis Emil, gozdarski nadsvetnik v pokouju v Slov. Gradcu; Borštnar Vinko, banški svetnik v pokouju v Ljubljani; Hočevar Josip, višji računski inšpektor v pokouju v Kamniku — v zadnji vrsti stoje: Klopčič Ludvik, vladni svetnik v pokouju v Ljubljani; dr. Schweiger Avgust, zobozdravnik v Kočevju; dr. Capuder Karl, gimnazijski ravnatelj v Ljubljani; Mrak Ivan, inšpektor državnih železnic v pokouju v Ljubljani; inž. Petročnik Ivo, pooblaščen civilni geometer v Ljubljani; Podbevsek Jernej, župnik v Škofji Loki, dr. Rutar Ignacij, direktor poštno hranilnice v pokouju v Ljubljani; Urbanc Josip, trgovec v Ljubljani in dr. Buh Josip, zdravnik na Vrhniki.

Pri glavobolu ? Pyramidon

TABLETE BAYER Ogl. reg. pod S. B. 1318 od 16. XII. 1938

Novo bogoslovje v Ljubljani lepo napreduje

Velika kolobarna stavba novega bogoslovja v Ljubljani.

Ljubljana, 21. septembra. Na velikem zemljišču, na katerem je svoj čas bilo pokopališče pri sv. Krištofu, so že pred leti začeli graditi veliko in mogočno poslopje za novo semenišče ljubljanske škofije. Ker je stavbišče nekoliko vstran od sedaj najbolj prometnih cest, kakor Dunajske in Vilharjeve ceste, pešci prav za prav niti zapaziti ne morejo, kako graditev napreduje. In vendar je v dveh letih, odkar gradijo mogočno poslopje, zrasla stavba od tal do vrha.

Novo poslopje bodočega semenišča in bogoslovne fakultete gradi gradbeno podjetje Mavrič Anton iz Ljubljane. Načrte pa je izdelal mojster prof. Plečnik, ki je zamislil za bogoslovje prav zanimivo obliko. Vse poslopje ima obliko velikega kolobarja, ki meri v premeru 100 m in ki ga po sredi v smeri od vzhoda proti zahodu veže še velik trakt, postavljen na okroglem dvorišču. S tem je okroglo dvorišče razdeljeno v dve polkrožni dvorišči. V avgustu 1938 so začeli graditi notranji dvoriščni trakt, ki so ga tudi še to leto v glavnem

dokončali. V Juliju lanskega leta pa so začeli zidati zunanjo kolobarno stavbo. Sedaj sta oba dela zgradbe v surovem popolnoma že dograjena, kolobarna stavba pa je v glavnem od zunaj in znotraj tudi že ometana in so vstavljeni tudi že okna in deloma vrata. Za sedaj niso še zgradili vse kolobarne stavbe, stoji le 2 tretjini kroga. Severna tretjina kolobarne stavbe, ki naj bi oklepala severno polkrožno dvorišče, bo zgrajena kasneje.

Kolobarna stavba je vsa podkletena in ima poleg pritličja še tri nadstropja. V tej kolobarni stavbi bo dovolj sob za bogoslovce. Zanimivo je, da sobe ne bodo kurjene s centralno kurjavo, ampak z navadnimi pečmi. Ni treba posebej poudarjati, da bo vsa oprema izredno sodobna in lična. Kolobarno poslopje ima na vseh etažah na notranji strani, ki gleda torej proti okroglemu dvorišču, hodnik, med tem ko gledajo sobe v vseh smereh proti Ljubljani. Srednji dvoriščni trakt sega v isto višino kakor kolobarni trakt in je širok 15 m., med tem ko je kolobarna zgradba ši-

roka le 9 m. Na vrhu srednjega trakta bo velika in lična kapela, ki bo segala skozi dve etaži, na strehi pa bo nad njo ličen majhen zvonik. Pod kapelo bo velika slavnostna dvorana in več drugih pritliklin. Severni del kolobarne poslopja, ki še ni dograjen, je namenjen v glavnem za učilnice bogoslovne fakultete, za knjižnico, konferenčne sobe in za stanovanja profesorjev. Za sestre, ki bodo vodile gospodinjstvo, in za služinčad pa bo zgrajena posebna hiša.

Kolobarno poslopje je v glavnem že toliko dograjeno, da bi bile stanovanjske sobe že dober mesec lahko že pripravljene za selitev. Ker je pa ugodnejše, če se stavba temeljito presuši, se bodo bogoslovci prvič vselili v novo bogoslovje z začetkom leta 1941-42. Ker tedaj še ne bo učilnic, bodo čez dan obiskovali prostore bogoslovne fakultete v Ljubljani. Do prihodnje jeseni bo mogoče tudi popolnoma dograditi in urediti tudi srednji trakt, ki za sedaj še ni ometen, tako da bo tudi kapela popolnoma urejena.

Stavka stavbinskega delavstva

Ljubljana, 21. sept.

Komaj smo zvedeli, da stavkajo stavbni delavci v Mariboru, že se je stavkovna akcija začela tudi v Ljubljani. Vemo, da zasluži stavbno delavstvo v sedanjih draginjah povišanje mezd, vendar je značilno, kako se delavstvo skuša boriti za svoje pravice. Ze stavka v Mariboru se je začela na protizakoničen način in isto velja za stavko v Ljubljani, ki se je začela v soboto ob pol 10 dopoldne. Človek se ne more ubraniti vtisa, da se delavci dajo zapeljati agitatorjem, ki jim ni za koristi delavstva ampak za vse kaj drugega. To najlepše dokazuje, kako se je stavka v Ljubljani začela.

V petek dopoldne je Zveza stavbnih delavcev v Ljubljani postavila zahteve za zvišanje mezd in je dala kratek rok do sobote ob 9 dopoldne. Navada je taka, da posreduje za tem oblast in skuša najti rešitev, ki zadovolji vsaj kolikor toliko obe strani. Organizatorji stavke pa sploh niso hoteli poskrbeti za možnost pogajanj, ampak so raje kar vnaprej dali tiskati lepake, ki pozivajo delavce na stavko. Lepaki so bili natisnani že v petek; isti dan, ko so se komaj odločili, kaj bodo zahtevali. Letak sam tudi zadržljivo kaže, da je organizatorjem več za to, da razburjajo delavstvo. Poleg zabavljanja žez draginjo in pozivanja na samopomoč je omembe vredna le zahteva po povišanju mezd, ki se glasi: Zidarjem in tesarjem naj se mezde za vse kategorije in razrede povisajo za 20%. Delavcem naj se povisajo za 30%, vajencem in mladoletnim delavcem pa 35%.

Kdor stvarno gleda in pozna dosedanje uspešno nastopanje oblasti, kadar je šlo v podobnih vprašanjih za delavske interese, ta bo vedel, da je ubrana pot popolnoma napačna, vedel bo tudi, da razglasitev stavke nima samo namena koristiti delavstvu. Nasprotno, po nepotrebnem v stavko nagnano delavstvo bo samo trpelo največjo škodo, saj so prav v zadnjem mesecu, ko bi delavstvo z delom na stavbah lahko že zaslužilo nekaj več, preden bi nastopili hudi zimski meseci. To čuti delavstvo samo, ki je na mnogih stavbah le nerado šlo od dela, ponekod pa niti ne. V glavnem delo na stavbah v Ljubljani počiva in je s tem prizadetih okrog 600 delavcev. Ni nam treba posebej poudarjati, da bo oblast že svoje storila, da bo zavarovala resnične interese delavstva.

LJUBLJANA

I F. O. Ljubljana-mesto. Vsem rednim članom, članom starešinam in podpornim članom ter mladcem naznanjamo, da bo redni občni zbor našega odseka v torek, 24. t. m., ob 20 v društveni sobi Gospodarske zveze. Vabljeni so tudi novi člani in vsi prijatelji odseka.

I Drž. srednja glasbena šola v Ljubljani. Ravnateljstvo srednje glasbene šole sporoča, da bodo naknadni sprejemni izpiti v ponedeljek 23. septembra t. l. ob 16. Obenem opozarja gojence, ki so opravili sprejemni izpit, a se niso še vpisali, da to store takoj, ker se na poznejše vpise ne bo mogoče ozirati. Razdelitev ur za vse gojence bo v torek 24. septembra ob 16. uri v Hubadovi dvorani. V sredo 25. septembra začenja reden pouk.

Med. univ.

DR. RUDOLF DEL COTT

specialist za rentgenologijo

je otvoril privatno prakso za rentgensko diagnostiko v sanatoriju »Emona«, Ljubljana, Komenskega ulica 4, telefon 36-23. - Ordinira od 14 do 16, izven tega časa po dogovoru.

I Drž. glasbena akademija v Ljubljani. Novi slušatelji se morajo prijavitelj k sprejemnemu izpitu do 25. sept. Sprejemni izpiti bodo od 25. do 30. septembra. Vpisovanje za slušatelje, ki so bili vpisani v šolskem letu 1939-40 bo od 1. do 15. oktobra v pisarni glasbene akademije, Gospodska ulica 8/I.

I Križanska moška in mladeniška kongregacija priredi zadnjo nedeljo tega meseca, t. j. 29. sept. poldnevni izlet k cerkvi sv. Marjete nad Medvodami. Na ta izlet, ki bo seveda samo ob ugodnem vremenu, že danes opozarjamo vse družbine člane, njih družine in prijatelje.

I Fantovski odsek Trnovo vabi vse redne člane, starešine in podporne člane, da se udeležijo občne zborni, ki bo v nedeljo, 22. t. m. ob 10 dopoldne v društveni dvorani. lekreno vabljeni tudi drugi katoliški fantje iz Trnovega.

I Zveza akademsko izobraženih žena vabi vse tiste, ki bi se hoteli učiti tujih jezikov, naj se oglašijo v tajništvo v ponedeljek, sredo in petek v društveni sobi (Novinarski dom, Gospodska 12) od 18 do 19. Tečajji se bodo pričeli s 1. oktobrom. Poučevala se bo nemščina, francoščina, italijanščina, angleščina in ruščina v večernih tečajih. Zveza organizira tudi popoldanske tečaje za ljudskošolske otroke. - Odbor.

Dr. Zdenka Tominišek

Ciril Metodova ul. 16/I.
zopet redno ordinira

I Francoske tečaje spet začena za odrasle s 1. oktobrom 1940 Francoski inštitut Pouk bo v Ljubljani na moškem učiteljsku, Resljeva cesta 10. Vpis od 26. IX. naprej pri služitelju zgoraj omenenega učiteljskega g. J. Miklavčiču. Mesečna ukovina je 20 din. Za to ukovino se lahko obiskujejo vsi tečajji. Tečajji trajajo 7 mesecev. Nadaljnji podatki so razvidni iz razglašane na uradni deski v izvi moškega učiteljskega. Obisk tečajev pripravljamo in se interese tudi vabijo na pravočasni vpis.

I Dunajska cesta zaprta. Zaradi gradnje kanala na Tyrševi cesti bo ta cesta v odseku od Vodovodne ceste do Posavskega ulice od ponedeljka dalje za vozni promet zaprta. Zasilni promet bo ta čas tekel po Vodovodni cesti in Posavskega ulici.

I Dograditev zatvornice na Ljubljani ob stari cukrarni. Terenska in tehnična sekcija za regulacijo Ljubljane je razpisala prvo licitacijo za dovršitev gradbenih del na stalni zatvornici na Ljubljani ob stari cukrarni. Licitacija bo pri terenski in tehnični sekciji že 5. oktobra. Dovršitev gradbenih del je preračunana na 1.112.900 din. To gradbeno delo je hkrati zadnje večje delo, ki je še potrebno, da bo dokončno že pred svetovno vojno začeta regulacija Ljubljane skozi mesto zaključena.

I Pri zaprtju, motnji v prebavi - vzemite zjutraj na prazen želodec en kozarec naravnega »FRANZ-JOSEF« grentiče.

I Cene septembra lani in letos. Včerajšnji živilski trg je bil živahan in razgiban. Poslovni promet je bil kljub visoki številki v mesecu dober in

povoljen. Mestna občina je v splošno zadovoljnost začela prodajati krompir po 1.50 din kg. Na prodajalne je bil velik naval gospodinj. Cene nekaterim živilom so ostale neizpremenjene, drugim so se dvignile. Med je dražji danes že za 4 din pri kg. Cvetlični med je po 30 din kg, poprej po 26 din. Zanimivo je, kako se je podražila moka od lanskega septembra naprej. Lani je bila moka št. 0 po 3.20 do 3.50 din kg, letos septembra po 7 do 8 din kg. Moka št. 2 lani 3 do 3.50, letos 5.50 do 6 din kg. Moka št. 4 lani 2.80 do 3.05 din, letos 4.50 do 4.75 din kg. Moka št. 6 lani 2.60 do 2.90, letos 4 do 4.25 din kg. Ajdova moka prve vrste lani 5.60, letos 6.50 din kg, II. vrste lani 5 din, letos 6 din kg. Ržena moka lani 3.20 do 3.40 din, letos 5.50 do 6 din kg.

I Združenje gostilniških podjetij v Ljubljani opozarja vse učne gospodarje, ki imajo gostinice ali kuharske vajence ali vajenke in jih še dosedaj niso vpisali v šolo, da iste takoj vpišejo v gostinško strok. nadaljevalno šolo na Privozu št. 11.

I Izlet ljubiteljev cvetic v nasade dr. Brodarja v Ormožu bo šele v nedeljo, 6. oktobra z železnico. Priglasje za kosilo sporoče udeleženci takoj J. Vavpotiču, tobačna tovarna, Ljubljana. - Vrtinarski odsek podružnice SVD, Ljubljana.

I Vodstvo po razstavi Rika Debenjaka v Jakopičevem paviljonu bo imel danes v nedeljo, dne 22. t. m. ob 11 slikarjev tovariš akademski slikar Rajko Slapernik. Opozarjamo čitatelje, da ne zamude te prilike!

I Drž. tehniška srednja šola v Ljubljani bo najbrž potrebovala začasno praktičnega strokovnjaka za delavniški pouk v praktični elektrotehnik. Reflektanti s primerno šolsko izobrazbo ter s prakso v instalacijah in v popravilu elektromotorjev naj se osebno zglaste v direktijski pisarni - Aškerčeva cesta 9, I nadstropje - med dopoldanskimi uradnimi urami do 27. septembra 1940.

Gledališče

Nedelja, 22. septembra: »Romeo in Julija«, Izven.

Ponedeljek, 23. septembra: »Pohujšanje v Dolini Sentflorjanski«. Red Premierski.

Torek 24. septembra: »Pohujšanje v Dolini Sentflorjanski«. Red Torek.

Sreda, 25. septembra: »Pohujšanje v Dolini Sentflorjanski«. Red Sreda.

Radio Ljubljana

Nedelja, 22. sept.: 8 Jutranji pozdrav - 8.15 Radijski jazz - 9 Napovedi in poročila - 9.15 Prenos cerkv. glasbe iz trnovske cerkve - 9.45 Verski govor (prior Val. Učak) - 10 Tijardovič: Mala Floramy, opereta (plošče) - 11 Salonski kvintet - 11.45 Sestre Finkove pojo, pri klavirju prof. M. Lipovšek - 12.15 Objave - 13 Napovedi - 13.02 Nedeljski koncert Radijske orkestra - 17 Kmet. ura: Kmetijski tisk (Lud. Puš) - 17.30 Koncert Delavskega pev. društva, 18.15 Iz operet (plošče) - 19 Napovedi in poročila - 19.30 Nac. ura - 19.40 Objave - 20 Slov. vokalni kvintet (ob 10 obletnici obstoja), uvodna beseda (Rado Miklič) - 21 Koncert Radijskega orkestra - 22 Napovedi in poročila, 22.15 Gosli in kitarar (Slavko Marin in St. Prek).

Ponedeljek, 23. sept.: 7 Jutranji pozdrav, 7.05 Napovedi in poročila - 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) - 12 Vaški umetniki (plošče) - 12.30 Poročila in objave - 13 Napovedi - 15.02 Radij. salon. orkester (vodi V. Novšak) - 14 Poročila - 18 Bolezni črevesja (ga. dr. Božena Zajec-Lavričeva) - 18.20 Orkestralni koncert (plošče) - 18.40 Delo naše postaje v prihodnjem letu (prof. Fr. Koblar) - 19 Napovedi in poročila - 19.20 Nac. ura - 19.40 Objave - 19.50 Delo in življenje Stefanja Bohčeva (V. Bučar) - 20 Lahke solistič. točke (plošče) - 20.30 Večer operne glasbe. Sodeluje ga. Marija Golobič in Radij. orkester. Dirigent M. Sijanec - 22 Napovedi in poročila - 22.15 Veseli trio.

Drugi programi

Nedelja, 22. septembra: Belgrad: 21 Prenos iz Skoplja (koncert). - Zagreb: 19.30 »Manon Lescaut« - prenos s Italije. - Budimpešta: 19.25 Klavirski koncert. - Rim-Turin-Florenca: 20.20 »Manon Lescaut«. - Sottens: 20.55 Koncert velikega orkestra. - Praga: 20.25 Odlomki iz Smetanove »Ma vlast«. - Brno: 20 Četita glasba. - Moravska Ostrava: 20 Lahka glasba. - Toulouse: 19 Koncert orkestra. - Andora: 20 Jazz gl. - Tallin: 18.05 Stara in nova glasba.

Belgrajska kratkovalovna postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.40 Poročila v slovenščini. - YUF, YUG (19.69 m): 1.55 Oddaja za Južno Ameriko - 3.00 Oddaja za Severno Ameriko.

Dr. Ciber Franc

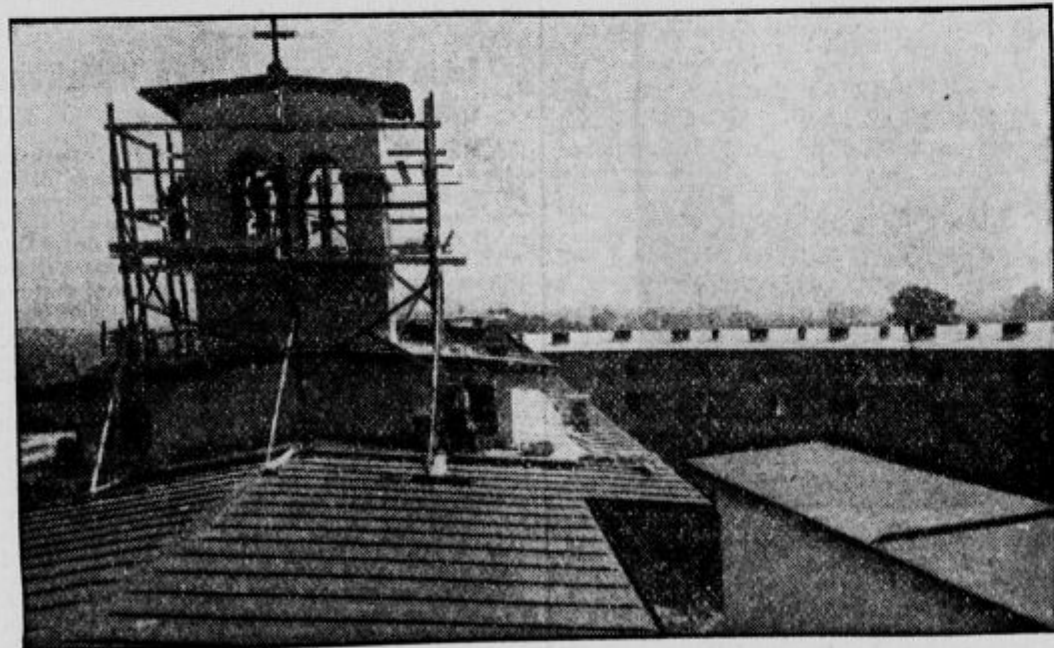
zopet redno ordinira

Lekarne

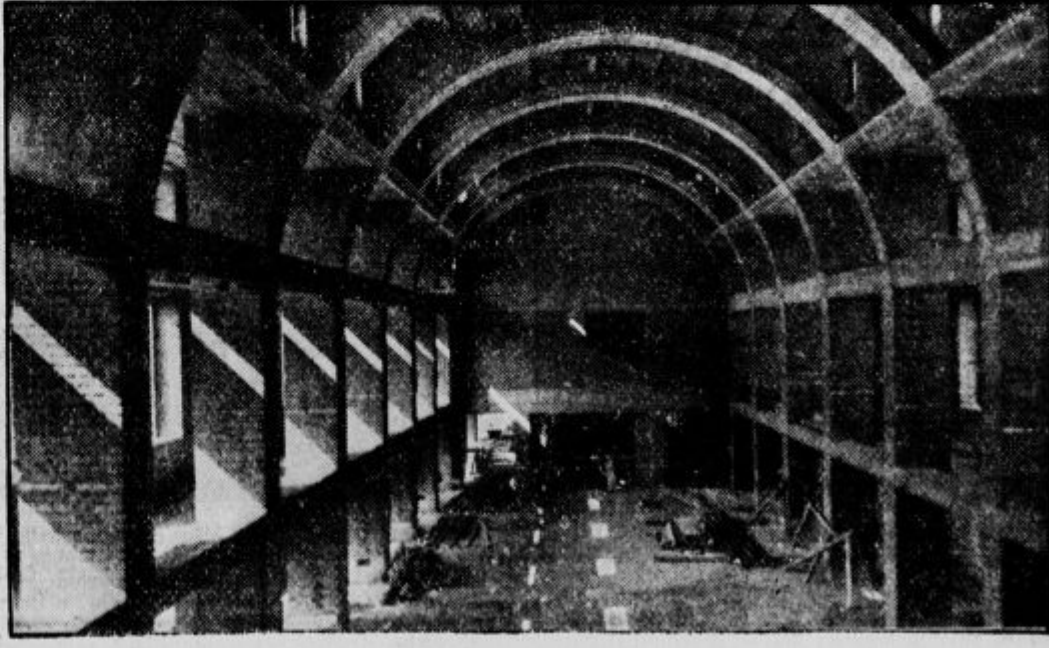
Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočvar, Celovška cesta 76 in mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta - v ponedeljek: dr. Kmet, Tyrševa cesta 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selenburgova 7.

Poizvedovanja

Izgubila se je slika »Bled«, ročno delo, na poti Konjice-Celje-Ljubljana. Najditelj se prosi, da jo vrne na naslov: Kmetijska družba, Konjice.

Pogled s strehe na mali zvonik nad kapelo novega bogoslovja in na streho. Na desni v ozadiju kolobarno poslopje bogoslovja.

Pogled v notranjost še nedograjene velike kapele, ki bo imela ob stranskih stenah galerijo.

Stavbinkemu delavstvu v premislek

Oklic Strokovne zveze gradbenega delavstva ZSD v Ljubljani vsemu stavbinkemu delavstvu

Stavbinci!

Brez vsake napovedi, brez zadostitve zakonskim predpisom, brez znanja in sodelovanja strokovnih organizacij se je začela v soboto stavka gradbenega delavstva. Kakšen bo rezultat te stavke, lahko vsak pameten človek že naprej vidi. Vsak zidar ve, ako zidamo hišo brez temeljev, da se bo ta hiša brezpogojno podrta. Tako je tudi ta stavka obsojena na neuspeh.

Mi vsi predobro vemo, v kakšnih razmerah živi danes naš stavbincev kakor delavstvo sploh. Predobro vemo, da so se medtem cene življenjskih potrebščin tako dvignile, da današnja minimalna meza absolutno ne ustreza več. Kdor koli takšno stanje zagovarja je protidelavski, je proti naroden, je protikrščanski in je protidržaven.

Zato ima naše delavstvo jasne in določene zahteve. Strokovna zveza gradbenega delavstva je na svoji seji z dne 19. t. m. sklenila, da posreduje pri g. banu, da za svojo banovino in za gradbeno delavstvo določi minimalno mezdo za delavce na 6 din na uro in za zidarje 9 din. Naslednji dan smo poslali g. banu naše utemeljene zahteve in smo prepričani, da bomo imeli popoln uspeh. G. ban bo za Slovenijo določil nove minimalne mezde in s tem odpadajo vse prejšnje določbe.

Cemu naj potem stavkamo? Vsak trezen in razsoden mož naj dobro premisli, kaj dela. Vsakdo naj se dobro zaveda, kaj pomeni sedaj v teh časih izgubiti samo nekaj delavnih dni. Posledice te izgube bo nosil vso zimo. In kaj hočemo s to stavko doseči? Ali smo sploh komu stavili svoje zahteve? Ali smo imeli kakšna pogajanja? Ali smo postavili kakšne konkretne predloge? Ne! Stavka se je začela brez vsakega načrta, brez vsakega vodstva, brez ljudi, ki bi lahko bili za svoja dejanja odgovorni. Za delavstvo je takšno početje otroško in nesmiselno, za tiste pa, ki so to stavko

organizirali, je to zločinsko delovanje. Oni so vedoma in hote pahnili v nesrečo nekaj tisoč delavcev, da pridobijo na članstvu, na članarini ter da vsejejo v delavske vrste razdor in nevoljo. Hočejo doseči, da jih bo delavstvo imelo za trpine in mučenike.

Vsako, kdor dobi te vrste v roke, naj trezno in razsodno prebere. Naj čita tako, kot bi ne vedel, kdo da jih je napisal, ker samo na ta način bo lahko prav razsodil. Tu naj ga ne vodijo nobene mržnje in antipatije. Dejanja naj govore. Iščeta naj jih zvečer, ko leže k počitku, naj jih prečita še enkrat ponoči in zopet jutraj, pa bo videl, ali smo jih pisali iz mržnje do delavstva v zvezi s kapitalisti, ali nas je pri tem vodila skrb do našega bednega ljudstva.

S strahom gledamo v bližajočo se zimo in zato nam ni vseeno, kako naše delavstvo živi. Naša sveta dolžnost je, da zagotovimo stavbincem vsaj kosček toplega kruha. Zato nam ni vseeno, ko vidimo, kako tisoči delavcev drivijo v pogubo. Mi smo tako veliki in tako značajni, da vzamemo borbo na svoja ramena. Mi hočemo zmagati; toda prav zato hočemo vzeti v roke zakon, to je orožje, katero nas bo prav gotovo pripeljalo do zaželjenih uspehov. Nič demagogije, nič slepomišljenja, nič kričanja, nič ribarjenja v kalnem, nič varanja, mi hočemo jasen načrt, jasen program, zadostiti zakonskim predpisom in se potem spustiti v borbo močni in slozni.

Zato, dragi stavbinci, vrnite se na delo in prepustite svojo usodo v roke strokovnih organizacij. Tako kakor smo vas znali ščititi pri junijski stavki, tako vas bomo ščitili tudi sedaj, in bodite prepričani, da bo uspeh gotov. Vse drugo pa vas pripelje v nesrečo in premnoge v zapor.

Strokovna zveza gradbenega delavstva ZSD v Ljubljani.

Martin Medvešek — 70 letnik

Maribor, 22. septembra.

V krogu svojih najbližjih je te dni obhajal 70 letnico svojega rojstva stari vodja mariborskega katoliškega delavstva gosp. Martin Medvešek, ki je v Mariboru še sedaj znan kot odločen bорец za delavske pravice in narodno čast Slovencev. Naš jubilar se je rodil dne 19. sept. 1870 v Pokleku pri Rajhenburgu. Po dovršeni ljudski šoli se je v Krškem izučil kovaštva. Kot pomočnik je služboval v Rušah in pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Leta 1891. se je preselil v Maribor, odkoder je moral k vojakom, katere je služil tri leta v Dalmaciji. Ko se je vrnil v Maribor je bil sprejet v delavnice takratne Južne železnice, kjer je služil do svoje upokojitve. Kjer koli je g. Medvešek služboval, povsod je vplival na svoje tovariše, da so postali člani katoliških in narodnih društev, ki so našega jubilanta štela med svoje najagilnejše delavce. Leta 1895 se je g. Martin poročil z Marijo Bukšekovo iz Kostivnice. V srečnem zakonu se jima je rodilo 7 otrok, katere je vse lepo vzgojil.

G. Medvešek ve mnogo pripovedovati o velikih narodnih borbah v preteklih desetletjih, v katerih je sodeloval z našimi najodličnejšimi voditelji: Fr. Korošcem, dr. Matkom in dr. Ant. Korošcem, katerega je naš jubilar spremljal na neštete zbornice in shode. Bil je odbornik mnogih naših društev in storil mnogo uslug politični organizaciji, ki ga je na svoji listi večkrat kandidirala. Povsod, kjer je deloval je vse svoje sile iztrgaval za stvar, ki jo je zastopal. Zlasti se mu imajo mnogo zahvaliti delavci iz delavnic državnih železnic, katerih deputacije je večkrat vodil k raznim ministrom in drugim vodilnim osebam. Neutruden je bil g. Medvešek zlasti v borbi za narodnostne pravice Slovencev. Za veliko narodnostno delo je bil tudi odlikovan s srebrno in zlato kolajno za državljanske zasluge.

Vrlenu možu, ki si je tudi za naš list pridobil mnogo zaslug, k lepemu jubileju iskreno čestitamo in mu želimo, da bi ga Bog ohranil do skrajnih mej človeškega življenja.

Nova tovarna postaja pri Sv. Lovrencu na Drav. polju

Sv. Lovrenc na Dr. polju, 21. sept.

Kot je »Slovenec« že kratko poročal, bo danes izpolnjena dolgoletna želja našega kraja in vsega okoliša. Prometu bo namreč izročena nova tovarna nakladalna postaja na našem kolodvoru, ki je bil do sedaj uradno samo »izogibalščica«, čeravno so to naše štajerske Otoče zaradi bližnje božjepolne Ptujске gore.

Vse srednje Dravsko polje, cele zahodne Hable in spodnja Dravinjska dolina od Makol do Ptujске gore se veselijo tega dneva. Saj bo za vse te kraje velikanskega gospodarskega pomena; razumelo to tem bolj, če pomislimo, da sta jim do zdaj bili najbližji nakladalni postaji v Pragerskem in v Ptuj. Ni bila malenkostna izguba na času in stroških, tako daleč spravljali vozove vina, lesa, krompirja in rži, prav tako je bilo to odročeno za trgovce, za poverjenice mohorskih knjig itd.

Zato smo res globoko hvaležni vsem onim, ki so nam pomagali do te nove gospodarske pridobitve. V prvi vrsti je to naš občinski odbor z g. županom Tumpejem in tajnikom Peršuhom na čelu. Sam Bog ve, koliko je bilo pisanja in potov in prošelj, da je vse uspelo. Javno se moramo zahvaliti županovemu bratu g. lazaristu p. Andreju v Belgradu za vsa posredovanja, našemu voditelju gosp. dr. Korošcu, ministru dr. Kreku in poslancu Marku Kranjcu. Tudi velja naša zahvala bivšemu in sedanjemu postajenščniku Makoterju in Nečemerju ter šefu sekcije inž. Urbančiču, ki je vodil vsa gradbena dela.

Stroški za novo moderno skladišče, dve novi kretinici, nasip, dovozno cesto in drugo znašajo čez 300 tisoč dinarjev. K tej vsoti je prispevala občina Majšperg dva tisoč, lastnica sosednjega zemljišča, ljubljanska Ljudska posojilnica, deset tisoč (po posredovanju in naklonjenosti upravitelja njenih posestev g. Černice), veleposestvo na Ravnem polju (g. Muzek) tudi deset tisoč, domača lovrenška občina 40 tisoč, vse drugo pa država.

Jutrišnje otvoritvene slavnosti se udeležil sam okrajni načelnik g. dr. Farčnik, da poudari pomen dogodka za ptujski okraj. Blagoslovitev poslopja bo izvršil domači župnik g. F. Spindler, prometu pa bosta novo postajo izročila zastopnik železniškega direktorja g. Franc Hojs in zastopnik sekcije inž. Urbančič. Slavnosti se udeležil tudi naš poslanec

Pohorskega doma po novi pohorski celti do Ruške koče in od tam nazaj po turistični poti po vrhu Pohorja do Pohorskega doma.

MARIBOR

Maribor bo letos imel dovolj kruha

Maribor, 21. septembra.

Od merodajne strani smo izvedeli, da je banovina že disponirala s pšenico, ki jo je dobila od Prizada ter je od tega nakazala za Maribor zaenkrat 200 vagonov, obenem pa je odobreno, da dobi Maribor še nadaljnjih 100 vagonov. Ta količina se bo shranila in mlela v mariborskih mlinih ter bo na razpolago za mestno in okoliško prebivalstvo. Banovina je pokazala veliko razumevanje za potrebe Maribora ter je hitro odpravila grozečemu pomanjkanju moke. Maribor porabi letno okrog 500 vagonov pšenice in kaže, da je vsa ta količina zagotovljena.

Poskušene demonstracije v Mariboru

Maribor, 21. septembra.

V zvezi s splošno stavko stavbinkeskega delavstva v Mariboru so nekateri napovedovali splošno stavko tekstilnih delavcev in pa stavko krojaških ter slikarskih pomočnikov. Toda tekstilno delavstvo in slikarski pomočniki se niso pridružili. Poskus splošne stavke v Mariboru tedaj ni uspel.

Danes okrog 11. so se pojavile na ulicah skupine, ki so šle skozi Gosposko ulico na Glavni trg, kjer pa jih je policija s pomočjo manjšega oddelka orožnikov hitro razgnala. Tudi drugod v mestu so bili taki poskusi že v krali zadušeni. V nekaterih tekstilnih tovarnah je tudi prišlo do poskusa demonstrantov, da bi pridobili na svojo stran delavstvo. Posebno v Hulterjevi tovarni so se nekateri trudili, toda brez uspeha. Pravih demonstrantov je bilo v celem kakih 200, vtis, da je demonstrantov veliko več, pa so delali številni radovedneži, ki so se nagrnili od vseh strani skupaj, posebno v Gosposki ulici, kjer je prišlo na cesto osobje iz trgovin ter gledalo dogodka. Med demonstranti pa smo opazili znatno število takih, ki so že leta in leta brez posla, dasi bi ga lahko dobili, najbolj vneto pa so se udeleževali nekateri znani akademiki iz Ljubljane, ki so menda nalašč zato prispeli v Maribor. Kakor je iz vsega tega razvidno, je imel ta poskus današnje demonstracije čisto drugačen namen. Med stavkujočimi stavbinci ni bilo nobenega navdušenja za demonstracije, saj so to večinoma podeželski ljudje, ki prihajajo v mesto na delo. Ker je danes sobota, so večinoma raje odšli domov. Tisti pa, ki so ostali v mestu, so demonstrante le od daleč gledali. Tudi se med stavbinci pojavlja vse močnejši pokret, da se vrnejo na delo, zlasti ko so izvedeli, da so podjetniki pripravljani upoštevati njihove zahteve. Kaže pa, da vodstvu stavke ni na tem, da bi delavstvo že začelo z delom. Vsekakor je položaj delavstva v Mariboru pri sedanjih vsak dan naraščajoči dražnji zelo težak ter so upravičene težnje delavstva, toda pri tem ne smemo pozabiti, da se da to urediti brez tistih sitih rogoviležev, ki v ozadiju hujskajo.

m Za veliko medklubsko motociklistično in avtomobilsko dirko v nedeljo, dne 22. t. m. ob 14.30 na dirkališču Tezno, se je prijaviло rekordno število tekmovalcev iz vseh krajev Jugoslavije. Pričakovati je s strani občinstva velika udeležba, radi tega prosimo, da si občinstvu že v predprodaji nabavi vetopnice pri »Putnikih«. Avtobusi na razpolago od 13 naprej.

m Pekovski mojstri v Mariboru in okolici so imeli v petek popoldne v Gambričevi dvorani zborovanje, ki ga je vodil ob polnoštevni udeležbi predsednik njihovega združenja Koren. Obravnaval je v svojem poročilu novo uredbo o kruhu, o prodaji in delu v pekarnah. Nočno delo je prepovedano. Prodaja kruha in peciva po preprodajalcih se bo ukinila. Gostilničarji ne bodo smeli prodajati gostom svežega kruha. Kruh, ki ga prinesejo v peko zasebniki, se bo izdajal šele po 18. uri.

m K prevozu industrialca Antona Tavčarja na kliniko v Gradec nam pošilja rodbina z ozirom na izjavo mariborske bolnišnice, objavljeno v »Slovenec« naslednje pojasnilo: Anton Tavčar, ki je bil žrtev avtomobilske nesreče, sploh ni bil oddan v zdravljenje v mariborsko bolnišnico, temveč je ostal v domači oskrbi ter ga je zdravil univ. prof. dr. Spisic iz Zagreba. Ker zaradi poškodbe tilnika zdravljenje v domači oskrbi ni bilo možno, smo ga na nasvet univ. prof. dr. Spisica poslali na ortopedično kliniko v Gradec. Prof. dr. Spisic je izrecno nasvetoval Gradec, ker se je bilo bati, da bi poškodovani 150 km dolgega prevoza na naših slabih cestah do Zagreba ali Ljubljane ne prene-

sel, medtem ko je do Gradca asfaltirana cesta ter znaša daljavo samo 60 km, in ker je zagrebška klinika po izjavi prof. dr. Spisica prenapolnjena. V mariborsko bolnišnico poškovodovanega niso oddali, ker nima posebnega ortopedičnega oddelka niti strokovnjaka-ortopeda, da bi lahko take slučaje prevzela v uspešno zdravljenje.

m Vse za šolo v Cirilovih!

m Dekliški krožek franciškanske župnije ima redni sestanek danes ob pol 11 v Domu na Slomškovem trgu. Udeležba za vse članice obvezna.

m Izvoz konj v Nemčijo je spet oživel. Sedaj gre tedensko preko Maribora iz naše države povprečno po 50 konj v več transportih čez mejo.

m Umrla je Ob bregu 16 53 letna zasebnica gospa Angela Smrekar. Naj počiva v miru!

m Zdravniško društvo v Mariboru priredi v nedeljo dne 20. t. m. znanstveno ekskurzijo v zdravilišče v Rogški Slatini. Odhod z avtobusom ob 13 izpred hotela Ore! Prijave je poslati do torka, 24. t. m. tejniki društva dr. Bertia, splošna bolnišnica.

m Fantovski odsek Maribor II. Prihodnji sestanek bo v ponedeljek ob osmih zvečer v običajnih prostorih. Člani in prijatelji vabljeni.

m Visoka bogoslovna šola začne šolsko leto dne 1. oktobra. Gg. bogoslovci naj se zglaste ta dan do 19. ure zvečer v bogoslovju.

m Dekliški krožek Maribor I. ima v ponedeljek ob sedmih zvečer v običajnih prostorih svoj redni letni občni zbor. Odbornice in članice vabljen!

m Gospodarsko društvo na Brezju pri Pohorju priredi danes v dvorani g. Lešnika na Brezju razstavo sadja, zelenjave in malih živali. Razstava je odprta ves dan. Vstopnine ni.

m Zahvala. Delavstvo Mariborske tekstilne tvornice izreka zahvalo svojemu šefu g. Franju Mauthnerju za povišanje mezd in brezplačno razdelitev življenjskih potrebščin vsem delavcem.

m Danes športna nedelja. Ze dolgo nismo imeli v Mariboru tako zanimivih športnih dogodkov, kakor bodo danes. Višek bodo vsekakor velike motociklistične in avtomobilske dirke na Tezno, ki se bodo začele ob 14.30. Pri njih bodo sodelovali sami znani dirkači iz vse države. — Druga zanimiva prireditve pa bo nastop nogometne enajstoričnice SK Bratstva z Jesenic, ki bo igrala ob 15.15 na igrišču SK Železničarja proti ISSK Mariboru. To bo prvenstvena tekma, ki bo velike važnosti za nadaljnji razvoj slovenskega nogometnega prvenstva. Bratstvo je sedaj v odlični kondiciji ter ogroža prav resno celo prvo mesto SK Ljubljane. Jako zanimivo pa bo jutri na Pohorju, kjer bo priredil SK Maraton kar dve tekmi — tradicionalni Pohorski tek ter krožno kolesarsko dirko od

Zlata poroka pri Klavsovih v Velikih Laščah

Ugledna in krščanska hiša pri Klavsovih v Adamovem pri Velikih Laščah je te dni obhajala veliko družinsko slovesnost: zlato poroko. Oče Anton Klavs (rojen 13. junija 1866) in njegova dobra in zvesta spremljevalka v življenju Frančiška, rojena Strukelj, sta se poročila 8. septembra leta 1890. Telega dne sta čez 50 let obhajala svojo zlato poroko, ki pa je bila v Ljubljani na Rakov-

niku, ker večina izmed šestorice živelih otrok prebiva v Ljubljani. Doma gospodari zdaj najstarejši sin Janez. Ena izmed hčera je usmiljenka. V Klavsovo hišo prihajajo sami katoliški časopisi, poleg Slovenca vedno tudi Domoljub, Bogoljub in drugi nabožni listi. Naj Bog še dolgo ohrani oba slavljence ter daj njima in otrokom vso obilico svojega blagoslova!

nec g. Kranjc, občinski odbor in župani okoliških občin.

Ko torej danes veseli sporočamo o uresničenju te naše dolgoletne želje, ki je nov jasen dokaz, kdo res dela za pravi ljudski blagor, prosimo ob tej priložnosti še četvero reči: 1. posebna moč za skladiščnika je nujno potrebna, ker dva kretničarja bi sama ne mogla zmagovati toliko novega dela; 2. cesto postaja—Zupeja vas—Ptujška gora naj okrajni občinski odbor čimprej temeljito popravi, drugače bo zaradi ogromno povečanega tovarnega prometa postala znana kot ona Maribor—Framm; 3. občinska cesta Sv. Lovrenc—postaja naj se spremeni v cesto 1. reda in 4. nujno je takoj potrebna dobra mostna tehtnica pri skladišču, pri čemer naj občino podprejo okoliške občine.

To so torej naše prošnje ob važnem dnevu, ko se izroča prometu nova tovarna nakladalna postaja pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju.

Celje

c Dekliški krožek ima v sredo, 25. septembra ob pol 8 zvečer v Domu svoj redni letni občni zbor. Udeležba za vse članice obvezna.

c Redni letni občni zbor FO Celje I. bo v sredo, 25. septembra ob 8 zvečer v Domu, Udeležba obvezna za vse redne člane in člane-starešine, vabljeni pa tudi podporni člani in prijatelji!

c Društvo organistov za mariborsko škofijo ima svoje redno letno zborovanje v sredo, dne 25. septembra ob pol 10 dopoldne v Zadrufni banki v Mariboru. Vabimo vse k polnoštevni udeležbi!

Zopet ordinira
DR. IVAN PODPEČAN
Mariborska cesta 15 a.

c V Salezijanskem mladinskem domu v Gaberjih uprizore danes lepo igro iz srednjega veka »Kralj podzemlja«. Igra je prepletena z zanimivi in napetimi prizori. Nova točka programa bo kuplet »Kitajski cesar in kita«. Vabljeni.

Primarij dr. Jože Flajs

v Celju

do preklica ne ordinira

c Mezdno gibanje rudarjev v Pečovniku končano. Rudarji v Pečovniku so dosegli 18% povišanje vseh temeljnih in akordnih mezd. Ker je podjetje že v mesecu avgustu samo priznalo družinske dražnjske doklade za 50%, znaša skupno povišanje 23%. Od lani so rudarji dosegli 44% skupnega povišanja.

c Lepe plašče, pletenine kupite v trgovini Vračko Gusti, Celje.

c Vodja ekspoziture Delavske zbornice gosp. Arnaček Jože je zopet nastopil svojo službo.

c Nogometna podzveza v Celju, v kateri je včlanjenih 10 klubov, je razposlala posebno okrožnico na vse pridobitne kroge, da podpro nabiralno akcijo, ki se bo porabila za vse klube.

Ptuj

Dijaka ali dijakinja sprejem v popolno oskrbo. Nadzorevati in pomoči pri učenju. Naslov se poizve v podružnici »Slovenca« Ptuj.

Danes vsi v Dornovo, kjer prirejata tamkajšnji Fantovski odsek in Dekliški krožek svoj mladinski dan, ki je edina večja letošnja tovrstna prireditve. Predpoldne je sv. maša v grajski kapeli, nato zborovanje vseh mladev ptujskega Fantovskega okrožja. Popoldne ob 14 večernice, nato pa veliki javni teledavni nastop s pestrim sporedom. Vsi prijatelji naše katoliške slov mladine vljudno vabljeni na to prekrasno prireditve! Danes naj velja parola: Popoldne vsi v Dornovo!

SK Drava prireja danes popoldne ob pol 16 zabavno nogometno »Old boy« tekmo med »debelimi in suhimi« na svojem igrišču v Ljudskem vrtu. Pri tej priliki bo smeha na »klaftrce, zato vsi v Ljudski vrt!

V nedeljo, 6. oktobra bo ob priliki proslave 70-letnice ptujске gasilske čete v Ptuj velik gasilski dan s pestrim celodnevним sporedom, na katerega že sedaj opozarjamo. Podrobnejše bomo še poročali.

Mestna policija je izvršila v četrtek kontrolo pekovskih obratovalnic z ozirom na težo kruha. Pri vseh pekih je bila ugotovljena normalna teža kruha. Omenimo naj, da je ptujska policija izvršila kontrolo pred časom tudi pri mesarjih in trgovcih, kakor tudi že pri pekih in ugotovila nekaj nerednosti. Vsi, katerim je bilo dokazano, da so prišli v navzkriž z uredbo o pobirjanju dražnine in brezvestne špekulacije, so bili občutno kaznovani.

Izšla je nova številka ilustrirane družinske revije »Žike«

Mirko Kragelj je pripeval erotično »Jeeensko pesem« gejsje O-Sen Rudolf Kresal začena daljšo povest dekleta iz rudarskih revirjev »Prepovedana mladost«, Albin Zalaznik pa zopet zabava čitatelje z »Dvema zgodovinskima anekdotama«, Antona Ingolč je v tej številki zaključil svojo mladinsko igro »Sirota«, ki so vzbudile mnogo zanimanja s strani mladinskih odrov Martin Benčina nadaljuje s svojimi izjavami o likovni umetnosti; članku je priložen nekaj prav posrečenih reprodukcij umetniških slik, med njimi »Družina« Jurija Šubica. Franca Novšak pripeva »Pravljico o milijonarju«, Viktor Pinaut pa begavega »Prismuškega učenika in njegov šola«, ki mu sledi Turgenjevlev »Bedak«. Dr. Mrmolja Zdečko razpravlja »O naši prehrani«, primarij dr. Dražga poučuje mlade mamic in jim odgovarja na razna vprašanja, v »Gospodinskem koticu« pa najdete nekaj preizkušenih receptov o uporabi Zikinih osvnenih kosmičev. Družinski list »Žika«, ki ga prejemo vsi ljubitelji Zikinih proizvodov, stalno prinaša tudi poučne članke o Ziki, Zikini kavini mešanici, Zikinem otroškem zdrobu in o Zikinih osvnenih kosmičih. Kdor se za te prvovrstne domače proizvode in za list »Žika« zanima, naj pošlje svojo naslovo: Pražami Ziki, Ljubljana-Vič. Dobival ga bo brezplačno.

Vedeljsko branje

Za belimi zidovi

Zadnja, tik pred zlomom Francije natisnjena knjiga pariškega ruskega tromeščnika »Sovremenijska zapiski« prinaša take odloke izvriniga pisma, ki je jako poučen za razmere pod sovjetskim režimom.

... Prav za prav sem inozemka, četudi sem vedno živela na Ruskem. Sicer pa se nikoli nisem smatrala za tujko, temveč vedno samo za Rusinjo. Naposled sem zašla v zagato. Leta 1936 sem izgubila službo. Ne smem povedati, kje sem delala. Omenim samo, da sem večkrat bila nagrajena kot »odličnjakinja« in deležna priznanja. Zdaj pa so mi rekli, da ne smem delati, ker nisem sovjetska državljanka. V roku treh dni sem morala zapustiti ozemlje SSSR. Kaj sem hotela? Vse sem pustila in odrinila v Moskvo. Prišla sem do Mih. Iv. Kalinina (predsednika Sovjetske Zveze) in dobila dovoljenje za bivanje pod pogojem, da bom vložila prošnjo za državljanstvo. Storiš se to novembra meseca 1937 in se je vlekla moja zadeva do marca meseca 1938. Stalno so mi obljubovali, da bo prošnja kmalu rešena. A zahtevali so vedno nove listine, kolke, življenjepis, osebna potrdila znancev o moji politični zanesljivosti in slinjo. Ostala sem medtem seveda brez zaslužka in strehe: ker so me izgnali, nisem imela nobene osebne pravice več. Tako sem se potikala okoli dve leti. Ko sem naposled postala sovjetska državljanka, ko mi rekli: zdaj si boste lahko poiskali delo. Prejela sem tudi stanovanjsko nakazilo, za katero sem prosila v Moskvi. Čeprav ni tako lahko dobiti stanovanje (ljudje čakajo na stanovanje po dve leti ali še več), sem bila vendar vesela stanovanjske pravice in predvsem dovoljenja za delo. A moje veselje je bilo kratko. Tri dni pozneje so že prišli pome v hišo, kjer sem dobila začasno zavetišče. Nestrpno so zvonili in me takoj odpeljali z avtomobilom. Rekli so, da moram za eno, dve urici k zaslišanju zaradi ugotovitve osebnih podatkov v zvezi s podelitvijo državljanstva. A namesto tega sem nepričakovano dospela v kletne zapore komisarijata za notranje zadeve. Tam so me klicali k preiskavi devet noči zaporedoma. Očitno so mi inozemske zveze, vohunstvo in velezdajo. Presenetili so me predvsem z izjavo, da me je razkrinkal moj lastni sin, ki da sem ga jaz pred petimi leti poslala kot vohuna v inozemstvo. Zdaj pa se je vrnil in vse izdal. Prejel je 20 let ječe. Tudi mene bo zadela ista usoda, če bom tajila. Če pa bom priznala in imenovala svoje pomagače, bodo kazneni nekoliko omilili...

Seveda sem ogorčeno zatrjevala svojo in sinovo nedolžnost. Pa so mi dejali: »Ostali boste v zaporih, dokler ne boste priznali.« Vodili so me po vseh pisarnah in pravili uradnikom: »Oglejte si vohunko!« Večkrat so me postavili v kot z obrazom proti zidu, rekoč: »Tu boste ždeli, dokler ne boste priznali!« Starši me niso kaznovali na ta način, dokler sem bila malo dekletce. Zdaj pa me je doletela ta kazen na stara leta.

Vsako noč sem morala k zaslišanju. Preiskovalni sodniki so bili vedno drugi, obtožba pa je obstala ista. Spustili so me na stol pred mizo, na kateri sta bila pripravljena svinčnik in pola papirja. Sedela sem, poslušala. Nisem zinila ali zapisala niti besede. Razen vohunstva so mi zdaj očitali versko prepričanje in redno obiskovanje cerkve. Tega tudi nisem tajila. Pa mi pravijo: »Če nam boste imenoma navedli profesorje, znanstvenike, učitelje, agronome in druge moške izobražence, ki ste jih videli v cerkvi, potem vam bomo znižali kazeno.« Odgovarjala sem, da v cerkve hodim samo moliti, ne pa ogledovat, kdo je tam navzoč. Nato so mi pokazali bojda lastnoročno pismeno priznanje pokopališkega duhovnika, pri katerem sem bila naročila zadušnico za svojimi sorodniki, češ da je deloval proti Sovjetom, jaz pa da sem mu pomagala, ker sem prepisovala njegove letake. Rekli so mi, da je župnik obsojen na ustrelitev. V dokaz so prinesli debel uradni spis in mi pokazali duhovnikovo sliko. Ker nikoli nisem prepisovala protisovjetskih propagandnih letakov, je bilo vse skupaj seveda sama laž.

Zraven so dejali: »Ker ste priznali, da molite, vas lahko smatramo za sovražnico revolucije, ker ni nobenega Boga. Bog vam ni pomagal, ker ste le dospeli v ječo.« Odgovorila sem: »Morebiti pa mi bo pomagal iz ječe.«

Devet dni pozneje sem zamenjala dozdajanje klet s preiskovalnim zaporom. Potem sem prav na veliko noč z drugimi vred odkorakala v etapno ječo.

V tesnem preiskovalnem zaporu nas je bilo 24 jetnikov. Ko so mi odprli vrata, nisem vedela, kam bi spustila nogo: tako so se gnetli ljudje notri. Takoj so me obkolili in vprašali, česa sem obdolžena. Ko sem povedala, so odgovorili: »Tukaj smo vsi sami vohuni.« Bile so same izobražence, večinoma nekdanje inozemske državljanke. Srečala sem dve znanki. Ena je bila Nemka, ki ni prosila za sovjetsko državljanstvo. Druga, rojena Rusinja, je služila kot okrajni agronom. Zaprli so jo z vsem uradništvom vred zaradi »oviranja agrarne politike«.

Na veliko soboto zvečer je prišel jetničar s polo in med drugimi poklical tudi moje ime. Vsi poklicani smo bili ponovno preiskani. Potem so nas odgnali v temnico, kjer se je bil obesil pred kratkim neki jetnik. Strah nas je bilo in smo morali stati na nogah od 10 zvečer do štirih zjutraj. Vsi smo molili in mislili na sorodnike ali znanke, ki so zdaj bili pri velikonočni maši. Ne vem, čemu smo morali v temnico. Zgodaj nas je odpeljal tovorni avto v etapno ječo. Do 7 je stal na cesti pred vrati. Vsi smo bili veseli luči in zraka. V ječi je namreč noč in dan gorela elektrika. Zamrežena dvojna okna so bila še zabita z deskami. Nekoč je ugasnila elektrika in nas je prevzela groza. Vedeli smo, da zapuščajo ječo na ustrelitev obsojenci. To se praviloma vrši v popolni temi. Sicer je trajala samo 20 minut, a ne morem popisati tega straha. Čuli smo, kako brni motor tovornega voza.

To pot smo ostali na nogah do sedme. Po ponovni preiskavi so nas razvrstili po zaporih. Prišla sem na štev. 4. Pravi pekci, 120 žensk! Krik, gneča, smrad. Neka znana nuna me je potisnila v kot. Tam so prav tiho brali velikonočno mašo. Vsi so plakali, ko so zapeli »Hristos voskres!« A vroča molitev nam je dobro storila. Še nepravoslavni so nam voščili praznike in se z nami poljubovali. Vsi so se gnetli v tem kotu in vsaka je molila po svoje.

Imele smo grozen zrak. Tla so bila vroča, ker je bila spodaj kuhinja. Trhle deske so propuščale dim. Od kraja me je hudo bolela glava. Potem sem se navadila stalne napolomamljenosti. Okna so sicer bila brez šio,

čaja.) Vstajale smo tako zgodaj, ker je bila ječa prenatrpana. Kosila, sprehodi in hoja v stranišče so zavzemali ves dan: posamezne skupine so sledile druga drugo. Zasliševanje pa se je vršilo samo od desete ponoči do treh zjutraj. Marsikatera se ni vrnila v zvezi z zasliševanjem po več dni v našo sobo.

Največ neprilik je povzročala krvava driska. Za večkratno opravljanje telesne potrebe (ki je sicer dovoljena samo enkrat na dan), je bilo potrebno posebno zdravnikovo dovoljenje. Teško ga je bilo dobiti. To je povzročalo pri zasliševanju še hujše muke. Obbolele so stokale, prosile, preklinjale in se zvijale na tleh pred vrati. A vse je bilo zaman. Paznik ni odpiral in je samo neznanško krel.

Za zdravnika smo imele medicina petega letnika. Nadele smo mu priimek »foxtrotare« ker je samo vstopil, pogledal, se zasukal na

V rano jutro ...

V rano jutro grem, a kam, ne vem.

Brez besede, blažena vsa grem

čez poljane v rajski sadovnjak

svojih lepih, mladih sanj.

Stopam rahlo: v moji duši je praznik,

reka šepete z menoj molitve,

veter dviga iz rož oblake kadila

in trava, vsa rosna pred mano

se je sklonila

v sveti ljubezni čiste daritve.

Nebo se je v rdečo haljo zavilo

kot da je matrici vsa luč izpilo,

v zvoke čudovite pesmi

doneče izpod neba

zapel je zvonček za obhajilo.

Skloniti so se gozdovi zelenih vej,

zadržetale so ravni brez mej

sredi skrivnostnih božjih dlani,

ki jim med nebom in zemljo ni konca.

Sešek Ljudmila.

Krompir — vsa kdanji kruh

samo z dvojno mrežo zavarovana. A vendar smo imele premalo zraka in so bile omedlevice na dnevnem redu.

Golazen je bila neštevilna. Nekoč sem nabrala v teku dveh ur v vrč z vodo 120 stenic in 250 prašičkov.

Imele smo trinadstropna ležišča: na tleh in deskah, ki so segale skoraj do stropa. Vsaka je imela do pol metra prostora. Spale smo vedno sključene: noge so se upirale v sosedino glavo. Če se je katera obračala v spanju, so se vse zganile z njo vred, tako je bilo tesno. Spale smo slečene in polite z vodo: to je edino sredstvo zoper stenice. Zato smo bile vedno mokre in imele pripravljeno vodo v vrčih. Ležale smo na golih deskah. Marsikatera je bila prišla v ječo popolnoma nepričakovano, kakor je bilo tudi z menoj. Neko zdravniko so pripeljali naravnost iz bolnišnice, kjer je sprejemala nove bolnice. Vse smo bile brez prtljage, odej in rjuh.

V enem kotu našega zopora so skupaj žele »hujskanja« obdolžene kmetice. Upirale so se agrarni reformi in kolhozom. Nobena od njih ni znala niti besedice po rusko. Ne vem, iz katerega okraja so prišle. A korakale so peš v najhujši zimi 90 km daleč. Imele so zmznjene gnojne roke in noge. Bile so garjeve in ušive. Grozen prizor!

Drugo skupino so tvorile »soproge«, t. j. žene zaprtih ali v kazenska taborišča poslanih mož. Žena je po zakonu krivava, če ni moža naznanila vohunstva ali protisovjetskega delovanja. Otroci v tem primeru romajo v pobjelševalnico in ne smejo ostati v rojstnem kraju. Pošiljajo jih neznanu kam. Neka Romunka je na primer prišla poizvedovat, kje je zaprt njen mož, s triletnim dečkom v naročju. Zaprli so še njo in ji strgali otroka iz rok. Dve uri je zaman ihtela in zahtevala dete nazaj. Potem je napovedala lakoto: ničesar ni jedla in je rekla, da bo umrla, če ne bo zvedela o sinu. Stradala je osem dni. Potem je le dobila listič: dete se nahaja v sirotišnici v tem in tem mestu pod to in to številko...

»Soproge« po navadi ne pridejo pred sodnika. Ko se jih nabere do sto »kupaj«, romajo v pregnanstvo. Včasih pa povedo ženi, da zdaj lahko gre, ker je njen mož že ustreljen. Grozno je gledati, kako se jočejo te žene, če odhajajo iz ječe.

Tretjo skupino so tvorile pri nas kakor povsod verskega delovanja obdolžene nune in »vohunko«.

Dan v ječi se pričinja ob štirih zjutraj. Vse moramo vstati, zmašiti v cule naše cunje in se uvesti na cule, da bi lahko prišle noter one, ki so na vrsti pri raznašanju kruha, sladkorja, kropa. (Ta se pije namesto nekdanjega

peti in ni vedel, kaj bi počel. Med nami so bile tri dobre zdravnice in več izprašanih usmiljenk, a kaj so hotele in kako naj bi pomagale?)

Se nekaj o zaslišanju. Neka Poljakinja je morala stati noč in dan neprestano več dni. Naposled je imela kakor poleno debelo nogo, na kateri so ji počile žile privodnice. Če se je zgrudila, sta jo spet postavila dva paznika na noge: morala je naprej stati. Priznala je vse, kar so od nje zahtevali. Obtožena je bila vohunstva in dospela je v ječo naravnost od katoliške maše z ostalimi verniki in duhovnikom vred. Neka Rusinja je bila prodajalka. Zahtevali so od nje imena stalnih kupcev, ki jih ni poznala. Torgsin (trgovski sindikat), ki je prodajal brez izkaznic in za drago ceno živila, je bil takrat razglašen za »gnezdno fašistov«. Veliko uslužbencev je bilo zaprtih. Po tednevnem zaslišanju so jo k nam prinesli v omedlevice. Ko se je pozneje zavedela, je bila vedno bolj zmedena in dospela je končno v norišnico.

Doživela sem nezaslišane reči. Marsikdo pri vas mi ne bo niti verjel. A v ječi je bilo vse to na dnevnem redu. Neka nuna je bila na primer pri zaslišanju »na vročem«. Ni smela odložiti kožuha, zimskih škornjev iz ključevine in debele volnene rute in ni dobila vode, da bi bila. Rekli so ji, ko je prosila za požirek vode, naj vse prizna. Potem je vse podpisala, da bi se napila. Neka druga nuna ni več mogla trpeti in se je obesila.

Povem še, zakaj so nas zaprli. Neka 65-letna Angležinja je dobila 10 let kazenskega taborišča zaradi »sprevedanih zvez z Anglijo«, ker je bila profesorica v Zavodu za tuje jezike: naročala je iz Anglije za pouk potrebne knjige. Neka 16-letna Nemka z Volge, nepismeno kmetko dekletko je bila obtožena »zvez z Nemčijo«. Ko se je vrnila od preiskovalnega sodnika, nas je vprašala, kaj je to »zveza«? Ničesar ni razumela. Služila je pri okrajni menzi in zatrjevala, da je bila vedno poštena. Ta »zveza« jo je stala 10 let pregnanstva. Še eno dekletko, raznašalka pri nekem uradu, je bila 6 mesecev zaprta in je prejela pet let taborišča. Postala je krivava, ker je raznašala v svojem uradu dnevno pošto in je bilo na številki nekega dnevnika zapisano: »Doli s Stalinom in sovjetsko vladat!« Čeprav ni bilo dokazano, da je to napisala ona. Imeli smo pri nas še eno gospodično, tehniško uradnico. Pri »oktobrskem prazniku«, praznovanju obletnice revolucije, zvečer med neko družabno igro, je omenila Trockega. Takoj so jo zaprli. Bila je 10 mesecev v zaporu. Obdodili pa so jo na 5 let pregnanstva in še na dve leti izgube osebnih

pravic (vštevši stanovanje, zaposlenost itd.). Nekoč so k nam pripeljali stanko z kmetov. Pred dolgimi leti je bivala na ozemlju nekdanje Poljske. Obdolžili so je »agitacije«. Zatrjevala je, da ni kriva in ne ve, kaj se pravi »agitacija«. Njen sin je bil tudi zaprt. Doma je ostala samo žena in dva majhna otroka. Drugič so porinili k nam noter pet starih ženic-staroobrednic z 68, 70 in 75 leti. Vse so bile sključene, same kosti in koža. Pomagati smo jim morale na ležišče, ker se niso bile v stanju povzpeti na deske. Obdolžene so bile »propagande za Kristusac«. Občudovanja vredna je bila njih vztrajnost in vernost. Vse so pretrpele molče in so samo tiho molile. Ena od njih je prekorakala 90 km do zopora. Ko smo prinesli vodo za umivanje, smo videli, da je pokrita s podplatinami. Spotoma so jo pretepal, ker je zaostajala.

Tako zvana »trojka«, izredno sodišče, je sklepalo o naši usodi. Vsako noč je podpisala 500 do 600 obsojil. Vse smo praviloma prejemale po 10 let kazni. Odlok je vnaprej pretpikan na stroju. Sodnik samo dodaja ime in še pokoljenje, če je kdo iz nekdanjega plemstva. Obsojbe prečita vedno 20 do 30 obsojenkam naenkrat gospodičniti »Kulturno-vzgojnega referata kazenske oblasti«. Njeno kulturno delovanje je bilo kmalu opravljeno. Ustavila se je pred odprtimi vrati in v vsaki obsojbi je stalo: »državljanka ta in ta, brez stalnega posla«. Jaz sem medtem služila 30 let. Tudi pretežna večina obsojenk je izvirala iz krogov sovjetskega uradništva. A to ni prihajalo v poštev.

Pripomniti je še, da smo imeli v naši etapni ječi do 500 otrok, po večini dečkov in razmeroma malo deklic. Ne vem, ali je to bila deca zaprtih staršev ali so to bili »bezpri-zornic«. Med njimi je bilo dosti pravih divjakov. Nekoč so uprizarili upor. Ponoči smo začule strašno razgrajanje, udarce in kričanje — ura! Vse smo planile iz spanca. To je trajalo kako uro. Potem so pazniki odpeljali naša vrata in nas nagnali ven. Ko smo se postavile v vrste na hodnik, smo prejele novo povelje: »Oči v tla! Ne gledati naokrog!« A seveda smo gledale in videle, da so otroci razbili vsa štiri okna v svojem zaporu. Zaprti so bili v dveh sobah, ki ju je delila skupna peč. Bili so na toplem, ker niso imeli skoraj nobene obleke. Imeli so samo srajce ali telovadne hlačke in so bili skoraj vsi bos. Čim se je po navadnem obhodu okoli ene ponoči odstranila straža, so začeli otroci od obeh strani razdirati peč. Z opeko so razbili okovje in deske na oknih, pričeli obmetavati paznike in vpiti: »Ura! Kruha daj! Načelnika sem! V taborišče hočemo!« Ker se niso dali ukrotiti, je velel načelnik ječe, da jih iz požarnih cevi polivajo z vodo. Potem so se vdali. Pazniki so jih zvezali v pare. Do 20 kolovodij so odpeljali v temnico in baje kmažni ustrelili. A ostali so le prejeli obлеко večji delež kruha in kmalu odšli v pobjelševalnico. To se je zgodilo natančno 1. maja, torej na dan največjega sovjetskega praznika po oktobrski proslavi revolucije.

Marsikaj bi še lahko navedla, a veliko moram zamolčati, da ne bi komu škodovala. Čeprav se mi zdaj dobro godi, me je sram svojega blagostanja, ker me boli srce, če se spomnim ruskih mučencev.

Res, nisem zaslužila, da mi je naklonil Bog toliko srečo!

Videla sem tudi svojega sina. Zdrav je, služi, me ima rad, a vse kar so mi o njem povedali, je bila sama laž. S tem so me samo hoteli trpinčiti. Moj sin nikoli ni mislil na povratek pod Sovjete. Predvsem pa mi je rekel, da veruje v Boga in veruje v lepo bodočnost, ki jo bo dočakala Rusija. (N.N.)

RADI VELIKE IZBIRE NIZKE CENE

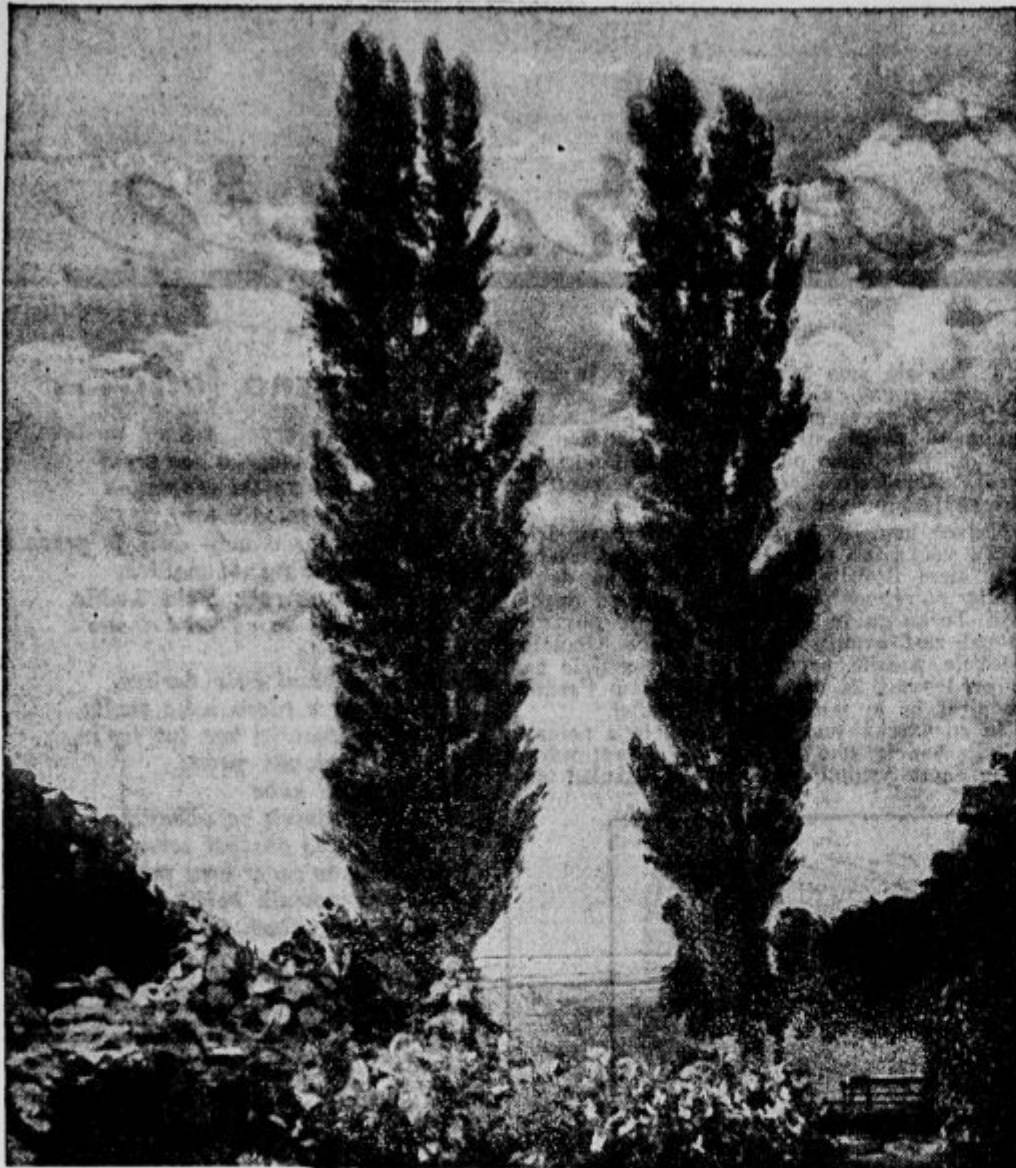
Dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji, prevozni tri-ciklji, pneumatika

Tribuna F. B. L. Ljubljana, Karlovška c. 4

»Kaj pa vendar počenjaš!« vzkligne žena možu. »Saj obuvaš nočno čepico namesto nogavice!«

»Jaz že vem, kaj delam! Noga mi je zaspala.«

Topola ob Muri

Ob Muri

Pri gornji Radgoni se zelenkastorjavovodna Mura neposredno približa Slovenskim goricam in prizajmo šepete s svojimi valovi tik pod grajskim hribom, ki kot skrajni odrastek velerazglednih vinorodnih Polle loči Apatič kotlino od Murskega polja. Most čez reko veže dve državi; tod je tudi prehod dveh različnih svetov; gorice prehajajo v nizino, v ravnino, v polje. Na nizkih gričkah vabijo bele cerkvice z visokimi zvoniki, na sončnih goricah smejoča se vinogradi z visokimi topoli, z viničarijami in gosposkimi hišami, v ravnini čedne vasece z vabljivimi sadovnjaki, s prijaznim, inteligentnim in zgovornim ljudstvom. Mura, hči gornjestajskih gor, postaja tu že počasnejša, na videz lena, a v resnici ima še vedno mnogo življenjske sile v sebi. Po livadah, logih in lokah je razpredla celo mrežo stranskih strug in rokavov, pa tudi v svoji glavni strugi je silna in močna. V mehki breg se zajeda, v njem koplje, ruši in podira, odnaša travničke, njive, hiše. Pirovci in Pipovci so že v 16. stoletju postali njena žrtev; sedaj se Melč tresejo pred njo. Pred stoletji je bila za Stajerce nevarnejša ko danes; tedaj namreč, ko so Madžari z umetniški nasipi in okopi, z umetnim zasipavanjem njenih rokavov na njenem levem, tedaj ogrskem bregu, skušali usmeriti njen tok na stajerska, slovenska tla. Ko so po dolgotrajnih borbah, v katerih so gmeli celo topovi in je tekla tudi kri, določili mejo, ki naj bi bila neodviena od rečne struge, so stolipli v cerkveni zvonik trga Veržaja in določili ravno črto, ki veže stolp s gradom v Gornji Radgoni, za mejo. Od tedaj so stali ogrski mejniki deloma tudi na desnem bregu Mure. Kolibe ali »kosi«, iz šibja pleteni in z ilovico ometani, so služili kot etražnice in tudi kot skrivališča ogrskih tihotapev. Sedaj so že izginili, a ljudje se še spominjajo na nje pri Hrastrju ali pri Moti in tieta gostilna pri Slatini Radencih, ki stoji blizu novega mostu čez Muro, se še danes imenuje »V košu«, ker je nastala iz madžarske obmejne kolibe. In tako se tudi slatina, ki tik blizu nje izvira, imenuje Petanjska po občini Petanjcih, ki leži v Prekmurju na levem bregu Mure, a sega oziroma je segala nekoč do tega mostu.

Sredi obmurskih lok, bujnih po rastlinstvu in živalstvu, po glasnem ter ubranem ptičjem petju, prehajajo Petanjske slatine na dan. Na prirostem pokopališču v Petanjcih, ki leži eredi polja, počiva ustanovitelj Petanjske slatine, prof. I. Vogler. Tak

sloves si je zala Petanjska slatina pridobiti, da je našla pot celo na papeški dvor. Na je bila pred vojno posebno razširjena na Ogrskem, je naravno. Pa tudi danes gre vsak teden najmanj vagon Petanjske slatine na Ogrsko kljub carskim oviram. Petanjska ni samo osvetojuča namizna voda, ona je zaslovela po vsej pravici kot zdravilna pitna voda in je kot zdravilna priznana od uradnih zdravstvenih oblasti v naši državi, kakor tudi v inozemstvu. Zdravi boleznin na želodcu, ledvicah, mehuruji, gasi žejo in hladi nevarni ožni vinske kapljice; a njeno zdravilno moč je ovekoječel šolski upravitelj Bizjak Joško v Celju v tem-le lapidarnem stavku: »Izvolite vzeti na znanje, da mi je Vaša mineralna voda povrnila zdravje!«

Za lokami, v kojih sredini ima Petanjska slatina svoj vir in dcm, šumi Mura; mlini na lajdah vrtiljo svoja kolesa brez prestanka; ob bregovih široke reke krožijo čaplje in druge povodne ptice ter prežijo na svoj plen. Onstran Mure pa se vije bela cesta okrog Petanjice s toziširno krušno Prekmurje v Mureko Soboto, nekdanjo slovensko Olanico.

In Radenska slatina, Slatina Radenci Petanjica in Radenska sta si sosedni, le s to razliko, da je radenska Bubijska, prvotni vir Radenske, tekmo dobrega polstoletja vzrasla in se razliva v naš jugoslovanski Nanzheim, v komforno urejeno in opremljeno zdravilišče in kopalnice, katerega vsaj pri nas doma ni treba nikomur še posebej priporočati. Tu so v murskih livadah zakopani zlati zakladi lekovitih enovi, ki pomagajo bolniku k novemu zdravju in ereničnemu življenju, samo da se v njihovo lekarno zateče še pravočasno.

Nad obema, nad Petanjsko slatino in nad Slatino Radenci, kraljuje na najmarkantnejšem vinorodnem hričku severnovzhodnih Slov. goric Kapela, romarska cerkev Marije Magdalene, ozira se na zapad do Pohorja, gleda v osrednjo Nemčijo, a čez Muro gre njen pogled preko obširnega Prekmurja globoko v Madžarsko tja do Blatnega jezera. Baš pri Slatini Radencih in pri Petanjcih je do zadnjega časa le brod prevoval veliki promet, ki naravno obstoja med Prekmurjem in Murskim poljem. Svojevredni mlini v Muri so dvigali patriarhalnost in originalnost tega rečnega prometa. Novi most čez Muro, ki bo otvoren to nedeljo, 22. t. m., bo prinesel v ritem te lepe pokrajine, novo utripanje, novo življenje. D. Fr. Mišič.

Zaklad

Ni bila navada plemenitega gospoda Vissentinija, da bi imel z bližnjimi sočutje, zlasti ne z ubogimi in potrebnimi, in še posebno sedaj, ko je tudi on spadal v ta razred in je malo posedoval, da bi lahko kazal svoje velikodušno čustvo; vendar, ko je zvedel, da umira nekdanji služabnik njegove družine, je sklenil, da ga obišče. In mislil je celo na to, da bi mu kaj nesel.

»Kaj bi napravilo meni veselje, če bi bil v njegovem položaju?« se je vprašal, in primerjajoč svoj položaj, v katerem je bil, z onim umirajočega, je mislil na steklenico vina.

Stari pa, četudi umirajoč, si ni delal iluzij in tem manj, ker vina ni pil. In četudi mu je mučna žejja priljepljala jezik na nebo, ter mu razpokala ustnice, je steklenico, ki jo sklonjeni, plemeniti darovalec držal nad njegovim licem, odklonil.

»Vode, vode,« je hropel. Gospod Vissenti je pogledal naokrog: ob ležišču je bil vrč, a prazen; pokrivala so ga žejne muhe. Vzel ga je in pri najbližji sosedu prosil malo vode, očitajoč ji, v kakšni zapuščenosti je stari.

»In oni, zakaj se niso prej pobrigali?« — je rekla najstarejša žena, dajoč mu vodo, ki je je v vasi tisto poletje zelo primanjkovalo. »Zvedel sem šele danes,« je dostojanstveno, a ostro odgovoril; »takoj sem prišel in mu prinesel vina in ne vode.«

»Jaz pa mu stremem že mesec dni in nikomur nisem povedala, kaj mi moja revščina dovoli, da mu dam.«

Malo zato, da bi nekoliko dražil to ženo, kateri je nemara manjkalo vse, razen jezika, je gospod Vissenti začel umirajočemu streči. Navsezadnje je bil on tisti, ki je vzel stvar vedno resno; bil je mehak, mrzel, sofistichen, poln

dostojanstva, kot so bili nekoliko vsi v tisti nerodoviti vasi in suhi ravnini. Tradicija je pravila, da se oče gospoda Vissentinija ni niti enkrat šalil v življenju, in ko je po smrti šel v peklo in ga je vrag s svojimi vilami premetaval, je užaljeno, a dostojanstveno rekel:

»O, počasi, počasi.« Umirajoči pa je svojega starega gospodarja dobro poznal in tudi gospoda Vissentinija in ni bil ganjen. Vedel je, da gospod Vissenti nekaj hoče, drugače se ne bi bil ponižal, da bi bil prišel »beraču« streči; ker je potreboval njegovo nujno pomoč, je njegovo dobro razpoloženje tudi instruktivno izkoristil.

Resnici na ljubo, v kratkem je občutil takšno koristi, da se je začel zavediti in vznemirjati.

Spal je na slamnjači in ta, kot njegovo telo, vse je bolj smrdelo, kot če bi bil že osem dni mrtev. Torej, gospod Vissenti, ki je bil, četudi čezmerno debel, še čvrst mož, ga je tolažil, sklel, očistil in preoblekel, in nazadnje ga je še prenesel na drugo slamnjačo, po kateri je razgrnil rjuho in položil blazino. Počedel je tudi vse okoli ter pregnal strašne muhe, ki so posedale po bolniku kot vampirji. Dvigal ga je tudi za vsako potrebo in predvsem mu je dajal piti.

»Vode, vode!« Starec ni prosil drugega, ni potreboval drugega; in blodeč, je vedno govoril o vodnjaku na gori, o studentu z mrzlo vodo, okoli katerega je brodaril, ne da bi se mu posrečilo ovlažiti v njem ustnice.

Težka, topla voda, ki mu jo je gospod Vissenti ponujal, je le večala kislno vročico njegovega nebesa. Zelen je umreti bolj zaradi te neusmiljene žeje, kot pa zaradi čudne bolečine, ki mu je težila otečeni trebuh.

Medtem se je v vasi raznesla vstja, da gospod

Vissenti streže starčku in nekoliko zaradi lepega zgloda, nekoliko iz radovednosti, je stopil kakšen predrznež k njemu in mu prinesel kaj ubogajme. Ti obiski so gospoda Vissentija dražili in mu zbudili zavist.

Nekega večera je prišel tudi eden njegovih sorodnikov; v okrvavljeni ruti je prinesel vrč, to je »kito«, spleteno iz črev od jančka. Bil je pijan in ni vedel, kaj dela; gospod Vissenti se je pri tem zelo razhudil.

»Odiđi,« mu je rekel, ter odrinil neprimerni dar in z njim opotekajočega se darovalca. »Ali ne vidiš, da potrebuje poslednjega olja in ne tvoje smrdljive vrvi? Obesi se na njo, če ne veš, kaj bi z njo počel!«

»O, Vissenti!« je zaklical smrtno užaljeni mož. »Ti bi bolje storil, da bi se obesil, kot da tu zasramuješ spomin svojega očeta!«

Gospod Vissenti je od jeze prebledel, a se je zbral in postal zopet dostojanstven.

»Kaj hočeš s temi besedami reči?«

»Da vedo vsi v vasi, zakaj si tukaj. In to ve tudi on, on, on, tisti tam. On ve, da mu ti ne strežeš iz usmiljenja, temveč zato, da mu izvabiš skrivnost... skrivnost o vrču z denarjem, ki ga je tvoj oče zakopal v njegovi navzočnosti... denar, ki ga oče ni hotel pustiti tebi, ker te je sovražil in prav je imel... prav je imel!«

Gospod Vissenti se je rogala, a v notranjosti se je od jeze tresel.

»Zakaj ni smel moj oče pustiti denarja meni? Mogoče, ker je sumil o svojem sinu isto, kar sumiš ti o svojem, da ni tvoj?«

»Pođi, pođi!« je pijanec vztrajal. »Prav je storil tvoj oče, da te je sovražil, kajti ti si ga mučil, ker ti si bil zloben norec; in prav je storil, da je vse pojedel, še preden je umrl, in da ti je pustil samo iluzijo o vrču, in iluzijo, da ta neumnež ni izkoristil iz gole tenkovestnosti, da ni grešil...«

Vidiš, zakaj umrje z ušmi, kot boš umrl ti.« »Prav mu je,« je rekel gospod Vissenti in se smejal, smejal.

A ko je sorodnik s svojim omotom, ki je bil ves pokrit od muh, odšel, je postal v obraz ves črn, kot omot.

»Ste slišali?« je vprašal starčka, prizdignivši ruto, s katero je podil muhe z obraza, in ko ni prejel odgovora, ko je zrl v obraz z zaprtimi očmi in z belimi ustnicami, kot v mrliča, je nadaljeval:

»Vsi vedo torej, vidite. Moj oče me je sovražil, da, a ni ga vzroka da bi me vi sovražili. Kaj sem vam storil? Lahko bi vas bil zasledoval, vas prisilil, da govorite, a sem vas pustil v miru, in tudi,« je dostavil s tišjim glasom, kot bi sebi govoril, »nisem imel potrebe in bil sem ponosen. A sedaj se staram, sedaj mi preti revščina... in vsi me zaničujejo, ker sem revež, vsi me sovražijo, kot me je sovražil on. Bo to mogoče moja domišljija, a je tako.«

»Dajfe mi piti,« je stari vzdihoval, in ko se je napil, se je silil, da bi govoril.

»Pođite, gospod Vissenti. Tu izgubljate čas in jaz sem vas po nepotrebnem zadržal. Vrča ni in vaš oče je prodal svojo zemljo in svoje hiše iz ljubezni do bližnjega, da je plačal dolgove in služabništvo in da je pustil vas revnega, da, a spo-

štovanega. Pođite, pođite,« — ni nehal ponavljati in se je vrgel na ležišče. Napadlo ga je vznemirjenje, ki ga ni več pustilo, dokler ni gospod Vissenti obljubil, da gre.

In ko je bil doma, je tudi gospoda Vissentija zgrabilo nervozno vznemirjenje, tako, kot starega. Zdelo se mu je celo, da se je navzel njegove boleznin, v postelji se je obračal in zopet obračal; postelja je bila trda, kot vreča, nabasana s slamo; in grenka žejna mu je zastrupljala usta.

Skušal je piti, a pljunil je toplo vodo, polno mehurčkov; nato se je začel neumno smejati, kot po prepripi s pijanim sorodnikom.

»In ti, ko si dal tistemu nesrečniku piti ta strup, si mislil, da delaš delo usmiljenja?« je rekel z dvignjenim glasom, posnemajoč način govorjenja njegovega sorodnika. — »Idi, idi v peklo!«

Obšel se je v odšel. Sijala je luna in noč je bila svetla, kot lep, svetel dan. Hodil je in hodil ter prišel na cesto v neki dolinici, kjer je bil edini svež kraj v vsej okolici in kamor so hodili vaščani k malemu izvirku po vodo.

Mlin ob Muri

Tisto zemljišče je bilo nekoč njegova lastnina, in on je mislil, da je oče ravno tam zakopal zaklad.

Hodi in hodi in sreča bosega dečka, nosečega dva mala vrča polna vode, ki se v luninem svitu blešči.

»Ali mi daš piti?« vpraša, in tiha kretnja, s katero mu deček ponudi enega izmed vrčev, ga preseneti in omehča.

Voda je bila sveža; pil je in mislil na starega, ki od žeje umira.

»Ali mi posodiš ta vrč?« vpraša in deček napravi skoraj posmehljivo kretnjo.

»Kar vzemite tako, jaz ne prodajam vode.« Šia sta skupaj po cesti do skednja, kjer je gospod Vissenti vstopil, pustivši vrata odprta.

Ob luninem svitu je videl, da se je starec zopet vznemirjal in zviljal od bolečine.

»Vode... Vode...«

Takoj ga je dvignil in mu dal iz vrča piti. In vrček se je od ustih umirajočega tresel, ko da bi se tresel sam od sebe: zaradi skrivnostnega dejanja, ki se je vršilo v tistem trenutku; iz radosti, ker je stari čutil, da mu končno streže pravo usmiljenje. Gospod Vissenti je čutil, da je našel očetov zaklad — in da mu bo njegovo delo usmiljenja podelilo očetu večni pokoj. Grazzia Deledda.

TEHNIKA

Nadomestila za bencin

Evropa zaostaja v pogledu motorizacije daleč za Ameriko. Glavni vzrok temu dejstvu je v primeru z Ameriko visoka cena bencina. Rezultat tega pa je ne samo, da se industrija motornih vozil ni mogla niti od daleč v toliki meri razviti kakor v Ameriki, ampak tudi, da se v gradnjo motornih vozil stavljajo čisto drugi problemi.

Kljub vsem oviram pa se je motorizacija v evropskih deželah posebno v zadnjih letih vedno bolj uveljavila. Zato smo bili ob izbruhu sedanje vojne letalsko bolj prizadeti, ko je zmanjkalo bencina. Pod težo razmer so začeli strokovnjaki iskati vsa mogoča nadomestila. Čeprav so nekatera od teh sredstev dosegla v obratu prav dobre uspehe, moramo reči, da je bilo do sedaj vse komaj nadomestilo za bencin, nadomestilo, ki v naših razmerah pomeni sicer velik prihranek v izdatkih, čeprav kar se tiče udobne vožnje, ne dosega pogona z bencinom.

Za nadomestilo bencina nam služijo lahko trdna, tekoča ali plinasta pogonska sredstva. Ponekod uvajajo z uspehom tudi vozila na električni pogon.

Kot trdna pogonska sredstva uporabljamo dandanes les in lesno oglje. V posebnih pečeh, ki so ograjene na vozila, izgoreva oglje, odnosno les ob pomanjkljivem dovajanju zraka v ogljikov oksid. Ta plin nam primerno prečiščeno izgoreva v motorju vozila na podoben način kot bencinske pare. Prednosti takega pogona obstojajo predvsem v velikem prihranku v denarju v primeru z bencinskim pogonom. Naprava sama, v kateri se proizvaža plin, je zelo preprosto zgrajena, tako da so si mnogi lastniki vozil zgradili take naprave sami. To je bil tudi vzrok, da so bili mnogi nad pogonom z generatorskim plinom razočarani, posebno, ker se neredko vzame za predelavo star voz, ki je še za bencinski pogon slab. Kakor vsaka še tako preprosta podrobnost, mora biti tudi generator (peč za proizvajanje plina) od kraja preizkušen, če naj nam jamči za zanesljivo delovanje. Stroške, ki so s takimi poizkusi v zvezi, pa zmorejo samo velike tvrdke, medtem ko tako preizkušanje ne lastnem vozilu preveč stane. Izkušnja je pokazala, la dajejo na hitro in brez potrebnega poznanja stvari zgrajeni generatorji plin, ki sicer mogoče lepo izgoreva v motorju ki pa ima take sestavine, da se motor na mestih, kjer drsijo kovinski deli drug ob drugem, hitro izrabi. Skrajšana življenjska doba motorja, ki je posledica take predelave pa pomeni veliko dražji obrat, kakor če bi kupili dražji, pa dobro preizkušen plinski generator.

Nedostatek plinskih generatorjev je njegovo oskrbovanje in njegova teža. Zanesljiv pogon na generatorski plin danes ni več problem, skrbeti je treba, da so čisti in generator vedno dobro očisti. Teža generatorja znaša okoli 300 kg. Razumljivo je, da takega generatorja ne moremo zgraditi na lahek tovorni ali pa osebni avto. V tem pogledu je bilo že mnogo poskusov, ki naj bi omenjeni nedostatek odpravili. Še najbolj preprosto so ta problem rešili Švicarji, ki so zgradili za osebne avtomobile posebne priklope vozove na dveh kolesih, na katerih je nameščen generator za oglje, odnosno za les.

Kot negativno stran pogona z lesom moramo omeniti še to, da moč motorja deloma pade pri generatorskem pogonu. Za nedostatek se da to neke mere popraviti na ta način, da zmanjšamo kompresijski prostor v valjih motorja.

Ker je nadomestilno gorivo za bencin odvisno od cene vožnje, je generatorski pogon

za nas v današnjih razmerah zelo pripraven. Drugod delajo uspešne poskuse tudi z acetylenom, t. j. s plinom, ki se dobiva iz karbida. Sam acetylen sicer za hiter pogon ni, ker hitro eksplodira, če ga količkaj stiskamo, tako da nastajajo pri hitrih obratih motorja neprijetni samovžigi. Lahko pa ta nedostatek obidem z dodajanjem bencina pri pogonu z acetylenom (dve tretjini acetylena in eno tretjino bencina) ali z dodajanjem alkohola ali pa z vbrzganjem vode v acetylen.

Na božji brvi

Ali naj že vendar enkrat izrečemo, na čem trpi toliko ljudi, tudi takih, ki se štejejo k najboljšim med nami? Ni treba! Izgovoril je že tisto veliko besedo papež Pij XII. v nagovoru 4. IX. t. l.

Ali niste brali: »Naj si je človek v še tako veliki zmoti, dejansko ne želi ničesar z večjim hrepenenjem kakor resnico.« — »Pođite torej na razpotja in povabite na svatbo katerekoli najdete.« se glasi Kristusov opomin z ozirom na te ljudi. Na razpotjih so pa ljudje, ki iščejo resnico. Ne morejo najti tiste brvi, ki vodi med nebom in zemljo, čutijo prepad med Bogom in seboj.

Mnogim izobraženim in neizobraženim, sicer dobrim ljudem, je izginila zavest o božjem usmiljenju in so tako zdvojili nad svojo vero. Bog pa je dobrotljiv oče, ki je po svoji naravi nagnjen k usmiljenju, kjerkoli vidi le nekoliko dobre volje. Nikar si o Bogu ne delajmo podob in predstav, ki bi si jih ne upali prenesti niti na svojega zemeljskega očeta. Ne mislimo, da smo s tem Bogu storili kdo ve kakšno čast, če si ga predstavljamo kot neprizanesljivega, neusmiljenega in venomer očitajočega mogotca. Bog nikogar ne muči.

V naš brezsrčni čas moramo zopet glasno zaklicati veselo vest o božjem usmiljenju. »Moje zaupanje« — je zapisala ena izmed novih svetniških oseb (Sr. Terezija D. J.) — »izvira v božji usmiljeni ljubezni, da celo v božji pravčnosti. Saj je za naše grehe trpel in umrl.« Večno ljubezen je izkazal Kristus večno nevreduemu človeku. Če pa komu ta stavek prebridko zveni, recimo tako: vsak zasluži ljubezen, razun tega, ki misli, da jo zasluži. Bog ni trinoški vladar in sodnik; on hoče, da se grešnik izpreobrne in zopet živi.

»Pođite med odrasle« — je dejal papež v že omenjenem nagovoru — »ki so bili vzgojeni v Bogu tujem ozračju, ki pa danes zavestno ali podzavestno čutijo klit nesmrtno duše, ki ne more biti zadovoljna z zgolj človečanskim napredkom, marveč se hoče napiti ob studencu neminljive resnice.« Kakšna moč Kristusovega duha in zgloda je v tej vzvišeni papeževi besedi in osebnosti. Poidimo za njimi!

Kurenčkova Neška ma tud beseda

Sej mende bote ja puznal ena gvišna Jerca, ke ma tam nek bliz Rudenka ena bajta? Na plac tkula ub tržnih dneh večkat jajčka predaja. Medve se že puznave udkar stare babence pekla. Jest jest kupem kašne jajčke ud ne, ke m jih da zmeri mal cnoj, koker druge bašence. Učaseh m pa še kerga navrže. Neki jih z mojmu možam kar duma pojeva, ke ma kajzeršmoren tku rad, de b u punuču iz pojste skoču in ga začu natepavat, če b ga pukliala. Jest ga pa tud še precej ubrajtam. Kajzeršmoren je res ena dobra jed. Pa tud spi se lohka pu nem, če se ga glih preveč na naje. Scer pa glih usch jajčk na pujeva duma, kulker jih ud Jerce kupem. Veste, duma mam tud tri kokle, ke sem jih soj čas ud moje mlekarce kupila. Tem koklam jih tud neki propustim, de m piške zvaleja. Ena m jih je du zdej zvalila kar osem, kmal na tu m jih je pa ta druga kar celeh šternajst, tista ta treka m jih je pa nazadne sam deset. Al ni tu praktične gespudinš? Kene, zdej, ke mama že tulc eneh brezmesnih dni na teden, pa midva z mojmu možam lepu piške uberava. Pu pravic vam povem, de nama du zdej ni blu še prou nubene sile. Sej piška mava tku uba velik rajš, koker pa mesu ud kašne stare krave al pa še clu bika. Jest sama na vem, zakua sa tud drug lde na ta viža na pumagaja iz te šlamastike? Lde prou brez putrehe zdej zadne čase konc jemleja. Sej b s glih tku lohka s piškam pumagal, koker s midva z mojmu možam. Frtaučkuga Gustlna nej nekar več na puslšaja, ke nam je zadenč neki ud eneh muh proudivou. Gustl je pa ena prsmoda. Nej ga pesteja, de se bo sam z muham trahteru, mi se boma pa lepu s piškam. Men verjemite, de na bo prou nubenmu žou. Še hvaležen m bote za ta puduk. Sej me puznate, de jest nekol nubenmu nč slabga na želim. Gustl kar ke u en dan čveka, zatu sa pa negau nasveti tud ud muh.

Noja, ampak jest sem vam tu ud jajčku, pišk in zdej nazadne tud še ud muh, kar sam tku memgrede puvleda. Jest mam dons čist ene druge misel u glau. Jest sem vam prouzaprou tla puvledat ud tiste Jerce iz Rudenka. Ta me je prusila zadenč enkak, ke sem glih spt eneh dvejet jajčku ud ne kepila, de b šla z no ke h Batat ene čeuile kupet. Rekla m je, da se ona na čeuile prou nč na spuzna, ke hod punavad zmeri bosa ukul.

Sevede, jest ji nisem mogla udrečt, pušebn še zatu ne, ke m je ona še clu dva jajčka navrgla. Sej veste, de roka roko umije. Tku dober ženic člouk more ustrečt, če b ji tud na tou. Dondons se jajčka na šenkujeka kar ke u en dan.

Jest sem bla prec prpraulena. Tiste jajčke, ke sem jih kepila ud ne in ga tiste dva, ke m jih je šenkala, sem kar hiter u soj cekar stresla. Ona je ps soje tku že use predala. Kar mahelne sva ja čez tiste tri mustove. Noja, glih lagat pa tud na smem. Medve nisva šle kar čez tiste tri mustove, tu na morem rečt. Sam čez ta desenga sva šle, ke nama je biu še ta narbliži. Ke sva pršle čez must, sva ja pa zavile mem flečkajarske cerkve gor pu Prešernu ulc preko glau pošt. Čez ene par minut sva pa že stale u štacun pr Batat in začele zbirat za Jerca čeuile. Kulk časa sva se zamudle not o štacun, pa na morem puvledat, ke nisem mela ure pr seb. Prou doug vem de ni blu, pa sva s že zbrale prou čedne čevlečke za devetinšterdeset dinarčku. Kar ušče sa nama ble. Sevede, kulk časa jih bo lohka nusila, pa nisva mogle zvedet. Kašne garancije pa tud nisva dubile. Sam tu nama je rekla prudajalka, de bo Jerca lohka prec druge dubila, keder bo te strgala. Sej jih mama še zadost, je rekla, pa stupila ke pu ena škatla.

Ke sa nama enkak te čeuile u ena škatla zapokal in sva jih pr kas pušten plačale, sva šle pa naprej pu Selenburgu ulc ke preke Zvezjd. Kumi pa prideva ke du Zvezjde, pa že zagledave enga mužakarja, ke je ene rjuhe pred štacuna na ene železne štange ubešu. Glih ta deseta rjuha je ubešvou, ke sva pršle du nega. Devet jih je mou pa že lepu pu vrst ubešeneh.

Jerca se je strašen začudila, ke je tu vidla. Kar u glava ji ni šlu, de je tle u Iblan, ke je vender deželen stolen mest, na ta narbl prumeten ulc duvoven rjuhe ubešat. »Periu se ubeša ja na kašnem duriš al pa na gmajn,« je rekla. »Pr nas na kmeteh nubenmu na duvolja, de b kar pred hiša ub cest, periu ubešu. Na duriš al pa na vrte ga že žiher ubeša, tam pa ne, ke hodja lde mem.«

Jest sem ji tla glih puvledat, de tu nisa rjuhe in de jih tud na ubeša zatu, de b se sušile, ampak te plahte maja zatu, de u ausluge sonce na sije, de se tist blagu, ke ga maja u ausluge, na pufrderba al pa obšlesa. Tekat pa kar naenkak tku zaruputa, de sva se ube prstraše. Tist mužakar, ke je stavu na lojtra in tiste plahte ubešu, se pa prekucne z lojtra ured pu tleh, koker je doug in šrok. K sreč se mu mende ni nč hudga zgudel, ke se je prec pubrau, prslonu lojtre spet nazaj na tista štanga in s začeu ubleka pucat. No, pol je pa zlezu spet nazaj na lojtra in še ta deseta plahta gor ubešu.

Jerca m kar ni tla verjet, de b ble te plahte zavle sonca. Rekla je, de še neker u Iblan ni vidla takeh plaht zavle sonca ubešeneh. »Tu je ja naroden, ke more lojtra ke pa sem ulačt in najna lezt,« je rekla. »Druge štacune, maja ja tu na vinta narejen, de se plahta kar sama udvije in tku ubes, de sonce na more škoda delat.«

»Veš Jerca, tiste plahte, koker ti prauš, sa še pu ta starem. Zdej take plahte nisa več muderne. Tam na Španskem morja met use štacune tku naštimane plahte pred štacunam, koker sa tle pred ta štacuna Puglej, na Batatu ta nou palač, sa tud tku naredil, de na boja mogle tiste plahte pustran dol viset. Tu je holt neki pušebnga, kar se pr nas du zdej še ni videl. Jest scer na vem, zakua je tu dober, ke se na zastopem na take reči. Tist inženiri, ke sa na tu pršli, boja pa že vedel, zakua sa tku plahte naštimal.«

Ke sem šla jest Jerca še mal spremit, se pa cela pot nisva družga puguvarjala, koker ud sameh rjuh in pa plaht Ke sva pršle not dol du Zidanga musta, sva se pa puslivila. Se-

vede, jest sem mogla jit hiter dam, de sem kusiu skuhala. Če ni kusiu že prpraulen na miz, začne mož tku gudrat in renčat, koker kašen medved. Sej na bujam se ga jest prou nč, ampak naroden je pa le, če je špeter u hiš. Jest sem tku nervozna, de na morem nubenga špetera prenašat. Še če se kašen drug lde špeteraja med saba, se kar tresem. Puglej! Sej še ni doug tega, ke sta se začela dva časupisa med saba kregat, kua je bl prou, al »preručat« al »proračun«, sem bla jest usa iz sebe. Jest na vem, za kua b se kregala, ke prouzaprou nima nuben pred. Edin prou b blu, če b pisal »predračun«. Kene, keder če mest kašna hiša zidat ali pa kašne barake kam drgam prestaut, pugerava ud mojstra, de mu pred račun puveja, kulk bo ta špas kuštou. Ud kerga mojstra dubeja pred niži račun, tist dubi pa del. Asten, kar pr predračunam ustanma, pa bo prou. Jest scer nisem jezikuslouka, ampak za jezikuslovje mam en pušebn talent. Ke sem u ta drug klas hudila u šla, me je enkak učitelca prašala, če vem, kusu se prau »kojnc pu nemšk.« »Das Pferd,« sem ji jest udguvarila. »Bravo!« me je puhvalila. »Asten, zdej m pa še puvej, kuku se prau »kubila« pu nemšk.« »Die Pferdela,« sem se jest kar prec udrezala. Veste, de sa se m začele te prsmode na ves glas režat. Ampak jest sem jih kar hiter jezek zavezala. »Kau se m bote tlela režal? Jest že vem, kua guvarim,« sem jih zafrknela. »Moj stric, ke dober vem, de je biu tud moškega spola, koker kojnc, sma mu rekel Gabriel, moja teta, ke je bla ženskega spola, koker kubila, sma ji rekel pa Gibrijela.« Koker sem jest tku jasen dukazala, de mam prou, sa pa prec kar use utihelne. Še gespudinca učitelca ni nuben besede več črhelna. Tku ja je blu pa sram, de je kar usa rdeča ratala, koker kuhan rak. Kojnc je »Pferd«, kubila pa »Pferdelac«, pa je fertik. K. N.

Estonščina

»Jeziki so premoženje, je dejal nekdo od družbe, ko smo po kosilu začeli peti turško kavo. »Časih so pa mrtvo premoženje,« je odvrnil neki gospod Giliar. »Jaz, na primer, sem se nekoč ko sem bil še mlad, za žive in mrtve učil estonsčine in nisem imel kasneje nikdar prilike, da bi se bil okoristil z njo.«

»Počemu pa se potem niste rajši učili kakoga svetovnega jezika?« je hotel vedeti naš gostitelj. »Da vam to pojasnim,« je dejal gospod Giliar. »Je pa treba, da vam povem lično zgodbo. Takrat sem bil še neznan trgovski sotrudnik, ko sem neprickavano podedoval precejšnje premoženje. Neki stric, ki je bil umrl v Revalu, mi je zapustil vse svoje imetje. In tako sem se odpravil na svoje prvo večje potovanje in sem se odpeljal na Estonko. Seveda nisem niti oddaleč mislil, da bi bil ondi ostal, marveč sem sklenil, da si e podedovanim premoženjem v domovini uredim svojo trgovino. Prisedši v Reval, sem se naselil v stricovo stanovanje, saj moj stric ni bil oženjen. A že koj drugi dan po svojem prihodu sem srečal svojo usodo. Prišel sem bil vprav od notarja in sem videl nebesa pred seboj — in še nekaj: rokavico, ki je osamljena ležala na cestil! Malo bolj naprej pa je hitelo žensko bitje e prekrasnimi nogami dalje. Pobrál sem rokavico, stekel sem za gospodično in ji izročil najdbo. Prijazno se je nasmehila in rekla nekaj, česar pa nisem razumel. V tem hipu, ko sem zagledal njen ljubki obrazek, sem se zavedal, da bo odslej hudo z menoj.

»Ali govorite po naše?« sem jo zaprosil. Gospodična je odmajala z glavo in je spet nekaj nerazumljivega spregovorila. V tem mestu pa živijo razen Estoncev, tudi še Nemci, Rusi in Švedi. Jaz pa sem razen materinsčine znal le še francoščino lomiti.

»Ali govorite francosko?« sem vendarle še bolj mlo zaprosil, a lepotica je spet z obžalovanjem odkimala. Zadel me je prijazen in topel pogled, potem sem strmel z njo z bridkostjo v srcu. Mahoma me je prvikat prešinilo čustvo velike ljubezni, ki vse premagá. Sledil sem gospodično, dokler ni izginila v lepi vili. Zapisal sem si cesto in hišno številko, v meni pa je dozorel sklep: ta ali pa nobena. Popoldne sem polizvedel vse potrebno. Lastnik tiste vile se je pisal za Uprjuniu in je imel veliko modno trdko za gospode. Imel je hčer z imenom Ana, ki ji je bilo osemnajst let in ki še ni bila poročena. Drugo jutro sem si dal po nekem tolnaču napisati v estonsčini pismo e približno tole vsebino: »Oboževana! Pogled v Vaše lepe oči je bil že dovolj, da sem se natčil občutiti ljubezen. Cenjena Ana, bodite vendar moja žena! Čez štiri tedne pridem, da Vas zasnobim. — Tisti gospod z r.č.čavico večraj.« To pismo sem s krasnimi vrtnicami vred poslal v vilo.

»Zakaj pa niste kar sami šli tja?« je vprašal eden od gospodov.

Ker nisem znal niti besedice estonsčine, je odvrnil gospod Giliar in nadaljeval: »Sklenil sem bil, da se bom v teh štirih tednih naučil tega jezika. Zame se je začela resnično bridka doba. Vedeti morate, da spada estonsčina, poleg finščine, laponsčine in madžarsčine, k družini uralskajskih jezikov, ki niso niti malo v sorodu z evropskimi in klasičnimi jeziki. Zatorej učenje teh jezikov ni kar tako za človeka naših krajev. Gulil sem se ko nor. Od sedmih jutraj do desetih popoldne sem se učil besed, od pol enajstih do ene pa slovnic. Popoldne sem od dveh do štirih bral estonsko čitvo, od štirih do šestih pa sem estonsko pisal. Ob sedmih zvečer je prišel k meni učitelj, ki se je učil z menoj do enajstih ponoči. Za čez teden dni me je začel lomiti krč, da sem se ob vsaki priliki jekal in sem svojega učitelja ven vrgel. Ko sem si živčno opomogel, sem dobil nekega diaka, ki me je nadalje uvajal v skrivnosti jezika. Ta je bil zoper suhoparno učenje in je vsak dan popil pet do šest litrov vina na moj račun. A zato je bil pa ves dan pri meni in pogovarjala sva se v estonsčini. Saj mi je bilo mnogo lažje, da sem se na ta način učil. Vendar sem navzlic temu jako ehušjal, ponoči nisem mogel nič več soati in videl sem večkrat bele potave, ki jih sploh ni bilo. Saj ne vem, kaj me je bilo takrat bolj zdelo, ali hrepenenje po svoji oboževanki ali pa učenje tega nesrečnega jezika. Vsak dan sem Ani poslal soplek krasnih cvetic.

Z nekaterimi krizami so mišili ti štirje tedni in prav dobro sem uspel. Ze sem znal precej dobro po estonsko kramljati. In prišel je dan, ko sem spet stal pred oco vilo. Služkinji sem izročil svojo posetnico in čez nekaj minut nato sem bil že pri gospodu Uprjuniu. Z izbranimi besedami sem mu začel predavati, kar sem se bil na pomet naučil. Ko sem ob koncu svojih besed omenil, da sem premožen, mi je gospodar mahoma prestrjel besede:

»Zakaj pa tega niste koj povedali?« je vzkliknil v moje največje presenečenje e češkim poudarkom. »Mi smo češka družina in pri nas se le češko govori. Če bo moji hčerki Ani prav, se lahko vzameta. A prej se morate seveda naučiti češčine!«

»Prav!« sem vzkliknil. »Jutri se spet oglašm — pa sem bil zuraaj. Po česti sem tako hitro tekel, da so se mi ljudje strahoma izogibali. Še isti večer sem vstopil v vlak, ki me je odpeljal v domovino,« je nehal gospod Giliar pripovedovati.

»Pa gospodična?« je nekdo vprašal. »Zaradi zdravja sem se ji moral odrečt,« je dejal gospod Giliar z vzdihom, »zakaj, če bi se bil po tem nasilnem tečaju z estonsčino začel učiti še češčine, bi bil brez dvoma znorel.« (R. Urban.)

Rešitev nedeljske križanke

Vodoravno: 1. Srpan — 4. Stan — 8. Ozek — 12. Lom 13. Ba (Barij) — 15. Poni — 16. Kina — 17. Zalog — 20. Srb — 21. Zlin — 22. Od — 23. Ujeda — 26. Ceniti — 28. Drož — 30. Pri — 32. Bata — 33. Sad — 34. Lug — 35. Nova — 36. Red — 37. Ara — 38. Pika — 39. Okarina — 40. Ze — 42. Rja — 43. P. s. (pripisano) — 45. Aj — 46. Plut 49. En — 50. Osa — 51. Gruž — 53. Aleja — 54. Cop — 56. Alt — 57. Krila — 58. Petek — 59. Ujec — 60. Gad — 62. Aden — 63. Set — 64. Skeč — 65. Kanadec — 66. Trs — 68. Granat — 69. In — 70. Slap — 71. Kre — 72. Počivati — 73. Odmor.

Navpično: 1. Slon — 2. Rog — 3. Pm — 4. S. P. Z. (Slovenska pivalna zveza) — 5. Tolovaj — 6. Aniza — 7. Nin — 8. Okoren — 9. Zid — 10. En — 11. Kaja — 13. Briga — 14. Ab — 18. Aca — 19. Led — 20. Stuka — 23. Ubožec — 24. Eta — 25. Dar — 27. Ilija (Gregorič) — 28. Dno — 29. Roka — 30. Prileten — 31. Ida — 38. Prstan — 41. Enoika — 43. Priden — 44. Sulec — 48. Ples — 47. Ujec — 48. Tak — 50. Olga — 51. Gradit — 52. Za — 53. Aparat — 55. Peča — 59. Uka — 61. Da 64. Srem — 66. Tla — 67. Spi — 68. Grd — 70. sv. (sveti) — 71. Ko.

Zahtevajte v vseh javnih lokalin najboljši dnevnik «SLOVENEČ»!

Križanka

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	9a	9b	9c	10	10a		
11						12	13	14			15		16			
17						18					19					
20				21							22		23	24		
	25	26				27	28	29			30	31		32		
33	34				35			36			37		38	39		
40		41				42			43			44	45			
46				47	47b	48		49	50			51	52	53	54	55
			56						57						58	
59		60				61	62				64					
65				66	67						68	69			70	
71					72	73		74	75	76			77	78	79	80
								82					83			
	85	86						87		88	89	90		91		
92								93								

Vodoravno: 1. Ime enega izmed treh vrelcev Rogoške Slatine. 6. Del žitnega stebila. 9. Dalmatinsko mesto, ki je po svetovni vojni pripadlo Italiji. 10. Stvar, ki jo dam ali vzamem zastonj. 11. Sklep, načrt nekaj izvršiti. 12. Naveingrjevo literarno delo. 15. Južni sadež. 17. Napaka, nehotena storitev. 18. Škatlica z magnetno iglo. 19. Prav tako. 20. Staroslavanski soglasnik. 21. Poslednja volja. 22. Celoletni poljski pridelek, rodnost zemlje. 25. Tujá beseda, ki pomeni višji, nad drugim. 27. Eden izmed izpodletelih diktatorjev. 31. Čebelna celica. 32. Veznik. 34. Pravilno, od mnogih ploskev omejeno telo; vrsta steklenih izdelkov. 36. Športen zimski površnik. 39. Vzklik. 40. Pritrdilica. 41. Lepo tropsko drevo. 42. Nahod; splošna označba za vnetje kake sluznice. 44. Hiša, zavetje; ljubljanska knjižna založba. 46. Pravna pogodba. 48. Skandinavski les, posebno prikladen za smuči. 51. Osební zaimek. 53. Vrsta dalmatinskega vina. 56. Vrsta pražene žitne kave. 57. Naravna ali umetna duplina. 58. Človek, ki ga nikjer ne manjka. 59. Morsko dnevno gibanje. 63. Števnik, dvojica. 64. Rumena sadež, tudi kraj pri Novem mestu. 65. Užiten gozdni sadež. 67. Pravilnični večni Zid, Pilatov vrtar, ki je preganjal Kristusa in se mora za kazen do sodnjega dne potikati po svetu. 69. S težavo in silo poditi. 71. Enoglasno cerkveno petje; cerkvena melodija. 73. Stara utežna enota. 76. Slovita pariška univerza. 81. Slavni francoski junak, paladin iz časa Karla Velikega. 82. V polarnih deželah prebivajoč narod. 83. Ne leva, temveč... 85. Italijanski

operni skladatelj (Lucia di Lamermoor). 88. Poslanec, glasnik vere, Jezusov učenec. 92. Hrib pri Ljubljani. 93. Napolitanski narodni ples.

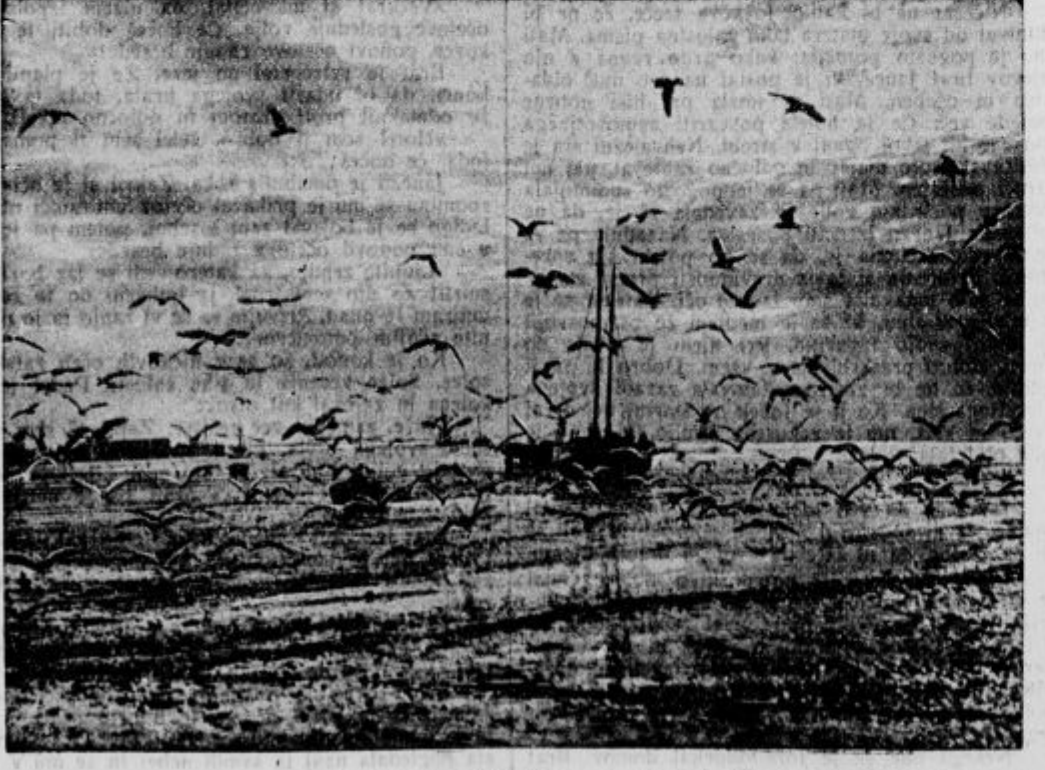
Na vpično: 1. Mesto v Siriji, pod Libanonom. 2. Zavitek, zvezanost. 3. Zival, ki ni ne ptič, ne miš. 4. Stopica v metriki. 5. Bivanje na prostem, ljudsko zborovanje. 7. Indijanska lovška priprava. 8. Rastlinska jed. 9. Vedeti, razumeti. 9a. Svetopisemska oseba. 9b Kar lahko storiš... ne odlašaj na jutri. 9c. Gorski kraj in planota nad Borovnico pri Ljubljani. 10. Del struge. 10b. Kratica domače poročevalske agencije. 11. Eksotična žival. 13. Zelo hud veter. 14. Priprava za popravlanje ladij (plavajoči ali stoječi...). 16. Svetopisemska oseba. 23. Znameniči pravoslavni samostan ob Ohridskem jezeru. 24. Ženski glas. 26. Svetopisemska oseba moškega spola. 28. Skrajšano žensko krstno ime. 29. Majhen nasad. 30. Najrazumnejše bitje. 33. Sončna svetloba, nasprotje od noči. 35. Hrvaški graščak iz dobe kmečkih uporov, zatiralec kmetov. 37. Konjska žima na vratu. 38. Vzklik ganotja. 41. Severno mejno mesto. 42. Močna, zelo odebjeljena palica. 43. Kratka slovsvena črtica; kot slika stiliziran rastlinski ornament. 45. Vrsta dohodka iz naloženega kapitala. 47. Skrajšano žensko ime. 47b. Suha trava, seno. 49. Politična osebnost iz bivše republikanske Nemčije; voditelj centrumške stranke. 50. Veriga, železna vez. 52. Mesto in pristanišče ob severni španski obali, znano iz krvavih bojev iz državljanske vojne. 53. Nemški filozof. 54. Majhna lesena stavba. 55. Angleži pravijo, da dela zanje. 59. Unionsko črno pivo v steklenicah. 60. Stopnja plemiškega dostojanstva. 61. Začetni črki imena in priimka ogrskega velikaša, ki je bil smrtni sovražnik Celjskih grofov. 62. Kratica akademskega študijskega naslova. 66. Hud dež, ploha. 68. Polmer vrtnanega kroga. 69. Majhno drevo. 70. Veznik. 72. Železniška postaja med Ljubljano in Zidanim mostom. 73. Notranjska reka ponikalnica. 74. Skupina, grupa vojakov. 75. Član svetopisemskega naroda, ki je imel glavno mesto Ninive. 77. Tuj izraz, ki pomeni dvojno, dvakrat. 78. Predlog. 79. Druga beseda za nov, ponoven. 80. Prva številka. 84. Druga beseda za strast. 85. Predlog. 86. Pijača Starih Slovanov. 87. Kratica pri naslavljanju. 89. Kratica pred naslovom. 90. Ot. 91. Kratica »tega letac.

Zlogovnica

Sestavi iz zlogov: a, ca, hl, ind, mi, ni, o, pag, re, ru, rup, si, ta, tar, ta
besede sledečega pomena:
vrsta oblika zdravila — član divjega azijskega naroda — igra na karte — prebivalec južnoazijske dežele — hrvaški graščak iz kmečkih puntov — stara atenska pravna ustanova — mesto na Dolenjskem
Prve črke dobljenih besed povedo slovenskega pesnika, zadnje črke pa cerkveno opravilo.

Rešitev nedeljske zlogovnice

Silos — Etká — Polom — Tetiva — Emir — Menihl — Bakelit — Elita — Rubin
Prve črke dajo September, zadnje črke Samaritan.

Galeb

MLADI SLOVENEK

Pamet je boljša kot žamet

Bil je vroč poletni dan. V neki krčmi ob deželni cesti so sedeli trije rokodelski pomočniki: kovač, čevljar in mizar. V žepu so jim zvenketali srebrni kovanci — zaslužek celega tedna.

Čevljar, ki je sedel pri mizi tako, da je bil z obrazom obrnjen proti oknu, je zdajci zagledal drobnega človečka, ki je počasi koracal po cesti. V eni roki je imel culo, v drugi pa popotno palico, ki jo je veselo vrtil po praku, čeprav je šepal na eno nogo. Čevljar je na prvi pogled ugibal, pa je prišlec po poklicu krojač.

Krojaček je plašno odprl dur, pokukal v krčmo in se pohlevno stisnil k mizi v kot. Iz cule je privlekel kos kruha, krčmarja pa je prosil za kozarec vode.

Mizar je prekanjeno pomežiknil svojima dvema tovarišema, češ: tegale si pa moramo malo privoščiti! In je zaklical:

»Hej, hej, tovariš krojač, zakaj sediš tam v kotu in prodajaš dolgčas. Pojdi sem in pij z nami!«

Krojaček si tega ni pustil dvakrat reči, kajti v žepu ni imel niti beliča. Zadovoljno je prisedel in veselo trčil z novimi znanci. Ko so tako nekaj časa kramljali in pili, je mizar spet zvito pomežiknil kovaču in čevljarju ter dejal:

»Tovariši, to je vse lepo, ampak povejte, kdo bo za račun plačal?«

»Jaz gnulovo ne!« se je oglašil krojaček in jih prestrašeno pogledal. »Saj ste me povabili k mizi.«

»Motiš se, bratec, ga je zavrnil čevljar. »Poklicali smo te res, nihče pa ni rekel, da plačamo mi.«

»Res je to,« je prikimal mizar. »Niti z eno besedo nisem omenil, da plačamo mi.«

Bled kakor zid je ubogi krojaček sedel na svojem stolu in ni mogel spraviti iz sebe glasu.

Dobro je vedel, da iz njegovega žepa ne bi padla prebita para, čeprav bi ga postavili na glavo.

»No, no,« ga je začel miriti mizar, »saj ni tako hudo, bratec. Bomo pa stvar drugače uredili. Veste kaj? Stavimo se uganke in kdor jih bo rešil največ, temu ne bo treba plačati ničesar.«

In je spet prekanjeno pomežiknil čevljarju in kovaču.

»Velja!« sta zaklicala ta dva in segli so si v roke. Krojaček seveda tudi, kaj je hotel drugega?

»Torej tovariš krojač,« je začel mizar, »dobro poslušaj in pametno odgovarjaj! Ko sem davni stopil iz hiše in na vogalu zavil na levo, kaj je bilo tedaj na moji desnici?«

Krojaček se je veselo zasmel:

»Ali ne pomežni nobene težje uganke? Ta je prav lahka. Na desnici si imel pet prstov.«

Mizar je debelo pogledal in obmolnil. Moral je priznati, da mu boljše odgovora pač nihče ne bi mogel dati.

»Moja je pa težja,« je začel čevljar. »Zadnjič je neki mož s tremi nogami jahal nekoga, ki je imel prav toliko nog — pa se oba skupaj nista premaknila z mesta.«

»Hoja hej,« se je poredno zasmel krojaček, »ali je imel tvoj mojster revmatizem, da je z berglo sedel na čevljarskem stolu, ali pa je imel v roki palico za tvojo grbo.«

Na ta krojačev odgovor je onemel tudi čevljar.

»Pa povej, kaj je to,« se je nazadnje oglašil kovač. »Nima niti kaplje krvi, pa je vendar večkrat čisto rdeča; nič ni kriva, pa je vendar večkrat toljejo; ne zna teči, pa predirja več kilometrov na dan.«

»Zmerom lažje,« se je namuzal krojaček. »To je konjska podkev.«

»Srečo imaš,« je priznal čevljar. »Rešil si vse tri uganke. Zdej je vrsta na tebi, da nam staviš svoje uganke. Če jih rešimo, plačamo polovico računa mi, polovico pa ti.«

»Dobro,« je prikimal krojaček. »Torej zapik! Povejte, kaj je to: Prvo veva midva s čevljarjem, vidva mizar in kovač pa ne. Drugo vemo vsi, tretje pa vem samo jaz.«

Kovač, čevljar in mizar so si dolgo belili glave, pa niso mogli iztuhtati ničesar.

»Meni se ne ljubi več čakati,« je dejal krojaček in jih zvito pogledal. »Kar sami rešujte brez mene!«

Pograbil je culo in palico in jo mahnil proti vratom.

»Stoj!« je zaklical kovač. »Še prej nam moras povedati rešitev!«

»Saj res,« se je krojaček ustavil na pragu. Poslušajte! Prvo veva samo midva s čevljarjem — namreč to, da šepam, ker me je čevljar videl

Kdor drugim jamo koplje

1. Tinček in Tonček, dva paglavca mala, psa sta ujela, ga trdno zvezala; Tinček ga vleče, pes milo ječi. Tonček ga zadaj z rokami tišči.

2. Tja h kopališču sta revčka prignala, v vodo pahnila sta ga in kričala: »Črna si kot dimnikar, brz se umij, mrzle vodé se do grla napij!«

3. Tinček na vrvi po bregu ga žene, pes čofota — ni rešitve nobene? Glej v kamenitem obzidju stopnico! Pes brz iztegne slabotno nožico...

4. v skoku požene na kopno — hop! že se, kožo si mokro prav krepko otrese. Voda prši naokrog kot ciklon! — Tinček in Tonček sta mokra kot on.

*) Ciklon = vihar, močan zračni vrtnec.

MLADANJIVA

Večerna molitev

Utihihnil je večerni zvon, povsod je mir, le mir, Nad spčim poljem skoz vsemir se ziblje zvezd milijon.

Zaré, bledé, v brezkray hite, neskončnih časov spev pojoc. V molitvi mi drhti srce v to čudno lepo noč.

Peter Levec, dijak.

Majda in sestrice

Ko je naloge vse Majda spisala in vse kar treba se je naučila, je od sestrice pleničke oprala, v kuhinji vse prav lepó uredila.

Potlej pa Cilko v naročje je vzela, setrico svojo preljubljeno malo, ujčkala jo je in pesmi ji pela, dokler se ni ji močno zadržala.

In ko še mlečka je piti ji dala, v posteljo mehko jo je položila. Cilka je sládko, prav sládko zaspala, Majda pa prosta kot ptiček je bila...

Jožef Mihelič, Dobrova pri Kropi.

skozi okno. Drugo vemo mi vsi — namreč to, da ste me hoteli opetnastiti za račun. Tretjo pa vem sam ojaz — namreč to, da imam v hlačah luknjko. To rekoč, je prebrisan krojaček v ljudno snel klobuček, se priklonil, pokazal svojim znancem luknjko na zadnji plati hlače — in hitro smuknil na cesto.

šala ga je zdaj to zdaj ono in kmalu se je pri hiši delalo tako, kakor je ukazoval Janez. Mnogo manj pripraven za delo je bil Jožek. Bil je počasnih misli in neokreten, povrh pa še trmast. Mati skoraj ni imela zanj prijazne besede. Tudi Janez je kar očito kazal prezir do mlajšega brata, ki se mu je moral v vsem pokoriti. Jožku je bilo večkrat hudo, ker so povsod dali prednost njegovemu bratu, toda molče je prenašal vse ponižanje. V mislih je na vso moč blagovoljal svojega brata in ga smatral za mnogo višjega od sebe.

Mati ni vedela, kaj bi dala izučiti svojega drugega sina. Zdelo se ji je, da bo za vsako delo nesposoben in da zanj ne bo primernega zaslužka. Morda bi bil Jožek postal navaden delavec, če se ne bi nekega dne oglašil pri Mihelovih gospod župnik. Mati je na vso moč hvalila Janeza in se bridko pritoževala čez Jožka. Jožek se je medtem ponižno stiskal v kot in z očmi iskal prijazne besede od hišnega gosta. In res je gospod župnik poklical Jožka k sebi in ga prijazno vprašal:

»Jožek, mater hudo skrbi, kaj bo s tvojo bodočnostjo. Veš kaj, pojdi se učiti k mojemu bratu v trgovino! Ne bo se ti godilo slabo; moj brat je dober človek in značajen mož, obenem pa tudi podjeten in skrben. Posnemal ga boš in postal sam ugleden mož.«

Jožku so se zaiskrile oči. O, kako rad bi tudi on pri ljudeh nekaj veljal! Mati bi ga potem gotovo tako rada imela kot Janeza. Ves vesel je stisnil župniku roko in rekel:

»Najraje bi takoj odšel!...«

3.

Leta so tekla. Jožek se je pridno učil trgovine in se izučil za pomočnika. Mnogo hudega je moral v učni dobi prestati, predvsem zaradi svoje trme. Njegov mojster je bil z njim dober, toda vedel je, da se mora Jožek preduragati, če hoče postati dober trgovec. Največ skrbi mu je delala Jožkova trma, toda nazadnje se mu je delo posrečilo, da jo je ukrotil. Jožek pa je imel tudi eno lepo lastnost: vztrajnost. Prav ta mu je pomagala do

uspeha. Pri mojstru se je naučil tudi varčnosti in si je že kot učenec nekaj prihranil.

Jožek je ostal kar pri starem mojstru za pomočnika. Ker je bil pošten, mu je trgovec vse zaupal in ga postavil za svojega prvega pomočnika. Za zvestobo je dobival tudi zelo lepo plačo, katero je skrbno hranil, da bi lahko kdaj postal samostojen trgovec.

Ničesar ne bi kalilo Jožkove sreče, če ne bi dobival od svoje matere tako žalostna pisma. Mati mu je pogosto potožila, kako grdo ravna z njo njegov brat Janez, ki je postal na vso moč oblasten in ošaben. Mati ni imela pri hiši nobene besede več. Če je hotela posvariti samovoljnega sina, je bil takoj ogenj v strehi. Nehvaležni sin je zaničeval svojo mater in odločno zahteval, naj mu izroči posestvo. Mati pa se je pogosto spominjala očetove poslednje volje in zavedala se je, da ne bi smela Janezu izročiti posestva. Nazadnje pa se je le vdala. Upala je, da se bo potem sin spremenil. Pridržala si je iz previdnosti precej zemlje in se nato umaknila sinu izpred oči. Zatekla se je k mlajšemu sinu, ki se je medtem že osamosvojil in odprl svojo trgovino. Pri njem je živela do smrti, dobro preskrbljena z vsem. Dobro bi se ji godilo, če ne bi zmerom žalovala zaradi svojega starejšega sina. Ko ji je Jožek ob smrtni uri držal svečo in križ, mu je zapustila zemljo, ki si jo je bila obdržala, v last.

4.

Janez je na vso moč sovražil Jožeta. Očital mu je, da ni spoštoval očetove oporoke in jezil se je na mater, da ni izročila svojega deleža njemu.

Jožek je na vse to potrpežljivo molčal. Ostal je skromen in pošten, čeprav je bil zmerom bogatejši. Res ni prav nič potreboval zemlje, toda vedel je, da zemlja v bratovih rokah ni več varna, ker je Janez kar na debelo razmetaval premoženje svojih staršev. Jože je mnogo trpel zaradi tega; bolj se je bal za domačijo, kakor se je veselil svojega bogastva.

Nekega dne se je Jože odpeljal domov. Brat Janez ga je neprijazno sprejel. Jože pa je vedel,

Prebrisan ded

Moj ded je bil gozdar v neki vasi in se je ob nedeljah prišel obiskat nenapovedani gosti in se je babica bala, da zajčje pečenke za vse goste ne bi bilo dovolj. Ji je ded pomagal iz zadrege na kaj prebrisan način. Nekaj minut pred jedjo je začel gostom pripovedovati tole zgodbo:

»Zadnjič sem šel po opravih v sosedno vas. Pozno je že bilo in postal sem lačen. Zavil sem v gostilno k »Zlatemu jelencu« in povprašal krčmarja, ali bi mogel dobiti še kaj dobrega za pod zob.

Krčmar je malo pomislil, potem pa je odgovoril:

»Nekaj zajčje pečenke še lahko dobite. Tristo zelenih! Sem si mislil, od kod pa ima zajčjo pečenko? A ker lovišče v sosedni vasi ne spada več v moj delokrog, sem si na tihem rekel: To ni moja stvar! — in naročil sem zajčjo pečenko.

Dolgo je trajalo, preden je krčmar prinesel skledo z zajčjo pečenko na mizo. Teknila mi je na vso moč, ker sem bil lačen kot volk. Ze sem ogledal skoraj vse kosti, ko sem se spomnil svojega psa. Položil sem skledo s kostmi in ostanki mesa na tla in zaklical psu:

»Aj, aj, ljubček, ali bi tudi ti rad zajčjo pečenko jedel? No, kako pravi olikan pes?«

Lahko si mislite, kako sem se prestrašil, ko je moj pes na vprašanje molčal, iz ostankov pečenke pa mi je tožeče zadonelo nasproti: »Hov, hov, hov! — Čez nekaj dni sem šele zvedel, da so prav tistega dne krčmarjevega psa ustrelili, ker ga je povozil neroden kolesar...«

Ko je moj ded to zgodbo končal, je njegova žena hitro prinesla zajčjo pečenko na mizo. In naj je bilo okoli mize še toliko gostov — zmeraj je ostala skoraj vsa zajčja pečenka na mizi...

Sreča je opoteča

Nekega dne se je štorčlja sprehajala ob majhnem ribniku. Bila je na vso moč lačna. Premišljevala je, kako bi si napolnila lačni želodeček.

Zdajci je zagledala lepo jeguljo, ki je plavala po bistri vodi. V istem trenutku je zagledala tudi debelo ribo in nekaj korakov od nje veliko žabo, ki je skočila na list od lokvanja in zakvakala svojo pesem.

»Imenitno!« je zamodrovala štorčlja. »Danes imam pa srečo. Kar trije slastni prigrizki se mi obetajo. Samo tega ne vem, ali naj bi prej požrla jeguljo ali ribo ali žabo.«

Dvignila je eno nogo, sklonila glavo in začela premišljevati.

Medtem pa, ko je štorčlja premišljevala, so vse tri živalce opazile svojo sovražnico in

Orjemo!

se spustile v beg. Žaba je skočila nazaj v vodo, riba je odplavala kot strela po ribniku dalje, jegulja pa se je skrila pod velik kamen.

Ko se je štorčlja odločila, koga bi najprej pojedla, je na svojo žalost opazila, da ji je plen ušel. Na vso moč se je razjezila, a bilo je že prepozno.

In tako štorčlja še danes stoji na eni nogi in čaka, kdaj jo bo spet doletela takšna sreča, da bo imela na razpolago kar tri slastne prigrizke.

Očetova poslednja volja

1.

Janezov in Jožkov oče je prišel iz vojne domov. Ze večkrat prej je prišel na dopust in zmerom je zavladalo veselje v hiši. Zdej pa je bila povsod črna žalost. Mati si je naskrivaj brisala oči in hodila k očetovi postelji, on pa je ležal smrtno bled in je le v presledkih govoril. Jožek in Janezek sta slutila, da se njegovo življenje nagiba h koncu.

Nekega jutra je mati oba dečka zgodaj zbudila in ju odvedla k očetovi postelji. Postalo jima je tesno pri srcu, ko sta videla mater vso objokano. Ob očetovi postelji se je vsa družina vrgla na kolena, oče pa je s trepetajočim glasom spregovoril:

»Moja poslednja volja je, da postane gospodar mojega posestva najstarejši sin Janezek. Toda posestvo naj se mu izroči samo tedaj, da bo priden in pošten. Jožek naj se izučí kakšne obrti, izplača naj se mu primerna dota. Dobri si bodite med seboj in imeli boste vsega dovolj...«

Očetov glas je utihnil. Mati je med jokom prižgala svečo in že so mislili, da je oče izdihnil. Pa se je izmučeno telo še enkrat narahlo dvignilo in njegove ustnice so zasepetale poslednje besede:

»Ljubite zemljo... za katero... sem se jaz boril do smrti... Zanj sem trpel... iz ljubezni do te zemlje umiram mlad... Zrtvujte se še vi za njo... in jo ohranite svobodno svojim potomcem...«

Dečka sta zajokala na glas.

2.

Pri Mihelovih — tako se je klicala domačija, kjer sta bila doma Janezek in Jožek — je teklo vse po starem tiru. Mati je bila dobra gospodinja in je vzorno skrbelo za dom. Močna opora ji je bil pri delu najstarejši sin Janez. Vsako delo mu je šlo izpod rok, kakor le malokateremu in kmalu je niso več potrebovali hlapca pri hiši. Mati kar niso več potrebovali svojega nadbudnega sina. Vpra-

Življenje

Kemija v gospodinjstvu in življenju

Ko je prah za strašilo in živijo čevlji svoje življenje.

Sleherna gospodinja je kemičarka, dasi se tega ne zaveda. Če kuha ali pomiva posodo, če snaži kljuko ali daje sodo v vodo: zmeraj je zamotana v kemične procese. Kemija se spremeni v dobrotljivo, pravilčno vilo, če ji znaš sreči. Ona je nevidna čarodejka v gospodinjstvu, ki s svojo čarobno palico nareja čudeže. Brez kemije ni elegancije, brez kemije ni domačnosti, brez kemije ni snage. Marsikak prostaki prijem, ki ga sitni hišni gospodar z vzvišeno kretnjo svizame na znanje, je obdan s čarom kemičnih skrivnosti.

Da navedemo le en zgled: ali poznate razliko med mehko in trdo vodo? Sleherna gospodinja ima to znanje v mezinu, vendar ne pozna vsaka gospodinja kemičnih lastnosti obeh vod. Mehka voda, če hočemo filozofsko povedati, je voda sama po sebi. To je voda, ki še ni po »pridruženih« rudninah »zvođenelca«. To je nedotaknjena, deviška voda. Ko voda starta iz oblakov na pot svojega običajnega krogoteka, je čista in nedolžna ko novorojenček. Duša deževnice je neomadeževana in se še slepi: zatorej pada zdaj pa zdaj v obliki snežink izpod neba. Šele med svojim pozemskim romanjem skozi ilovnate in drugačne plasti se združi s temnimi elementi. Marsikak studenček bi lahko zažuborel lepo pesemco o tem! Deževnica se ne more nič več izbežati sopotnikov, ki jih je spotoma spoznala. Tako je ko s človekom: ko mora romati skozi življenje, izgubi svojo prvotno otroškoost. Nabira si izkušnje in doživlja, ki se nočejo razpuhteti. Pomčajo se z njegovo bitjo in izoblikujejo njegov značaj. Kakor nastane iz mehke vode trda voda, tako večkrat nastane iz mehkega človeka trd človek. Tudi njemu se pridružijo grenke »rudninske soli« življenja...

Deževnica, ki se včasih spremeni v studenec, ne more zabraniti, da se ne bi posebne snovi raztajale v njej. Rudninske soli so neznanstvo žejne: vodo posrkajo vase, dokler se od same blaženosti ne razcedijo. Precej »popapnena« teče voda iz vodovodne cevi. Z drugimi besedami: mehka voda je postala trda. Destilirana ali prečiščena voda nemara viha nos in se točje po prsih, češ kako da je kemično čistal. Vendar se ji ni treba prav nič bahati: zakaj, trda voda koristi človeškemu zdravju, ker je — kako zagonetno! — popolnoma »popapnena«.

Samo za pranje ni uporabna. Čim trda voda zavoha milo, začne z zobmi škrtati. Zmeraj se utegnemo prepričati z malenkostnim poskusom, kako da je ta glasovna šalovita resnična: če zlijes v trdo vodo malo milnice, se tvori apneni mlinski kosmič. Voda samo skrta: nič se ne peni in tudi ne pere ne. Z »zajfo je — zajfa!« Apno se upre in uniči milo. Če pa izlijes milnico v mehko vodo, tedaj se milo silno navduši in postane voda tako vzhičena, da se kar peni. Zatorej uporabljamo v gospodinjstvu sodo, da omevča trdo vodo. Sicer bi pri sto litrih pralne vode izgubili sto do sto petdeset gramov čistega mila.

Kar se tiče kuhe, pa mehka voda ne more biti trdi vodi »na uslugo«. Trda voda je zaradi svojega apna življenjski eliksir. »Voda, ostani trda!« mora biti geslo vseh preizkušenih kuharjev. Zal, pa ima apno to slabo lastnost, da ostane v loncih kot kama. Kakor kak brezvestni podnajemnik se dviga iz vode in tvori v posodi grd siv rob. Da se to zabrani, pa je naloga kemije, ki mora skušati, da doseže, da uporno apno pridrži v vodi. Zato je iznašla čarobne tablete, ki jih skrivši vržeš v vodo. Zaradi tablet ostane apno v vodi in ne more zbežati iz nje. Kar je malta za hišo, to je apno za gradnjo naših kosti.

Toda kemija nima samo pri vodi take važne in odločilne besede. Preoblečena v čistilo, straši v slehernem kotu. Pri tem mislim na vsakovrstno lesketanje v stanovanjih nekaterih gospodinj. Te so si zabičale v glavo, da se mora vse svetiti, karkoli dobijo v roko, in to so: čevlji, medene kljuko, okna, zrcala, zapahi, posoda in pomivalna priprava. Skoraj vse ženske so obsedene s sanjami o »najvišjem lesketanju«. V čast si štejejo, da morejo kar na parkete položiti jedajočo, ne da bi niti prašek zašel v juho. Moški bi si morali prav za prav rokavice nataktniti, kadar primejo za kako očiščeno kljuko. »Se sveti ko luč« to je njihovo strokovno gospodinjstvo izražanje. Bržkone je že Eva v raju brisala prah po drevesih. Kadar začne gospodinja snažiti in čistiti, ostaneje slepe kljuko spet gledajoče. Prah gre v pravem pomenu besede skozi čunje. Nežno drgnjenje zbudi svetlobno dušo predmetov. Bakreni kotli zažarijo v bengalični razsvetljavi. Cinaste skledje se zasvetijo ko v Tisoč in eni noči. Medeni svečniki denejo sijaju »krono« na glavo. Gorje ga, če bi pozemski dihljaj kakega moža zategnil preobčutljivo dušo blesteče se kljukel. Takoj bi ga njegova žena »nahuknila«...

To povzroča kemija, ki je iznašla čistilne pripomočke. Različne kemikalije, mile in jedke, dišeče in smrdljive uporabljamo, da odstranimo umazanijo. Te kemikalije vsebujejo snovi, ki se uspešno spravijo nad maščobe in raztajajo tanke plasti kisika. Tako utegne biti kemično odstranjena tudi rja, ki je kot »patina« postala slavna. Rja ima svoje posebnosti: čim doseže neko starost, spada v salon. To se zlasti dogaja pri spomenikih in starih umetninah. Marsikateri zakonski mož bi bil vesel, če bi tudi parketska tla in kljuko spadale v oddelek o zaščiti spomenikov.

Ali pa veste, da imamo tudi mero za merjenje lesketanja? To je majhna naprava s celico za dušo in žarnico. Sijajna iznajdba! Zal, pa ne moremo s tem aparatom merit lesketanja, ki izhaja iz duše kakega človeka, in tudi ne tiste tihe lučke, ki lebdi nad nekaterimi stvarmi. Dobri zakonski možje se bodo nemara dali zavesti, da bodo podarili svoji ženi mero za lesket za božič. Vendar tega nikar ne storite, saj bi bilo to tako zoprno, ka-

Kmečka hiša v Prlekiji

kršni so ljudje, ki se hočejo zmeraj svetiti. »Sveti se zmerno« — to bodi geslo sleherne gospodinj!

Tudi težavna umetnost snaženja čevljev je v zvezi s kemičnimi stvarmi. Nekateri čevlji se svetijo čez vse usnje, če jih je božala krtača. Tako svetli postanejo, da bi jih bilo moči imeti za brivsko ogledalo. Na svetu so pravi čarodeji snaženja čevljev in ti znajo različne muhe raznih vrst usnja kar na pamet. Kot bi

ljenju koš pri snaženju čevljev. Življenje postane samo neprijetno, če ga tako zamažemo, da ne more gledati skozi luknjice.

Kaj se pravi klasično čevlje snažiti? Vprašal sem strokovnjaka za to in ta mi je kot mojster pametnega in praktičnega življenja povedal tole navodilo na uho: Vzemi mazilo za čevlje — samo malo! — razmaži ga prav tanko po vsem usnju in krtači z majhnim pri-

Ogl. reg. S. Br. 7006/38

Pozor!

Darmol, sredstvo za odvajanje se često potvarja. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarezo v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol.

mignil, dosežejo tisti očarljivi lesket, ki je skrivnost vseh pristnih kavalirjev. To je višek lesketanja, ki sanjajo o njem vsi oboževalci čevljev. Ne le »obleka naredi človeka,« marveč tudi čevlji ga naredijo. Če se čevlji nočejo svetiti, ne smemo čevljev zameriti, pa tudi ne usnju. Večina snažilcev čevljev je prešinjena z napačno utvaro, češ da je treba za lesket posebno dosti maže. A to je tako kakor pri nekaterih bolnikih, ki bi najrajši pogoltnili svo domačo lekarno, da bi se iznebili majhne bolečine. To je napak! V življenju je treba jemati vse po malem: zdravila, radosti in maže za čevlje. Človek ne sme vzeti ničesar preveč, sicer doseže nasprotni učinek — tako v živ-

tiskom in z veliko naglico. Pri tem je treba pomisliti, da imajo tudi čevlji svoje lastno življenje: ti so hrapave vrste, oni pa so krotki in mehki. Šele polagoma, ko je bil kak čevlj že desetkrat osnažen, se tvori ona ko dih tanka voščen plast, ki se po njej čevlji tako neznanoko svetijo.

Tudi to imamo od kemije. Kemija je iznašla neštete pripomočke, da bi nam bilo življenje bolj udobno in okusno. V vseh puščah in škatlicah so njeni dobrodušni palčki skrili. Da ji pa ne utripa le praktična žila, marveč ima tudi »svetskoc« domišljijo, pa so dokaz različne dišave, ki včasih zadetljivo kakor daljni spomini na mladost in pomlad...

Volneno krilo

(Širina bokov 96 cm, dolžina krila 70—75 cm.)

Potrebujemo 9 štrn volne. Krilo sestoji iz štirih pol, in sicer iz dveh stranskih, ene zadnje in ene sprednje pole. Krilo pletemo na dve igli. Vzorec je kockast: 6 pentelj desno, 6 pentelj levo. Na 7. vrstvi vzorec izmenjamo, tako da nastane kocka.

Za stransko polo nasujemo 118 pentelj, kar da približno 45 cm širine. Napletemo dve

lagamo pletenine na kraj in vidimo, kje in kako je treba snemati, da se pola proti vrhu lepo zožuje.

Med pletenjem delamo na robu pole znake z belo nitjo, da pri naslednji poli vemo, kje smo snemali. To pri kockastem vzorcu ni težko, ker kocke lahko preštejemo. — Ko so pole napletene, jih polikamo, in sicer tako, da položimo obe stranski poli drugo vrh druge z »licem« naznotraj ter jih lepo naravnamo ter ob straneh sešijemo z velikimi vbodi, da se pole med likanjem ne premikajo. Tako tudi obe poli: zadnje in sprednje. Zdar naravnamo pole po kroju, jih ob robu priprnemo z bučkami, potem jih polikamo z vlažno krpo, toda ne do »suhega«, ker bi se blago svetilo.

Polikane pole položimo na mizo, da se polagoma osušijo. Pole lahko sešijemo s šivalnim strojem. Pri šivanju pa moramo živ nekoliko nategniti, da se nit ne trga. V pasu prišijemo ozek trakec, ki nadomešča pas. Razporek naredimo na levi strani sprednje pole. Razporek podložimo s primerno podlogo ter prišijemo gumbe na pritisak.

O jabolkih

Letos je malo sadja in drago je. Draginjo občutijo naše gospodinjje še posebno bridko pri — jabolkih. Jabolka rastejo sicer v naši državi, pa bodo kmalu tako draga, kakor pomaranče, ki jih uvažamo iz — Španije. Ker se bodo jabolka na zimo še podražila, ne kaže, da bi jih lupili, kadar jih potrebujemo za čajano, za zvitek in za druga jedila in prikuhe, in ne kaže, da bi olupke zavrgli. Olupke posušimo in shranimo za čaj.

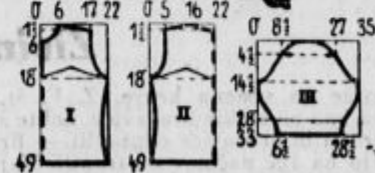
Jabolčna čežana

Olupljena jabolka pristavimo z mrzlo vodo v nizki kozici, da hitro zavro. Vode le toliko, da se jabolka lepo dušijo. V drugi posodi pripravimo nekoliko krova. V krop denemo olupke in peške ter jih prekuhamo. Čim dalje vre, tem bolj je! S tem izcedkom zalijemo čežano in jo še nekoliko pokuhamo. Ako se nekoliko »priplali«, jeokus še boljši. Preden damo jed na mizo, jo nekoliko osladkamo.

Zahtevajte povsod naš list!

Bluza iz stare jopice in ostanka blaga

V omari imamo staro, doma spleteno jopico (žemper). Nič več ni moderna in je na komolcih raztrgana. S pomočjo ostanka svetlega blaga si utegnemo narediti leño, moderno blužo. Najprej si napravimo po pričujočih, zmanjšanih risbah iz papirja kroje v naravni velikosti. Številke povedo mero v centimetrih. Potem odstranimo rokava žempra, odpremo šive in odparamo zgornji del do začetka rokavovih odprtin. Tu nabereimo pentlje na pletilke. Primerjamo pentlje s krojem, in če je potrebno, spremenimo tako, da se ujema s pletivom. Sprednji del pletemo v dveh polovicah. V prvi vrsti pletemo prvo in poslednjo pentljo sleberne polovice s svetlo volno in razširimo v vsaki vrsti svetle dele za eno pentljo. Za vsako barvno proggo potrebujemo poseben klobčič in križamo nit pri spreminjanju barv. Na zadnjem delu, ki ga v eno pletemo, začnemo v začetku in na koncu in tudi v sredi prve vrste s svetlimi progami. Jako lep je luknjičast vzorec. Pletemo

vrste tjagrede: 3 pentlje desno, prvo pentljo prevlečemo čez 2. in 3. p., ovijemo itd. Vrste nazajgrede pletemo levo. Toda pentlje moramo prešteti, da se vzorec ob stiku s svetlimi deli ujema. Rokava začnemo spodaj s 5 cm širokim robom iz volne stare jopice in pletemo do dotika s svetlo volno luknjičast vzorec dalje po kroju. Ko je pletenje končano, strnemo šive in vstavimo oba rokava. V sprednji razporek všijemo kovinasto zadrgo. K bluži spada bel ovrtnik in primeren pas iz usnja.

Nohti

Kdor hoče imeti lepe in zdrave nohte, naj jih umiva — zjutraj in zvečer — s krtačico za roke. To je najboljši način, da si ohranimo nohte čedne in zdrave. Kratki nohti se ne umažejo tako hitro, kakor dolgi, in ne potrebujejo posebne nege. Včasih pa je skrbna nega nohtov vendar nujno potrebna, n. pr. kadar so nohti trdi, ako se lomijo in kadar se ne svetijo.

Nohte je treba večkrat prištrčiti. Striženje nohtov si prihranimo, ako nohte vsak dan sproti nekoliko popilimo. Na ta način ostanje nohti vedno enako dolgi. S prištrčenim mavčevim kamnom odrgnemo in poravnemo raz nohte tudi vso trdo kožo, ki se nabira na nohtih in ob straneh nohtov. Raskave nohte pa odrgnemo s finim mavčevim prahom, ki smo mu dodali nekoliko kapljic flinoga olivnega olja. Mazilo namažemo na usnjene krpice in odrgnemo nohte, ki se bodo lepo svetili.

Nohte na nogah strižemo ravno. Na ta način preprečimo, da nohti ne rastejo v meso.

Noht pa, ki raste v meso, namažemo 3 krat na teden s taninovo raztopino (dobiš v drogeriji). Čez tri tedne bo dobil noht zopet lepo obliko.

Z modne revije v Lipskem

Has domači zdravnik

F. M. M.: Imate 18 mesecev starega sina, pri katerem so se lansko jesen pojavili neki mozolji po nogah. Močno so ga srbeli, pa so kmalu izgini. Letos spomladi so se mozolji ponovili še v večjem številu in po vsem životu. Najprej so se na koži pojavile živo-rdeče lise. Koža na tem mestu otrdi. Na to pa se napravi majhen, belkast mozolček. Ti mozolčki se posuše, ostane le majhna krastica. Pojavljajo se nove rdeče lise z novimi mozoljčki. Otrok strašno srbí, da nima miru ne po dnevi ne ponoči. Spraska se do krvi. Spi nemirno. Mazilo, s katerim ga mažete, ne izda veliko Tek ima, redno se tudi iztreblja. Letos ste bili z njim na Gorenjskem. Bolezen se mu je znatno izboljšala. Ko pa ste prišli z njim domov, je bilo zopet po starem. Vprašate, ali morda ni podnebje vzrok ali pa senčno stanovanje, v katerem vse leto ne posije sonce.

Fantek ima koprivnico. Povzročajo jo različne snovi, ki so v hrani, zdravilih itd. Dostikrat jo povzročajo žimnice, pernice, voleno blago, piki bolh, stenice itd. Redkeje je vzrok podnebje, zlasti vlaga. Sklepam, da je med drugim pri vas stanovanje in podnebje vzrok. Sami ste opazili izboljšanje pri otroku. Ko ste bili z njim na letovišču. Zdravljenje se ravna po vzrokih. Dokler ne najdemo pravega vzroka, so vsa zdravila samo v olajšanju.

Nadučitelj F. B. Celje: Na vaše vprašanje radi operacije na očeh more odgovoriti le strokovnjak za očesne bolezni, ki vas bo preiskal. V poštev pa prihaja seveda tudi splošno zdravstveno stanje. To pa ni najboljšo, primerno pa starosti, v kateri ste. Poapnenje žil vam dela nevednosti. To pa je bolezen, ki je v zvezi s starostjo. Kolesje se obrabi. Živite čim bolj mirno. Nobenih naporov, ne telesnih ne duševnih. Pritisk krvi je visok. Posvetujte se s svojim zdravnikom, če ne kaže, da bi vam vzel nekoliko krvi. S tem se bo telo precej razbremenilo.

J. R. G. p. 8. h.: O uspehih zdravljenja revmatizma z imenovanim aparatom, vam ne morem nič točnega povedati. Pri nekaterih je nekaj uspeha, pri drugih nič.

M. O. M.: Nevščnost pri vaši 48letni sestri je v zvezi z živčevjem, ki oživčuje ožilje.

A. B. C.: Vzrok vaši nadlogi je po vašem opisu prehlad. Drugo je manj verjetno. Tretje pa po izkustvih, ki jih imamo danes, ne prihaja v poštev. Točno dognanje pa more pokazati le zdravniška preiskava.

S. F. Lj. H. c. 10: Ne zdi se mi prav, da ste zdravljenje popolnoma opustili. Res je, da stojimo ob postelji takih bolnikov, kakor so rekli vaši ženi, precej brez moči. Slabi pa smo radi tega, ker vzroka ne poznamo. Vendar pa tudi s tem, s čemer danes pomagamo, dosežemo večih prav presenetljive uspehe. Poskusite še.

M. R. M.: Iz vašega opisa sklepam, da so to težave, ki jih srečujemo navadno v dobi mene. Te so tesno povezane s spremembami, ki se vrše v telesu v tej dobi in jih je nemogoče kar čez noč odpraviti. Blažimo pa jih lahko. Znakov, ki bi govorili za možgansko kap, ne vidim. Prav pa storiťe, če se po dveh letih daste zopet pregledati. Radensko vodo lahko pijete.

H. N. P. M. L.: Od kod prirojen izpah stegenice v kolčnem sklepu, bi radi vedeli. Bojite se namreč, da ni to tudi pri vaši 2letni punčki, ki tako čudno hodi.

Eni mislijo, da je napaka že v zametku, iz katere se potem razvije ta nevednost. Drugi pa mislijo, da nastane nevednost šele pozneje. Radi pomanjkanja plodne vode, se mora otrok tako držati, da se temu prilagodi. Ker pa je ženska medenica širša od moške, imajo deklice pogosteje to napako. Peljite deklico k ortopedu. Čim prej se to popravi, tem boljši so uspehi.

O. P. Lj. p. D.: Oprostite — so pa stvari, v katere se vi nimate pravice vtikati, čeprav je to vaša žena. Zato tudi ne bom odgovarjal.

C. B. A.: Tri tedne po dogodku še vedno krvavite. Ne sicer veliko, pa vendar. V spodnjem trebuhu čutite neprijetno zavijanje. Vročine nimate.

Svetujem, da se nujno obrnete na zdravnika. Tu ni v redu. Menim, da je majhen zaostanek, ki se mora odstraniti.

Zivinozdravnik

Bradavice na vimenu krave. Z. F. St. V. - Vaša krava ima na seskih bradavic. Želite zdravilo, s katerim bi bradavice odpravili. — Bradavice se dajo na več načinov odstraniti. Najenostavnejše se bradavice odstranijo z nožem in vročino, kar lahko naredi veterinar, in sicer takrat, ko krava prisuš. Dokler pa krava molze, ni priporočljiv operativni način odstranitve bradavic. Če hočete torej bradavice odpraviti že v času, ko krava molze, ji dajte dnevno po 3dk grenke soli skozi 6 tednov. Sol raztopite v vodi ter to raztopino prinesajte pitni vodi, kar bo krava verjetno sama rada popila. Znani so tudi slučajji, ko je uspelo odpraviti bradavice z dajanjem razmočenega kvasa, dnevno 3krat po eno žlico na kruhu. Na razpolago imate torej tri načine, ki več ali manj sigurno vodijo k uspehu ter si lahko sama izberete tistega, ki je za vas najprikladnejši.

Krava noče rada jesti. F. C. S. - Imate 8 let staro kravo, ki noče rada jesti, žre samo mlado travo. S strahom pričakujete zime, ko ne bo več mehke krme. Želite navesti, kako bi kravo pripravili do tega, da bi rajše žrla. — Vaša krava ima najbrž kako napako ali pa bolezen v gobcu. Vpoštev bi prišlo vnetje ustne sluz-

nice, obolenje jezika, bodisi da je ranjen ali pa da se dela na njem bramor in končno so lahko še preostri ali pokvarjeni in gnili zobje vzrok, da krava ne mara in ne more trde hrane, ampak samo mehko travo. Na vsak način je treba kravi pregledati gobec, predvsem jezik in zobe ter ugotoviti pravi vzrok, zakaj krava ne more žreti trde hrane. Ko se bo ugotovil vzrok, potem se bo dalo šele kaj ukreniti. Lahko mi javite, kaj ste našli pri točnem pregledu gobca, in povedal vam bom način, kako boste kravo pripravili do tega, da bo rajše žrla.

Krava ima bulice pod jezikom. S. Z. L. - Kupili ste kravo in šele doma opazili, da ima bulice pod jezikom. Za sedaj te bulice ne ovirajo krave na pašni niti pri zrenju, bojite se pa, da ne bi kasneje nastopile kakšne motnje. Želite nasveta, kako bi te bulice odpravili. — Bulice se najbrž nastale tako, ker so se zamašila ustja odvodnih kanalov ustnih žlez. Ti mešički verjetno ne bodo povzročili večjih motenj. Za vsak primer pa dajte kravi med pitno vodo dnevno 3krat po eno žlico razredčene solne kisline, ki jo dobite v apoteki. Če ti mešički počijo, jih premažite z vinskim kisom in jedlim oljem.

Pravni nasveti

Sedmošolec. A. P.: Glede pilotske šole vprašajte pri aeroklubu v Ljubljani. Za sprejem v vojno akademijo je potrebna popolna srednja šola. Ne moremo vam kaj drugega svetovati, kakor da dovršite srednjo šolo in napravite maturo. Potem boste imeli precej več možnosti za nadaljni študij ali tudi za zaposlenje.

Denar v Italiji. Z. M. K. Ko postanete polnoletni, se obrnite na ono italijansko sodišče, ki je nadzorstvena oblast za vas in prosite, da izda nalog, da se vam vloga izplača. Tudi za vse drugo vprašajte pri navedenem sodišču. Vse to lahko opravite tudi po kakšnem zastopniku (odvetniku) v Italiji.

Izplačilo dnevnice. M. M. Radi izplačila dnevnice, ki vam pripadajo za čas orožnih vaj, se obrnite na poveljnika one jedinice, pri kateri ste služili. Če polni račun predložite, bo gotovo likvidiran in izplačan. Morda bo zadostovala kratka neokolkovana urgencia.

Letos potrjen. H. S. Č. Če bi radi služili pri drugi jedinici, kakor so vas dotedaj na območju, lahko vložite prošnjo na poveljstvo vojnega okrožja. Ne moremo pa vedeti, ali vam bo vojska oblast ugodila. Kakšno delo boste imeli pri eni ali drugi stroki vojske, vprašajte vojake, ki so že služili pri jedinici, kamor želite v. Gotovo jih je tudi v vašem kraju dovolj.

Jarki ob občinski poti. S. A. Občina sme ob občinski poti izkopati za odtok vode potrebne jare in ji tega nihče ne more zabraniti. Če cestni robovi spadajo k občinski cesti, vam občina lahko prepove kositi travo na njih, ker dela občinske ceste po zakonu niste mogli priposestvovati.

Teta na Dunaju. A. T. Poslijte pristojnemu sodišču na Dunaju prijavo za dediča s satančnik navolom, da vas more sodišče, ali notar, ki bo opravil zapuščinsko razpravo, povabiti. Zapuščinske razprave se lahko sami udeležite, ali pa pošljete tja svoja zastopnika.

Odstop sveta za občinsko pot. V. S. Č. bo občina zahtevala od vas odstrop sveta za pot, ga je dolžna plačati. Tudi v primeru razlastitve se mora dati lastniku primerna odškodnina. Brezplačni in bremen prosti odstrop zemljišče za javne prometne namene je v gradbenem zakonu predviden le za primer parcelacije zemljišče.

Sosedova zgradba. K. T. Gradbenega dovoljenja, ki je bilo izdano pred 28 leti, in po katerem je sosed zgradil svojo stavbo, sedaj ni mogoče spremenjati. Tudi ne morete sedaj zahtevati od njega kakš-

ne izjave, da vas ne bo oviral, če boste vi kaj prezidavali. Kadar boste nameravali zidati, zaprosite pri občini za gradbeno dovoljenje. Tedaj bo imel sosed priložnost, da pove svoje eventualne ugovore, vi pa, da se z njim pogovorite.

Sosedova greznica. P. N. Č. Če je greznica tako zgrajena, da voda odteka iz nje in ste ogroženi od smradu, morete proti sosedu sodno postopati, čeprav je zgradil greznico na podlagi gradbenega dovoljenja.

Prezidava hiše brez gradbenega dovoljenja. C. M. Ker ste gradili in prezidavali brez gradbenega dovoljenja, je imela občina pravico vase opozoriti na gradbene predpise in tudi ustaviti delo, dokler se ne izvede predpisani gradbeni postopek. Gotovo ste dobili potrebna navodila. Ravnajte se po njih.

Ze prihodno nedeljo. Naše dopisnice in vpraševalce ponovno obveščamo, da ni vedno mogoče takoj ustreči njihovim željam in že prihodnjo nedeljo odgovoriti na vsa njihova vprašanja.

Vojni invalid. G. S. R. - Rešitev okrožnega kot invalidskega sodišča o priznanju invalidnine mora se pregledati vrhovno invalidsko sodišče v Belgradu, ki prvostopno odločbo ali potrdi, ali razveljavi, ali jo pa vrne v spopolnitev poizvedb. Šele ko je potrjena prvostopna rešitev, dobijo finančna ravnanstva nalog za izplačilo. To trajajo nekako tri mesece, lahko pa ta čas skrajšate za 30 dni s tem, da se odpravite vložiti pritožbe. — Če bi med tem časom oče umrl, bo njegova zapuščina dobila vse od 1. aprila pa do njegove smrti zapadle obroke. Vdova bi dobila letnih 1056 din in draginsko doklado mesečnih 30 din po pripadajočem draginskem razredu.

Prikrajšana dediščina? K. J. Z. - Če niste prejeli izplačanega volila po pokojni rejnici — celotnem znesku, ampak nekako eno petino manj, je verjetno odtegnil dedič od volila zapadle zapuščinske pristojbine in takse. Svetujemo vam, da v pogledate na sodišču v zapuščinski spis in vam bo po potrebi lahko sodnik pojasnil, koliko odbitkov je bilo od vašega volila. — Ker niste ostali še nadalje v istem delovnem razmerju z dedičem, vam je opravčeno vravunal vrednost iz zapuščine za vas nabavljene žalne oblike.

Zastopniški stroški in pravica revnih. I. O. P. - Za tožbo, s katero ste izpodbijali zakonsko rojstvo otroka vaše žene, ste morali imeti odvetnika, ki ga je tudi sodišče vam postavilo na vašo prošnjo, ko vam je tudi bila priznana pravica revnih. Stroške te pravde, ki ste jo dobili, mora plačati nasprotna stranka. Od vas ne more zahtevati zastopnik povračila pravnih stroškov, dokler se vaše gmotno stanje bistveno ne zboljša, to je, da boste v stanju tudi teh stroškov plačati.

Tožba zaradi prešuštva. I. O. P. - Tožbo zaradi prešuštva morate vložiti v treh mesecih, odkar ste zvedeli za dejanje in storila. Po preteku tega roka ne morete več vložiti kazenske tožbe. Kazen pa je zapretna z zaporom do 1 leta. — Tožba na ločitev zakona pa ni

vezana na noben rok in lahko vselej tožite na ločitev zakona, v kolikor obstoje za to važni razlogi.

Trgovski vajenec. J. U. R. - V trgovinski obrti traja učna doba najmanj dve leti, pomočnika pa tudi dve leti. Učenec pripada za enim dovršenem letu učenja odškodnina za delo. Višina nagrade se sporazumno določi. V rokodelskem obrtu je mojster dolžan zaposliti vajenca po opravljenem pomočniškem izpitu vsaj še tri mesece, če učenec to želi, in je dolžan dati mu najmanj ono plačo, ki jo je učenec doslej imel. Kakor navedeno, velja ta prepis le za rokodelske obrti.

Železniška prometna šola. K. H. - Vsako leto je razpisan natečaj za sprejemanje gojencev v drž. železniško prometno šolo v Belgradu. Rok za vlaganje prošnje je trajal letos do 1. avgusta, kar smo objavili tudi v našem listu. V to šolo se sprejemajo naši državljani, ki imajo najmanj sedem razredov realke, realne ali klasične gimnazije ali trgovsko akademijo z završnim izpitom, ki so telesno in duševno zdravi in ki niso mlajši od 18 in ne starejši od 23 let.

Državna pokojnina. S. C. - Če je bil vaš oče državni uslužbenec, ki je bil upokojen leta 1923, umrl pa je leta 1926, lahko zaprosite za pokojnino po v členu 7 uredbe o spremembi zakonskih predpisov, ki se nanašajo na prejemke državnih upokojencev, ako nimate drugih sredstev za svoje vzdrževanje. Prošnjo pošljite onemu oblastvu, ki je pokojnemu očetu odmerilo pokojnino in jo opremite s prilogami, kakor smo to napisali v odgovoru na podobno vprašanje v nedeljo 8. septembra t. l. Tam smo tudi navedli vsaj za nekatere listine, kje jih dobite. Rojstni in samski list dobite pri župnem uradu, kjer vas vodijo v rojstni knjigi. Potrdilo, da nimate sredstev za vzdrževanje, vam bo izdala občina. Potrdilo o očetovih prejemkih vam ni treba, ampak priložite prošnji njegov upokojitveni dekret.

Tožba proti mojstru. P. S. - Če ste sodniku razložili, kakšne zahtevke imate zoper mojstra, vam je gotovo dal potrebna pravna navodila, katerim mi nimamo ničesar pristaviti. Odškodnino boste mogli iztožiti le, če se vam bo v pravdi posrečilo dokazati, da vam je po mojstrov krivdi nastala škoda. Pričakovati morate, da se bo mojster branil in v pravdi skušal dokazati, da on ni ničesar zakrivil, kar bi vam povzročilo škodo. Ne maramo se spuščati v kakšna prerokovanja glede uspeha pravde, vendar se nam zdi, da bo težko dokazati, da je edino mojster zakrivil, da se niste izučili rokodelstva, če ste 15 let čakali in niste proti njemu ničesar podvzeli. Z ubožnim spričevalom, ki ga vam izda občina, lahko zaprosite pri sodišču za podelitev pravice revnih. Tudi sodnika lahko predlagate za pričo, če mu je o vašem sporu z mojstrom kaj znano.

Naročnica — omožitev v častnikom. N. N. - Prošnje za dovolitev ženitve častnikom rešuje glede vseh častnikov minister za vojsko in mornarico. Za oženitev častnikov, ki so v činu poročnika ali kapetana II. razreda, je obvezno posebno gmotno zavarovanje (kavcija), ki sestoji: a) ali iz gotovine, naložene na knjižico pri drž. ali po državi zajamčenih denarnih zavodih kakor tudi pri drugih varnih zavodih, za katere izda odobritev minister za vojsko in mornarico, in to z zneskom za poročnika najmanj 80.000 din, za kapetana II. razr. pa najmanj 50.000 din; b) ali iz nepremične imovine, ki donša vsaj toliko čistega dohodka na mesec (po odbitku vseh davkov in davščin), kolikor donšajo denarne vsote, navedene pod a); ali pa naposled, deloma iz gotovine, odnosno vrednostnih papirjev, deloma pa iz nepremične imovine, tako da znaša skupni dohodek od imovine vseh vrst vsaj toliko, kolikor bi dalo dohodka ustrezno zavarovanje v gotovini, naloženi pri Državni hipotekarni banki po točki a). Častniku se dovoli ženitev samo z osebo, ki je po svojem pravem vedenju, po izobrazbi in vzgoji ter po ostalih svojih lastnostih vredna, da postane častnikova žena in če so njeni roditelji, odnosno če nima roditeljev — njeni sorodniki, ki jo može, na glasu uglednih ljudi.

Kmetijski nasveti

Strehe krite s škodlami. I. Š. T. - Želite vedeti, kako so napravljivi dimniki na strehah kriti s škodlami. Na tem malem prostoru se tega ne da opisati. Svetujemo vam, da se podate na Gorenjsko, kjer dobite polno takih hiš in tam proučite, kako so izpeljani razni dimniki, da so ogulja varni. — Naprava »Sabesac« je patentirana. Vsa druga recepta ne moremo objaviti.

Pravilno gnojenje pšenice. S. K. Lj. - Slišali ste, da ni dobro pšenici gnojiti s hlevskim gnojem, pač pa, da dajo umetna gnojila več in boljše zrnje. Radi bi vedeli, kaj je na tem resnice? — Čisto pravilno so vam povedali. Hlevski gnoj ni za pšenico, ker pospešuje rast pševla in po njem žito rado poleže. Tudi razne bolezni: snetljivost in druge napadajo žito, če mu z njim gnojimo. Zato ga ni priporočljivo rabiti. Pšenica najboljšo uspeva po detelji in okopavinah: koruzi, pesi, krompirju, fizolu, ki smo jim dali dovolj hlevskega gnoja. Tega je ostalo v zemlji še zadosti, da se bo žito krepko razvijalo. — Toda hlevski gnoj in naša zemlja nimata dovolj fosforne kisline, ki je potrebna za napravo zrnja, za okrepitev slame, da ne poleže ter za pospeševanje zoritve. Fosforno kislino damo v obliki hitro topnega superfosfata. To umetno gnojilo trosimo jeseni, ko smo njivo zorali. Nato jo prebravamo, da se ta prah zmeša z zemljo in potem šele posejemo žito. Na 1 ha vzamemo 300 kg, na 1 oral 180 kg superfosfata. Pri današnjih cenah žita se nam to gnojenje bogato izplača, če vrže to gnojilo vsaj 200 kg več zrnja. Poveča pa pridelek do 500 kg na hektar.

Obrezovanje marelic. I. P. C. - Marelica vam raste ob zidu že peto leto. Želite vedeti, če je še potrebno obrezovati: jeseni ali spomladi? — Pet let stare marelice pač ne bo treba več pokrivati s smrčezem pozimi. Toliko bo že trpežna, da ne bo pozebla v navadni zimi. Če bo pa tako mrzlo, kakor je bilo letošnjo zimo, tedaj jo tudi smrčez ne bo obvarovalo pred pozebo. — Za obrezovanje marelice je pa najprimernejši čas spomladi, preden začne odganjati. Jesenska rez ob hudi zimi lahko škoduje. Sicer pa pri marelici, ki raste ob zidu, ne zadostuje samo jesenska ali spomladna rez, ampak ji je treba vse leto krajšati vejice, da premočno ne poganjajo v les, kar je v škodo rodovitnosti. Med letom je namreč kraj-

Vsak ne more v zdravilišče
ali vsak mora paziti na zdravje in doma piti vsaj mesec dni našo prirodno mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna za mnoge bolezni srca, ledvic, želodca, jeter, žolca, razne katere in čiščenje krvi ter normalizira delovanje notranjih žlez in živcev

ono z rdečimi srci!

Rodbinska pokojnina. V. T. - Ker hčerka živi pri materi, gotovo mati prejema rodbinsko pokojnino za obe skupaj. Po materini smrti se bo po pokojnina odmerila hčerki, ki jo bo prejela, dokler se ne omoži ali ne vstopi v državno službo. Kaj več pa ni mogoče odgovoriti, ker je vaše vprašanje presplošno.

Priv. izvozna družba. A. M. - Privilegirana izvozna družba ima svoj sedež v Belgradu in se tja obrnite.

Zgradarinski davek. S. J. - Zgradarini so podvržene zgradbe, ki so namenjene za bivanje in ne samo one, v katerih se resnično biva. Zato boste morali plačati zgradarino v celoti, čeprav je bilo eno stanovanje nekaj časa zaprto.

Kanal ob cesti. A. F. - Priporočamo vam, da zaprosite okrajni cestni odbor, da uredi kanalizacijo med banovinsko cesto in vašo hišo. Če vam bo potrebno v to svrhu odstopiti kaj

ŽOLČNI KAMENČKI

Znani **"SALVAT ČAJ"** proti žolčnim kamenčkom in bolečinam žolčnega mehurja se dobiva pri glavnem zastopniku: Apoteka Sv. Ivana, Zagreb, Kaptol 12. Prospekte o zdravljenju pošljite namsoni.

O. z. S. br. 37870-1006 Ea. 3487

sveta, imate pravico zahtevati odškodnino. Sicer pa ne smete samolastno ovirati odtokanja vode z javne ceste ali iz cestnih jarkov na vaše zemljišče.

Nepotrebna steza. K. R. - Radi bi zaprli stezo, ki se vam zdi nepotrebna, ker v bližini nje vodi kolovoz. Vprašate, ali bi smeli tezo zapreti. — Ako ima kdo na stezi služnostno pravico hoje, vas lahko toži, ako stezo zaprete. Odločilo bi v tem primeru sodišče.

Znižanje preživnine. B. T. - Prevzeli ste od očeta posestvo s težkimi obveznostmi. Odplačevati morate velike dolgove in očetu dajati visoko preživnino. Kako bi dosegli vsaj znižanje preživnine? — Obveznosti, ki ste jih prevzeli, morate izpolnjevati. Lahko pa se seveda z očetom sporazumete, da vam kaj popusti. Druge pomoči pa ni.

Odpoved stanovanja. K. O. - Brez vsakega razloga vam je gospodar odpovedal stanovanje. Po vašem mnenju je to storil samo zato, ker se ne upa vam najemnino povišati. Kaj bi storili? — Če je odpoved v formalnem oziru pravilna, ni pomoči. Tudi od vašega naslednika ne bo smel zahtevati višje najemnine kakor ste jo vi plačevali. Drugače ga oblast lahko strogo kaznuje.

Uživanje tujeja sveta. Č. Z. - Sosed, ki s svojimi predniki uživa sporni svet nad 30 let, ga je priposestval. Če je zemljišče vključeno na vas, zahtevajte od sosedu, da izposluje zemljiškoknjižni prepis na sebe.

šati stranske vejice (temu pravimo pincirati) ter pustiti samo tiste, ki jih hočemo imeti za vodiljelce. Kako se to dela, pa ne moremo tukaj popisati, ampak se tega najlažje naučite pri kakem vrtnarju.

Gnojenje travnikov z umetnimi gnojili. N. P. K. - S katerimi umetnimi gnojili in kdaj bi bilo gnojiti travnikom? — Najprimernejši čas za gnojenje travnikov je jesen. Tem gnojimo z gnojili, ki se le počasi razkrajajo, zato jim moramo nuditi čez zimo priliko, da se v zemlji raztope in razležijo med korenine trav in detelj. Tudi kompost je dobro jeseni raztrositi in potem travnik pobranati, da se pomeša z zemljo. Učinek bo izdatnejši kot pa spomladno gnojenje. — Najprikladnejše gnojilo za travnike je Tomasova žlindra; ker pa letos te ne bo dobili, se bomo poslužili kostne moke, ki je tudi primerna, vendar deluje bolj počasi kot Tomasova žlindra; zato je pa njen učinek dolgotrajnejši. V njej ne deluje samo fosforna kislina, ki je važno hranilo za detelje in trave, ampak tudi apno, ki razkrajja še druge talne hranilne snovi, ki so rastlinam potrebne. Gnojenje travnikov ni samo primerno za pridelovanje več krme, ampak tudi boljše, tečnejše klaje.

Češminov kis. H. P. B. - Želite navodila, kako se iz češminovih jagod pripravlja češminov kis. — Češminove jagode niso primerne za kis tiste kakovosti, kakor ga navadno uporabljamo za okisanje jedil in ki mu daje značilen okus octova kislina. Ta kislina se tvori iz alkohola, ki je pri vrenju močta nastal iz sladkorja; kis nastane pri ocetnem vrenju, pri katerem so soudeležene ocetne bakterije in značni kisik, torej ob čim večjem dostopu zraka. Češminov sok pa ne pokipi, zato se tudi ne more v njem tvoriti octova kislina in ne napraviti dobrega kisa, ki vsebuje 3 do 4 odstotke iste kisline. — Iz češminovega sadu dobimo sicer kisu podoban sok, toda pustiti ga moramo čez zimo na grmu, da zmrzne in se spomladi spet odtaja. Tedaj šele dobimo osvežujoče kislno tekočino, ki pa nima octove kisline, ampak jabolčno, vinsko in citronovo ter le malo množino sladkorja, ki pa ne more pokipeti. Ta sok, ki je dovolj kisel, lahko rabimo kot nadomestilo za pravi kis, četudi njegov okus ni tak, kakor smo ga navajeni pri octu. Bolj hvaležne so češminove jagode za izdelovanje dobrih mež, želejev in sličnih kuhinjskih poslastic, toda zaradi močne kisline potrebujejo precej sladkorja. — Češminov kis kot tak ni škodljiv človeškemu zdravju. Napravljiva se ga tako, da se spomladi češminove jagode zbere, očisti, zmečka in iz njih istisne sok, ki je sam na sebi že kisel. Ker ima zelo malo sladkorja v sebi, ne more kipeti. Za okisanje jedil vzamemo ta sok. Če je preoster, ga razredčimo z vodo.

"SLOVENEČ SVETOVALEC"
odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.
"Slovenec" 22. septembra 1940

Grobnice in spomenike
kamosesko stavbna, cerkvena dela izvršuje po nizkih cenah kamosesko tiparsko podjetje **FRANJO KUNOVAR** pokopališče Sv. Križ-Ljubljana telefon 49-09

Največje mesto sveta kot bojna poljana

Mesto London? Ga ni!

To ni nobena šala: Mesta Londona, največjega mesta na svetu, Londona, prestolnice, srca in glave angleškega imperija, mesta z osmimi milijoni prebivalcev, tega mesta ni. Mnogi ljudje danes čitajo v časopisih o bombardiranju tega ali onega dela v Londonu, pa poiščejo v knjižnici priročnik notranje uprave zedinjenih kraljevin Velike Britanije in Irske ter iščejo London v abecednem kazalu. Ne najdejo ga, kajti Londona ni...

Mesta Londona res ni, le množica večjih in pa manjših občin, kakih 300 po številu, je nanizanih druga ob drugi, med nekaterimi pa je zopet malo zelenja kot presledek. Vsa ta mesteca skupno tvorijo grofijo (ne mesto) London. Na čelu te grofije je »London County Council«, pokrajinski svet — neke vrste izvoljen parlament. Predsednik se vsako leto menja.

Teh osem milijonov živi torej v 300 občinah grofije London, v občinah Wandsworth in Chelsea, Hamstead in Stoke, Greenwich in Kensington, Whitechapel in Tottenham in kako se že vse imenujejo.

Tudi kralj mora imeti vstopnico

Med množico teh tristo občin, ki se vse končujejo na ...ham, ...ton in ...wich, je vendar ena, čisto majhna, ki se imenuje London: svetovno znana »City of London«, kratko »City«, ima 14.000 prebivalcev, skoraj samo vratarjev v uradih, toda v serpentinjskih ulicah, in po uradih tega dela se gnete dnevno milijon ljudi.

V nasprotju z grofijo London ima »City« mestno upravo. »City« je prastara. Že Rimljani so pred Kristusovim rojstvom naredili iz keltske vasi Llon Dun trdnjavo v »Londinium«. Leta 886 je podelil anglosaški kralj Alfred Veliki tej naselbini mestne pravice, lastno sodstvo, lastno davkarstvo, kar se je še do današnjega dne ohranilo. »Guildhall« mestna ehovska hiša je danes rotovž Cityja, kajti stoletja so volili »Lord Majora«, t. j. župana, cehi. Lord Major, edini mož v Angliji, ki ima poleg kralja in predsednika gornjega doma pravico, da se sme peljati po ulicah v kočiji s štirimi konji in v spremstvu napudranih pažev, je v svojem mestu, v Cityju več kakor kralj: njegova vloga je podobna vlogi najvišjega svečenika pri divjih ljudstvih. V njegovih rokah je sodstvo, vsakemu sme prepovedati vstop v City in tudi angleški kralj mora imeti po starem izročilu njegovo dovoljenje, če hoče stopiti v City. Po rangju je Lord Major takoj za kraljem. Ko je prišel spomladi leta 1939 v London predsednik francoske republike Lebrun, je bil vrstni red pri kosilu v palači Guildhall sledeč: prva sta bila gosta, predsednik Lebrun in soproga, potem kralj, nato Lord Major, za njim šele kraljica, člani kr.

doma in angleške vlade, nadškof Cantenburyški in diplomatska zastopstva...

Cesarska palača, sedeži ministrstev in poslaništev in parlament niso v Cityju. Ti so vsi v sosedni občini Westminster, ki je razen omenjenih uradov ves v lasti grofov Grosvenor. Tam so najslavnejše palače in londonske ulice: Buckinghamska palača, Saint-James, westminsterska katedrala, parlament, Tower, vladni ulici Downing-street in Whitehall ter bogati trgovski in stanovanjski četrti Piccadelli in Mayfair.

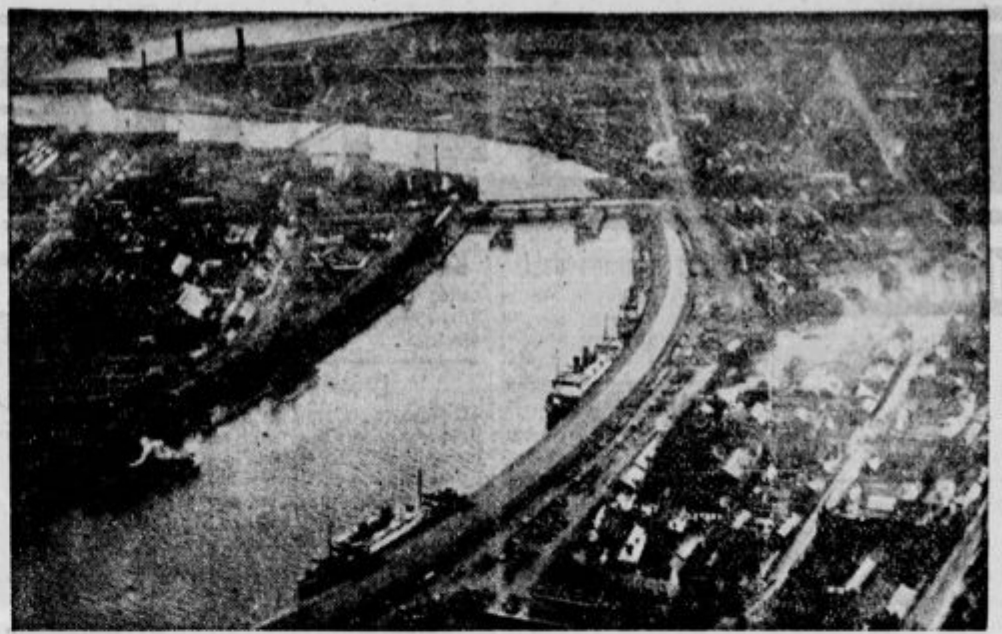
»Sedem nadlog« Londona

Poleg omenjenih bogatih ulic je London poln revnih stanovanjskih četrti. Narava, ki je obdarila London s tolikšnim bogastvom v gospodarskem in prometnem oziru, se je maščevala, ko je tolikokrat obiskala mesto z naravnimi katastrofami vseh vrst. Tudi vojna in državljanska vojna Londonu nista prizanesli. Leta 851. so ga izropali Danci. Dvesto let pozneje je vpadel v Anglijo Viljem Osvoboditelj. Od takrat London ni bil več nikdar pozorišče bojne vihr. Prišlo je sedem drugih nadlog. Leta 1077. je uničil požar tri četrtine mesta; leta 1090. je porušil orkan 600 hiš in mnogo cerkva; leta 1258. je zahtevala velika lakota 20.000 žrtev; leta 1361. je divjala po mestu strašna kuga; 100.000 ljudi je umrlo za kugo; leta 1381. so se polastili mesta uporni kmetje, zažgali škofijsko palačo, pet cerkva in obesili tri ministre. V 15. in 16. stoletju je zopet razsajala kuga in zahtevala mnoge žrtev; leta 1664. do 1666. je bila v Londonu »velika kuga«, ki se je še danes s strahom spominjajo. Več sto tisoč ljudi je takrat umrlo, mrliči so ležali kar po cesti. Niso jih utegnili pokopavati, temveč so jih kar sežigali. Tudi ni bilo dovolj pokopališč, niti zdravih ljudi, ki bi pokopavali mrliče. Mnogi so takrat v obupu, bili so brez vode in življenjskih potrebščin, odsekani od ostale Anglije, šli prostovoljno v smrt.

Komaj je prenehala kuga, je zadela mesto nova nesreča leta 1666. Po malomarnosti nekega peka je nastal požar v njegovi pekarni. Močan vzhodnik ga je raznesel po mestu. Požar je uničil 13.000 hiš in 400 ulic, to je petino mesta, ki je bila ena sama razvalina, iz katere se je valil dim. Mnogi ljudje, ki so srečno ušli kugi, so bili žrtev tega požara.

Ta nesreča je imelo eno dobro posledico. Mesto so znova postavili, hiše pa kljub protestom tesarskih cehov niso bile več lesene, temveč so jih morali graditi iz opeke in kamna. Od takrat ni bilo več nobenega tako velikega požara.

Danes trpi London pod sedmo nadlogo: pod bombami, padajočimi z neba, smrt, požare in razdejanje povzročujočimi. Doslej je London vse nesreče premagal. Kako bo vplivala nanj sedanja nesreča, pa bo pokazala bodočnost.

Belfast, glavno mesto veserne Irske je bil tudi bombardiran.

Španska oborožena sila

Časopisje prinaša poročila o zadnjih rimskih razgovorih in v tej zvezi večkrat omenja Španijo, o kateri trdi, da bo v kratkem stopila v vojno na strani osižnih sil.

Po izločitvi Francije iz sedanje vojne se je osredotočilo vse zanimanje Španije v tisto točko, ki je že dolgo boleča rana na španskem narodnem telesu: na Gibraltar. Ne da bi samo mislili na Gibraltar, tudi javno govore o njem. Španija si sicer preveč ne želi vojne, tudi ne ve prav, kako bo z njeno trgovino in z njenimi zvezami z Ameriko, če bo blokirana od Angležev, vendar so jo zadnji nemški uspehi v vojni zelo opogumili.

Španija je šla v državljansko vojno z oboroženo silo, ki je bila izraz desetletja trajajočega, slabega liberalnega gospodarstva. Šele po padcu rdeče Španije so bili z vojaško pomočjo ustvarjeni politični pogoji za novo gospodarstvo in s tem tudi za izpopolnitev državne oborožene sile. Vzpostavitve novega reda le počasi napreduje, ker je treba na vseh poljih popravljati razdejanja državljanske vojne. Državljanjska vojna je zahtevala od Španolcev mnogo gmotnih in ljudskih žrtev. Računajo, da je v revoluciji padlo 2.200.000 ljudi. Na belih in rdečih strani je padlo vsega 450.000 vojakov, 750.000 ljudi pa je bilo pomorjenih ali je drugače umrlo zaradi vojne. Državljanjska vojna je torej zarezala v 25 milijonski narod 4% zvejočo luknjo. Prav tako velike so tudi žrtev na gospodarskih dobrinah. Zato so pač vsestranske posledice nedavne vojne zadržale obnovitev vojaške moči španske države.

Pred revolucijo je imela Španija samo en letnik vojaštva pod zastavo, sedaj pa ima štiri letnike pod orožjem. Prej je imela na suhem osem divizij, sedaj je razdeljena španska vojska v osem armad. Dve novi armadi so osnovali v Maroku. Podrobno je razdeljena španska vojska v 61 infanterijskih, regimentov, 21 samostojnih bataljonov, 3 motorizirane oddelke in 3-tajske legije. K temu je treba prišteti še samostojno konjeniško divizijo. Artilerija ima 59 regimentov vseh vrst. Tehnični oddelki so sestavljeni iz desetih pionirskih regimentov, dveh poročevalskih regimentov, petih gradbenih in enega pontonirskega regimenta. Na novo so organizirali intendantsko službo in sploh vojaško službo v zaledju. Posebno pozornost so posvetili Maroku. Dočim so služili v Maroku doslej le domačini, so sedaj tudi španski oddelki tam na službi. Pod posebnimi okoliščinami je v Maroku neke posebne vrste šola za vso špansko vojsko. Potrebnost in koristnost tega načina je pred državljansko vojno dobro preskusil general Franco sam.

Na čelu španske oborožene sile se nahajajo poveljniki, ki so se posebno dobro izkazali v državljanski vojni. Znani general Aranda je postal poveljnik vojne akademije. V članku, objavljenem v vojaškem listu »Ejército«, pravi, da je ideal Španije poldrug milijon mož broječa vojska, 2000 letal obsegajoče zračno brodogojstvo, vojna mornarica, obsegajoča tri bojne ladje, 12 križark, 40 rušičev in 40 podmornic. Upa, da bo v petih letih ta ideal dosežen. Kot vrhovni predstojnik najvišje vojaške izobrazbe v generalnem štabu, ki ga sedaj neposredno vodi general Moreno, gleda Aranda sedanje vojaške probleme španskega naroda ne samo z oči vojakov, temveč tudi kot gospodarstvenik in politik. Zelo upošteva medsebojne vplive vojske in gospodarstva. Zato zahteva gospodarsko obnovo kot

Balonske ovire nad Londonom

Že pred vojno so se pojavljali v časopisju glasovi, da nameravajo Angleži braniti prestolnico z balonskimi zaporami v zraku. Taka zapora je narejena iz mnogih, na zemlji zasidranih, Zeppelinu podobnih balonov, ki so razvrščeni v posebnem redu. Svojemu cilju bližajoči se letalec vidi pač balone v višini do 4000 metrov. Na zemlji pritrjeni balone držeči jekleni kabli mu ostanejo nevidni. Če je dovolj pogumen in klub svarilu pretečih »prašičev« v zraku — tako imenujejo Londončani zaporne balone — na vsak način hoče doseči postavljeno mu cilj, takoj strmoglaviti na zemljo, kakor hitro pride v dotiko s katero teh jeklenih vrvi.

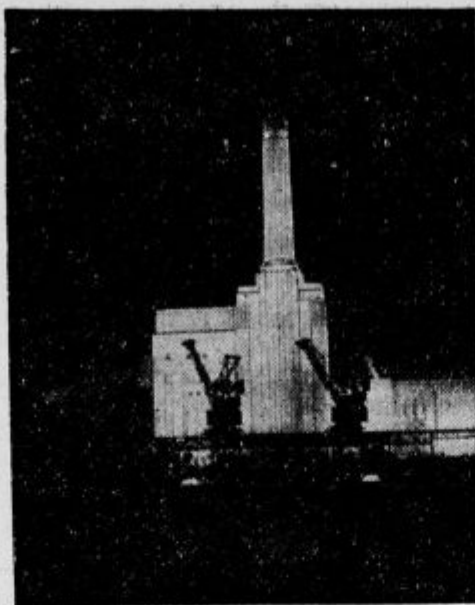
Predstavljamo si kolesarja, vozečega po hribu navzdol; otroci so se igrali na cesti in napeli močno vrv preko nje. Lahko si predstavljamo posledice udara, čeprav vozi kolesar kvečjemu s hitrostjo 40 km na uro. Moderni bombnik ali lovsko letalo pa danes že z lahkoto razvije hitrost 400—500 km na uro!

Pri balonskih zaporah razlikujemo dvoje načinov. Prvi način je ta, da razvrstijo balone v krogu okrog tistega prostora, ki ga hočejo zaščititi. Da je obramba trdnjša, povežejo balone še vodoravno med seboj, na te kable, ki vežejo balone vodoravno, pa obesijo še jeklene kable, ki kakor krane visijo navzdol in sestavljajo z ostalimi kabli, kateri drže balone k zemlji, nekako obrambno mrežo. Če hočejo letala bombardirati z baloni zavaranane predmete, se morajo dvigniti nad 4000 m visoke balonske zapore. V tej višini je seveda točen zadetek že redkost. Poleg tega mora imeti posadka priprave za dihanje v takih višinah, ker je tu dihanje že zelo oteženo in lahko nastopi pri letalcih višinska bolezen. Če letalec pride preko ovir in se nato spusti v nižine, da bi lažje zadel, je izpostavljen nevarnosti, da ne bo mogel pravočasno doseči potrebne višine. Nahaja se torej zopet v nevarnosti, da bo zadel v kabel.

Pri drugem načinu sestavljanja balonskih ovir v zraku so baloni razvrščeni poljubno nad celo pokrajino, katero hočejo zavaranovati. Tako so storiili Angleži nad Londonom. Posamezni baloni so enostavno drug z drugim povezani. Ta način balonskih zapor ima prednost pred prejšnjim, ker lahko zavaruje veliko večje prostore, kakor je na primer London, ne da bi pri tem ostale večje, nezavarovane vrzeli. Zapore — lahko verjetno tudi v Londonu — od dne do dne preneso na drugo mesto. Kable prevažajo s tovornimi avtomobili.

Za letalca je močno nevarno, leteti preko z balonskimi zaporami zavaranih krajev, zlasti če je doli še dobra protiletalska obramba. S tem so balonske ovire svojo nalogo spolnile. Letala morajo leteti v višini, ki onemogoča točne zadetke. Po-

polnoma pa bombnih napadov tudi balonske zapore ne morejo preprečiti. Srditi napadi na London nam to lepo potrjujejo.

Elektrarna blizu Londona

Francosko mesto Nantes mora plačati pet milijonov kontribucije

Oblasti v zasedenem delu Francije so naložile mestu Nantes pet milijonov frankov kontribucije zaradi nekega sabotažnega dejanja, izvršenega v noči med 6. in 7. septembrom. V tej noči je bil prerezan nemški telefonski vod. Pred enim mesecem je moral mesto Nantes že tudi plačati kontribucijo dveh milijonov frankov, ker je bil v mestu storjen napad na nemške telefonske naprave.

Novo italijansko bojno letalo

»Corriere della Sera« poroča, da je v službi italijanske vojske poleg strmoglavca »Picchiattelli« nove vrste letalo po imenu »Idrosiluranti«. Gre za novo vrsto bombnikov, ki se strmoglavijo spuste iz višine, se hitro zvravajo v vodoravno lego in spu-

ste torpedo proti sovražni ladji, katero hočejo napasti. Ko je torpedo izstreljen, gre pod vodno gladino in tam nadaljuje pot do cilja. Pravijo, da bodo »Idrosiluranti« dosegli velike uspehe.

Velik požar v indijskem templju

»Messaggero« poroča iz Kalkute, da se je priptela v Simli velika požarna nesreča, zahtevajoča življenja tridesetih Indijcev in večjega števila otrok. Simla je letno bivališče indijskega podkralja. Ne daleč od Simle je velik Budov templj. Na tisoče Indijcev roma vsako leto v določenem času v to svetišče. Tudi ob tej priliki je bilo tako romanje. Na tretji šegnostni dan je izbruhnil v templju na dosedaj še nepojasnjen način velik požar. Silovito naglico se je širil na vse strani. Ko so ogenj pogasili, so našli pod razvalinami trupla tridesetih Indijcev in več otrok.

Minister Suer pri nemškem kancelarju Hitlerju.

temelj za vojaško obnovo. Velike do sedaj neobdelane pokrajine morajo obdelati in jih zamakati z vodo. Osnovnih surovin za vojno gospodarstvo, železa in premoga, je v Španiji dovolj, nimajo le dovolj strokovnjakov. Na bakru, svincu in žveplu ima Španija takorekoč privilegij. Tudi aluminij in boksit imajo. Primanjkuje jim volna, gumij in petrolej. V rudnikih pri Puertolanu so preizkušali nova pogonska sredstva — sintetično olje — in pravijo, da so se poskusili dobro obnesli. Na ta način bodo prihranili 45 milijonov litrov bencina, to je 10% za pogon potrebnega goriva.

Španska mornarica je v državljanski vojni mnogo trpela. Zgubila je vse linijske ladje in 50% težkih križark. Rušiče so imeli po večini rdeči v rokah in so jih močno pokvarili. Petnajst so jih morali dati pred pol leta v temeljito popravilo. Na gradnjo novih ladij še sedaj ne morejo misliti. V načrtu imajo 4 bojne ladje po 45.000 ton, 14 križark in 14 podmornic. Glavne španske ladjedelnice bodo v Ferrolu. Tam grade in bodo še v večjem obsegu gradili tudi trgovsko mornarico.

Zemeljske celine potujejo

Učenjakom je znano, da potujejo velike zemeljske celine, ki so vendar tako trdno zvezane z zemeljsko površino in skalovjem. Trdni deli sveta tako rekoč plavajo po svetovnih morjih, zelo, zelo počasi, komaj zaznatno. Dognali so na primer, da se Evropa stalno približuje Ameriki, in sicer za 16 centimetrov letno. To je pač tako majhna razdalja, da bi iz nje lahko sklepali na netočnost ali pomolo matematičnih merilnih naprav. Pri tisočkilometerskih razdaljah je pomota za 16 centimetrov mogoča in razumljiva. Kaj pa poročate na to, nam bodo rekli strokovnjaki. Če se vam zde trditve o potovanju Evrope netočne ali zmotne, ne morete več tega trditi o Grönlandiji. Grönlandija se resnično in resno približuje ameriški celini. To gibanje doseže hitrost 32 metrov na leto, kar je že prav lepa hitrost. Če bo Grönlandija stalno potovala s to hitrostjo ter v tej smeri, bo v 4 do 5 tisoč letih trčila ob Kanado.

O vzrokih omenjenega gibanja ne vemo nič točnega. Učenjaki so izdelali več domnev, ki pripisujejo gibanje ozemeljskega zemeljskega vrtenja, toda potem bi se morala prav tako tudi Amerika gibati, bežati pred Grönlandijo. Drugi postavljajo domnevo o vdoru zemeljske skorje, o vodi neke globoke pod zemljo, kar povzroča, da se zemlja pogreza in spreminja lego. Edine si te domneve niso pravilne pa verjetno tudi ne. Morda bi imel najboljši prav tisti, ki trdi, da se Grönlandija zato približuje Ameriki, ker se je Evrope že naveličala.

Dobil je stavo, zaslužil pa zapor

Neki hollywoodski študent je dobil stavo, morda najmenjadnejšo stavo, kar si jih je kdaj zamislila človeška (tudi hollywoodska) pamet. Ta dobljena stava je bila vendar precej draga, prinesla mu je namreč teden dni zapore. Stavil je, da se bo dve uri sprehajal s filmsko igralko Ann Sheridan, ki ga ni poznala. Dveurni sprehod se mu je res posrečil. V drenju pri izhodu iz studija, v katerem je delala Ann Sheridan, je čakal na njo, se ji počasi približal, ko je ravno hotela stopiti v avto je v naglici potegnil iz žepa dva ročna okova, pritrtil enega na levo roko filmske dive, drugega pa na svojo desno roko. Diva je sicer hudo zavpila, ni pa mogla preprečiti tega, kar se je zgodilo. Študent je v bliskoviti naglici ob okova spojil, ju z levico zaklenil, ključ pa pogoltnil. Oba sta bila priklenjena drug na drugega. Študent je skušal divi pojasniti svoj napad, ona pa se ni nič preveč razveselila železnih okovov tudi potem ne, ko se je prvi strah že polegel. Hočeš nočeš se je pač vdala v usodo in je priklenjena hodila ob ljubeznivem študentu najmanj dve uri, dokler nista našla ključavničarja, ki ju je zopet razklenil. Igralkin mož je vzel šalo resno. Šel je na sodišče tožiti ljubeznivega študenta, ker je njegovo ženo protipravno oropal svobode. Obtoženi je dobil stavo, sodnik pa ga je obsodil na teden dni zapore.

Huda nesreča v Turinu

Pri odstranjevanju neke letalske bombe, ki ni pri padcu eksplozirala, je bilo ubitih pet vojakov in neka civilna oseba, več oseb pa je bilo ranjenih. To bombo so vrgli pred nekaj dnevi angleški letalci, hoteč pogoditi Fiatove tovarne.

Za kratek čas

Prekanjenec.

Mati: »Sedaj bomo morali pridno štediti. Oče ne bo več kadil in piva pil, jaz ne bom več jedla sladkarij in kako boš štedil ti, Janezek.«
Janezek: »Jaz ne bom več v šolo hodil.«

Doneč glas.

Pevka: »Ali ste opazili, kako je moj glas donel po dvorani; ves prostor je napolnil.«
»Da, ves poslušalec je zapustilo dvorano, da bi mu prostor pripravili.«

Previden brzojav.

Umrla je gospa Zakej v Mirnem klancu. Mož je sporočil materino smrt hčerki, poročeni v nekem mestu s tem previdnim brzojavom:
»Mama lahko zbolela, pogreb jutri, priidi.«

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din, tenitovanski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlita vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Mladenič
star 17 let, z znanjem lesne stroje, išče primerne zaposlitve. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« 14340. (a)

Absolvent delovodske šole
išče službo delovodje v lesni industriji ali tovarno. Cenj. ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Agilen« 14365. (a)

Oskrbnik - ekonom
verziran v vseh panogah kmet. gospodarstva, samski, vreden in odločenega nastopa, išče primerne zaposlitve. Dopise na upravo »Slovenca« pod »Absol. niž. kmet. šole« 14372. (a)

Pletenine
Sprejem delo na dom za tamburiranje po najnižji ceni. — M. Anžur, Predovičeva 14, Ljubljana-Moste. (a)

Trgovska pomočnica
verzirana v galanterijski in špecerijski trgovini, z malo maturo in trgovsk. tečajem, zmožna vseh pisarniških del, samostojna, strogo poštna in agilna, išče službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zmožna kavejke 14.150. (a)

Šivilja
želi vstopiti takoj za pomočnico; ima svoj šivalni stroj. Naslov v upravi »Slovenca« pod 14.164. a

Krojaški delovodja
zmožen samostoj. vodstva delavnice ter dameškega in moškega krojenja, z večletno prakso, išče zaposlitve. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 14.177. (a)

Logar
išče službo, tudi na zagl. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14.052. (a)

Prodajalka
19 letna, išče službo klerk. — Nastopi takoj ali pozneje. Ponudbe na podružnico »Slovenca« Celje pod »Posteusa«. (a)

Ekonom
z daljšo prakso v vseh panogah kmetijstva, praktikuje v vinarstvu, kletarstvu in sadjarstvu, išče službo na večjem posestvu. Naslov pove uprava »Slovenca« Maribor pod št. 1117. (a)

Mlinar
vešč vsakega dela in popravila mlinov, išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod 14.237. (a)

Siromajhen visokošolec
v Ljubljani uspešno poučuje nemščino in latinščino za hrano ali stanovanje ali pa nizek honorar. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Sigurno« št. 14039.

Prodajalka
mešane stroje želi menjati svoje mesto zaradi povečanja trgov. znanja. Nastop po šesttedenski odpovedi. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Stalna služba« št. 14141.

Natakarica
s potrebno prakso, želi zaposlitve v boljšem hotelu, gostilni ali bufetu. Nastopi lahko takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod »Zanesljiva« 14260.

Mlado dekle
z enoletno gosp. šolo in sezonsko prakso, želi v službo kot kuharica k boljši družini. Nastop takoj. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 14272.

Fant
išče službo skladiščnika, sluge, avtosprevoznika ali silično. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Kavcija 5000 din« št. 14293.

Gospodinja
kuharica želi službo v župnišču. Izurjena v gospodarstvu in gospodinjstvu. — Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod št. 1121. (a)

Dobro nagrado dobi
kdor mi preskrbi stalno službo v tovarni ali za slugo. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »1000« 14319.

Absolventka
trgovske šole želi službo v pisarni ali trgovini. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zanesljiva« 14380. (a)

Službo dobe

Dva urarska pomočnika
takoji sprejme A. Janko, urar, Maribor, Jurčičeva ulica 8. Tedenska plača 400—500 dinarjev. (b)

Večje število delavcev
sprejme Emil Tomazič pri gradnji vojašnice na Vrhniki. (b)

Več čevljar. pomočnikov
sprejme Gorenjak Konrad v Celju, Gosposka 28.

Sodarskega pomočnika
samostojnega, zanesljivega, išče tvrdka F. Česenj, Kranj, Jenkova ulica 25. Nastop takojšen.

Prodajalko
za na deželo, pridno, zanesljivo, pošteno, vajeno tudi gostilne, sprejemem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14160.

Instruktorja
in korepetitorja, inteligentnega, ambicioznega, neoporečnega značaja, ki je zmožen nemškega in tudi, event. francoskega jezika, za učena III. realne gimnazije, ki bi nadzirali učena tudi popoldne, iščem. Kratke pismene ponudbe z navedbo studij, staršev in zahtevkov v upravo »Slovenca« pod »Vesten prijatelj« št. 14333.

2 čevljarska pomočnika
za zbita dela in enega za čistilni stroj (Austputmaschine), sprejemem v stalno službo. — Jager Anton, Celje, Ostrožno 70

2 krojaška pomočnika
za veliko delo, dobro izvežbane moči, sprejme takoj Selišek Ludvik, krojač - Celje - palača Ljudske posojilnice.

Mlinarja
takoji sprejemem. Juvap. mlin, Gameljne pri Ljubljani.

Slikarske pomočnike
samo zanesljive in sposobne, sprejemem za daljšo dobo. — J. Ambrožič, Glinska ulica 7.

Postrežnico
od 7. zjutraj do 4. popoldne iščem. Znati mora samostojno kuhati ter druga hišna dela. Predpogoj poštna in enažna. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14363. (b)

Dva kleparska pomočnika
sprejemem takoj. Smolej Alojzij, kleparstvo, Kranj

Prodajalka
iz špecerijske stroje, poštena in delavna — se sprejme za majhno trgovino na deželi. Potrebno je nekoliko kavejke. Ponudbe s prepisji spričeval na »Kranj predal 6«. (b)

Polagalce
za oblaganje s keramičnimi ploščicami, samo prvovrstne, sprejme »Material« M. Vovk, Ljubljana, Tyrševa c. 36. (b)

Kuharico
sprejme trgovska hiša v predmestju. Plača 300 do 400 din. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Stalna služba« 14375. (b)

Čevljar
dobi delo na dom. Triumf, Miklošičeva 12. (b)

Čevljarja
enega za boljše, enega za navadno delo sprejemem. Triumf, Miklošičeva 12. (b)

Krojaškega pomočnika
takoji sprejme Tomšič Josip, Notranje gorice, Brezovica. (b)

Drvarje
za izsekavo gozda in napravo drv ter oglašja potrebujemo za takoj. — Zglasi se pri »Realteti« v Ljubljani, Prešernova ulica 54. (b)

Perfektna kuharica
poštena, samostojna, veščica vseh hišnih del, dobi službo pri dobri gospodinj. Stalna služba, lepa plača. Samo dobre, pridne, inteligentne in zdrave, z najboljšimi priporočili, naj pošljejo svoje pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobra oskrba« 14.170. (b)

Dva mizarška pomočnika
sprejme Vengust, strojno mizarstvo, Smednik. (b)

Dobro službo v Ljubljani
dobi priprosto dekle z gospodinj. znanjem. — Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Mlajša moč« 14282.

Vzgojiteljico
z znanjem jezikov, ki bi bila tudi zmožna nadzirati fino gospodinjstvo — iščem k št. letni deklici za mesto v Sloveniji. Reflektira se samo na izbrano damo z najboljšimi referencami. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Izredna prilika« 14.227.

Čevljarskega pomočnika
takoji sprejme Miklavčič, St. Vid nad Ljubljano 61

Čevljarskega pomočnika
mladega, sprejme Alojzij Tome, čevljarstvo, Vizmarje, St. Vid nad Ljub.

Natakarica
zmožna samostojnega vodenja gostilne, stara preko 30 let, zmožna kavejke — se takoj sprejme v bližini Ljubljane. Naslov v upravi »Slovenca« pod 14.202. (b)

Mizarškega pomočnika
starejšega od 27 let, sposobnega, takoj sprejemem. Plačilni pogoji po dogovoru. — Naslov v upravi »Slovenca« pod 14.198. b

Dekle
čisto in pošteno, zmožno samostojne kuhe in vseh drugih gospodinj. del, se sprejme. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobra plača« 14.186. (b)

Sobarica
pridna, vestna, poštena, se sprejme. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Trgovska hiša« 14.187. b

Prvovrstno frizerko
išče Salon »Ela«, Rogarska Slatina, Služba stalna. (b)

Delavno dekle
izvežbano v kuhi in hišnih delih, samostojno — sprejemem k 2 osebam na Notranjsko. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Zdravnik« 17.174. (b)

Dobrega viničarja
iščem za majhno posestvo tik Maribora. Ponudbe je nasloviti: Bajde Oton - Maribor, Gregoričeva 20

Vrtnarja
takoji sprejemem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Stalna služba« 14.151. b

Kuharica
samostojna, veščica, gospodinj. del, se sprejme na Jesenicah. Informacije daje Rozman Ivanka - Ljubljana, Poljanska 15/1.

Izredna prilika
za napredke in osamosvojitve. — Trgovska zakonca iščeta na starost trgovsko pomoč z nekaj kavejke (varnosti). Predpogoj podjetnost, delavnost, poštenost in polna zmožnost za trgovino z mešanim blagom. Prednost znanje v železninarski, uenjarški, galanterijski in gospodinj. št. stroki. — Ponudbe z natančnim opisom znanja v podr. »Slov.« v Trbovljah pod »Polpina zanesljivost« št. 14120. (b)

KLOBUKI, ČEVLIJI, NOGAVICE, ROKAVICE, KRAVATE, ROBCI, DEŽNIKI

Postrežnico
domačinko, za čez dan — sprejemem takoj. Vprašati v podruž. »Slovenca« na Jesenicah.

Dva krojaška pomočnika
za velike kose, sprejme Vovk Matko, Jesenice, Obrtniška ulica.

Kmečkega fanta
za vsa dela v mizarški delavnici, sprejemem. Vsa oskrba v hiši. Starost 14 do 16 let. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Ljubljana takoj« št. 14267.

Delavca
sprejemem kot pomožnega elektromonterja. — Javiti se: Elektropodjetje Lora, Trstenjakova ul. 1 (vis-a-vis kavarno Majcen, Tyrševa cesta.

Hlapca
h konju, pridnega in poštenega, ki je vajen voziti po mestu, sprejemem. Marija Trtnik, Pred. konjušnica 5.

Šofer
za avtotaksi, zanesljiv in trezen, sameki, se sprejme za stalno. Zeljarska št. 11.

Korespondentinja
prvovrstna moč, z znanjem nemščine, zanesljiva fakturistinja — dobi službo v industrijskem podjetju v Ljubljani. — Lastnorodno pisane ponudbe z navedbo referenc v upravo »Slovenca« pod »Stalna mesto« št. 14288.

Krojaški pomočnik
in vajenec se sprejmeta takoj. Plevel Vinko, Poljane, St. Vid nad Ljubljano.

Krojaškega pomočnika
samostojnega, in vajenca, sprejemem takoj. — Janko Kodra, Sutna 8, Kamnik.

Več mizar. pomočnikov
za stavbna dela, sprejme Rotar Josip, strojno mizarstvo, Predovičeva 5, Moste.

Pošteno postrežnico
za dvakrat na teden — iščem. Slomškova 7, Vukovič.

Mizarškega pomočnika
sprejme mizarstvo Zivalič, Guncelj, St. Vid nad Ljubljano.

Fanta
18 letnega, poštenega in pridnega, sprejme za gospodarska dela A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta.

Mlinarskega pomočnika
samskega, zdravega — sprejme Karl Goldschneid, umetni mlin, Fram pri Mariboru. (b)

Strugarja
za železo in medenino rabimo. Takošen nastop. »Zvon«, livarska komanditna družba, St. Vid nad Ljubljano. (b)

Dva mizarška pomočnika
za pohištvo se sprejemeta takoj. Škrbine et Komp. št. Vid, Vizmarje. (b)

Kuharico
ki opravlja vsa gospodinj. dela in je vajena samostojnega dela, sprejemem k tročlanski družini v Mariboru. — Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Dobra služba 1125«. (b)

Postrežnico
absolutno pošteno sprejemem za pospravljanje sob, pranje, likanje od pol 7. do 3. ure. Naslov v upravi »Slovenca« pod 14417.

Dva krojaška pomočnika
za veliko delo sprejme damsko moški salon Bregant Jože, Slov. Javornik. (b)

Pisarniško moč
železninske stroje sprejemem. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zmožen« št. 14404. (b)

Avtomehanič. pomočnika
takoji sprejemem. Zupančič Ernest, meh. delavnica, Crnomelj. (b)

Prodamo
Pozor gasilske čete! Na zalogi najboljše in najcenejše motorne brizgalne »Knaus spojke«, prehodne komade, ročnike z ustnikom, razdelilce. Franc Ogrinc, izdelovalec motornih brizgaln. Ljubljana, Jernejeva ulica 47. (1)

Poročne prstane
ure, veržice, uhane, kakor tudi očala — kupite zelo ugodno pri Josipu Janku, urarju v Kamniku, Sutna, nasproti farne cerkve. Podružnica v Mariboru, Jurčičeva 8. (1)

Šolske torbice
kovegje in nahrbtnike ter stalno zalogo vseh vrst usnja — nudi po nizkih cenah

Franc Erjavec
Ljubljana, Stari trg 18. Vsakovrstno pohištvo dobavila se vedno po starih cenah v moderni in solidni izdelavi tvrdka

»OPRAVA«
Celovška cesta 50 Sprejemajo se naročila.

Kovaško orodje
dobro ohranjeno, prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13404. (1)

Mizarji!
Okovje za pohištvo in vse vrste orodje izberete pri »Jeklo« - Stari trg

Koroške brusnice
dnevno sveže, razpošilja od 6kg naprej Henrik Cehner, Libelčič, želez. postaja Dravograd-Meža.

Kappel
najodličnejši pisalni stroj po ugodnih pogojih pri

KLEINDIENST & POSCH
Maribor Aleksandrova cesta št. 44

Ovčja kožuhovina
Jagenčkovih, ovčjih kož, za preproge, plačke in podloge, katere imam na zalogi vedno v veliki izbiri, črne in bele, kupite najceneje pri Ivanu Babniku, trgovina s kožami, Dobrunje pri Ljubljani.

Kolesa
vsakovrstna, najnovjše izdelave, v krasnih barvah, po nizkih cenah pri »Triglav«, Resljeva 16.

Velika depozitna blagajna
Naprodaj je velika depozitna železna blagajna, visoka 2095x1740 mm. — Težina ca 6000 kg. Ogle dati v naših skladiščih, Tyrševa c. 33. — Javna skladišča d. z o. z. v Ljubljani. (1)

Kislo zelje, repo
sarmo, novo, prvovrstno, po brezkonkurenčni ceni, dobavljam vsako množico. — Homan, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 81. Telefon št. 35-39.

Kislo zelje
novo, prvovrstno, v sodčih, dobavlja po naročilu in najnižji ceni Gustav Erklavec, Ljubljana, Kodeljevo, Povšetova 47. Telefon 25-91.

Najugodnejši nakup
moških oblek nudi Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana.

Kislo zelje
Prvovrstno kislo zelje imam vsako množico v zalogi po najnižji dnevni ceni J. Gražem, Moste. Telefon št. 24-02.

VINO
pristno in poceni dobite pri Centralni vinarni v Ljubljani TELEFON ŠTEV. 25-73

»VELEBIT«
otroški vozički ZAGREB, Ilica št. 55

Najnovjši modeli najnižje cene v specialni in največji trgovini otroških vozičkov, Prodaja za gotovino. Prevoz in omot se ne računa. — Cenik s slikami brezplačno. — Izrežite oglas zaradi naslova.

»Anker« šivalni stroji
za gospodinj. šivilje, krojače, tudi za entlanje, z dvema iglama. Malo rabljene krojaške, čevljarske in z dolgim čolničkom od 300 din naprej. »Triglav«, Resljeva cesta 16. (1)

»Anker« šivalni stroji
za gospodinj. šivilje, krojače, tudi za entlanje, z dvema iglama. Malo rabljene krojaške, čevljarske in z dolgim čolničkom od 300 din naprej. »Triglav«, Resljeva cesta 16. (1)

»Anker« šivalni stroji
za gospodinj. šivilje, krojače, tudi za entlanje, z dvema iglama. Malo rabljene krojaške, čevljarske in z dolgim čolničkom od 300 din naprej. »Triglav«, Resljeva cesta 16. (1)

»Anker« šivalni stroji
za gospodinj. šivilje, krojače, tudi za entlanje, z dvema iglama. Malo rabljene krojaške, čevljarske in z dolgim čolničkom od 300 din naprej. »Triglav«, Resljeva cesta 16. (1)

»Anker« šivalni stroji
za gospodinj. šivilje, krojače, tudi za entlanje, z dvema iglama. Malo rabljene krojaške, čevljarske in z dolgim čolničkom od 300 din naprej. »Triglav«, Resljeva cesta 16. (1)

»Anker« šivalni stroji
za gospodinj. šivilje, krojače, tudi za entlanje, z dvema iglama. Malo rabljene krojaške, čevljarske in z dolgim čolničkom od 300 din naprej. »Triglav«, Resljeva cesta 16. (1)

»Anker« šivalni stroji
za gospodinj. šivilje, krojače, tudi za entlanje, z dvema iglama. Malo rabljene krojaške, čevljarske in z dolgim čolničkom od 300 din naprej. »Triglav«, Resljeva cesta 16. (1)

V NAJNOVEJŠIH VZORCIH V NAJVEČJI IZBIRI V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI IN PO NAJNIŽJIH CENAH CENIK ZASTONJ

CELJE 18

Jabolka
prvovrstna, zimska, do 3000 kg - ugodno prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14201.

Še je čas
da kupite trpežno dvokolo po znižani ceni v razprodaji pri Podobnik Fr., Rudnik 123, Ljubljana.

Zlate fazane
prodam. — Sedel, Rožna dolina, Cesta VIII. št. 12.

Volnene jopice
dospele v veliki izbiri. Ign. Zargl, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 11.

Kreko perilo
moške in fantovske srajce spodnje hlače itd. dobite še vedno po izredno nizkih cenah pri »Kreko«, Tavčarjeva 3, Tyrševa 31

Izložbeno okno
z vratni in trgovski pult ugodno naprodaj. Miran Plantarič, urar, Škofja Loka. (1)

Šivalni in pisalni stroj
nov, poceni naprodaj. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14.194. (1)

Bakren kotel
za žganjekuho, skoraj nov, prod. V. Ambrožič, Jesenice, Gorenjsko.

Zimo
novo, poceni prodam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zima« št. 14.159. (1)

Kmetovalci, stavljeniki!
Prodam večje količine apnenega prahu, pripravnega za gnojenje in teranovo. Cena 18 din za 100 kg, franko apnenica. L. Debevc, Tržič. (1)

Otroški voziček
globok, pol nov, prodam po ugodni ceni. Izve se: Vizmarje 41. (1)

Umetni mlin
na vodni in električni pogon, na zelo prometni točki, prodam za 300.000 din. Naslov pove uprava »Slovenca« pod 14.236. 1

Otroški voziček
globok, dobro ohranjen - prodam. Krekov trg 4.

Velika Zephyr peč
dobro ohranjena, na osem lukenj, naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14320.

Špecerijsko trgovino in delikateso
z brezalkoholno zajtrkovalnico, strogi center, prodam z vso zalogo in inventarjem, šest prostorov in skladišč. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »300.000« št. 14398. (1)

Rabljene pisalne stroje
dobro ohranjene, prod. »Torpedos«, Miklošičeva c. št. 18. (1)

Kegljista
pravilno grajena, težke krogle in patentirane keglje dobavljajo: Drago Cehnerin, Ljubljana, Gledališka 7, telefon 27-57 (1)

Prodajam novo vilo
moderno, za Bežigradom s prevzemom hipoteke. — Polzve se v upravi »Slovenca« pod št. 14408. (p)

Specialen stroj
(zick-zack) ugodno prodamo. — Nova trgovina, Tyrševa 36, nasproti Gospodarske zveze. (1)

Kolesa
raznih znamk, dobra kvaliteta, še ugodno kupite pri nas. Nova trgovina, Tyrševa 36, nasproti Gospodarske zveze. (1)

Šivalni stroj
pogreznjiv, ugodno prodamo. — Nova trgovina, Tyrševa 36, nasproti Gospodarske zveze. (1)

Kupimo
Srebro, drage kamne in vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah Jos. Eberle, Ljubljana Tyrševa 2 (palača hotela »Slon«)

Cunje
krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovejše volno, govejo dlako (arovec) — kupi vsako množino Arbeiter, Maribor, Dravska št. 15.

Storo zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih cenah A. KAJFEZ trgovina s urami in zlatnine precizna delavnica za popravila vsakovrstnih ur Ljubljana, Miklošičeva 14

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 8

Tečaj nemške marke se bo povišal!

STROJE za splošno kovinsko industrijo.
STROJE za lesno industrijo (mizarje in kolarje).
STROJE za moderno gradnjo cestišča (gradbeni stroj).

Nadalje stroje za tekstilno industrijo, za opekarne, cementne izdelke, za brušenje Terezottolaka, drobilca za najtrši kamen, livarne, za vulkanizacijo, za brušenje cilindrov, dvigala vseh vrst, tudi za osebje, žrpalke, avtomatične za hišni vodovod, lokomobile, Dieselmotorje ter sploh vse stroje za vsako obrt in industrijo dobavlja direktno iz Nemčije po originalnih tovarniških cenah, brez vsakih pribitkov

Strojno tehnična pisarna in zastopstvo nemških strojnih tovarn

LUDVIK ILERŠIČ, Ljubljana, Cesta 29. oktobra 13.

Ugoden dobavni rok! Poset strokovnjaka brezplačno!
 Preskrbimo carine prost uvoz ali po nižini carinski tarifi!
 Zahtevajte neobvezne ponudbe! Zahtevajte neobvezne ponudbe!

Kleparsko orodje
 dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na Adolfov Praprotnik, Vrnsko.

Hranilno knjižico
 kupim. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Piačam najbolje« št. 14250.

Divji kostanj in želod
 kupuje po najvišjih cenah V. H. Rohrman, Ljubljana

Kupim
 klavir, radio in gosli. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Takojsnje plačilo« št. 14394. (g)

Jabolka
 kisa, presana, večje količine kupi tovarna »Eia« v Kamniku. (k)

Posedstva

Lepa parcela
 št. Vid-Vizmarje, primerne za vsako obrt, ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod 14.063.

Hiša
 v dobrem stanju, s 20 enosobnimi stanovanji - je napredaj v Ljubljani. Obrestuje se netto 6%. Ponudbe upravi »Slov.« pod »630.000 din« 13.500.

Hišo z gostilno
 s ali brez inventarja, gospodarsko poslopje in posestvo, na periferiji Ljubljane, prodam. - Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Na periferiji« št. 14223.

Posestvo
 27 oravov, ob cesti med Laskim in Celjem, z vsemi pripadajočimi posloplji, napredaj. Naslov v podružni. »Sl.« v Celju.

Majhno stavbno parcelo
 kupim blizu tramvaja all Tyrševе ceste. - Zupane, Karlovska 20. (p)

Pozor!
 Kupim posestvo kjer koli v Sloveniji, hišo, grem v družabništvo ali sileno. Samo rentabilnost. Obširne ponudbe na upr. »Slovenca« pod Rentabilnost 14368. (p)

Več stavbnih parcel
 v Kranju, po nizki ceni prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14370. (p)

Gozd
 lepo zaraščen, mešan, ca. 48.000 m², 1 uro od Novega mesta - prodam 150.000 din. Jože Somrak, Kal, p. Prečna pri Novem mestu. (p)

Vilo na Dolenjskem
 prodam zaradi selitve. - Velik sadni vrt. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.217. (p)

Velika stanovanjska hiša
 vodovod, elektrika, ribolov, njive, travniki, gozd napredaj na Dolenjskem. Donos 40.000 din. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zeleznica blizu« 14.214.

Enonadstropno hišo
 v Skofji Loki prodam za ca. 150.000 din. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.162. (p)

Hišo
 s nekaj zemljišča in z manjšo trgovino ali go-

Enodružinsko hišo
 novejšo, 4 sobe, vodovod, elektrika, malo vrta, Laško, Celje okolica, kupim. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Okoli stotisoč« št. 14.243. (p)

Letoviško parcelo
 prodam. Kupci, pošljite naslov upravi »Slovenca« pod »Pirniče« 14.057. (p)

Hišo
 z gostilniškim lokalom ali donosno vilo kupim v središču Ljubljane iz proste roke brez posredovalca. Cena od 300.000 do 400.000 din. - Ponudbe z označbo cene in lege na upravo »Slovenca« pod »Gotovina« 14.159. (p)

Hišo ali posestvo
 v Mariboru, Ljubljani ali Sevnici, kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Takoji tudi prežitek« 1120. (p)

Dvostanovanjsko hišo
 v Ljubljani ali blizini okolici kupim. - Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Piačilo takoj v gotovini« 14.246. (p)

Stavbna parcela
 ob cesti v Vizmarjih 12, napredaj.

Hišo in stavbne parcele
 prodam. Vizmarje št. 46, št. Vid nad Ljubljano.

Vilo v Ljubljani
 najraje na Mirju, po možnosti s hipoteko, kupim. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Mirje« št. 14231.

Hišo v Ljubljani
 za gotovino do 250.000 din ostanek v hipoteki, kupim. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »250.000« št. 14292.

Parcelo
 majhno, za visokoprtilno hišo, v bežigradskem okraju, prodam. Vprašati Podmilščakova 11.

Petstanovanjska hiša
 davka prosta, mesečni donos 1100 din, napredaj. Samo resni kupci. - Dr. Verstovškova 32, Pobrežje, Maribor. (p)

Napredaj imam
 trgovsko-stanovanjske hiše v centru in na periferiji, vile, gostilne, parcele in kmetska posestva. Jančar, Sv. Petra c. 27, telefon 47-38. (p)

Kupila bi vilo
 tri- do petstanovanjsko na Mirju, Prulah, Vrtači ali za Bežigradom za ceno 400.000-800.000 din. Skupaj bi pa kupili trgovsko stanovanjsko hišo do 2.000.000 din. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Frankl« št. 14376. (p)

Hišo
 v Mostah, na Kodeljevem, v Zeleni jami, z večjim vrtom, kupim za gotovino do 180.000 din. Prevzamem tudi hipoteko brez to vsoto. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vdovec« št. 14399. (p)

Hišo kupim
 tik Kranja, Skofje Loke. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Dobro plačame« št. 14.108. (p)

Stanovanja
 ODDAJO:
 Dvostanovanjsko I. nadstropje, v novi hiši, v Domžalah, parket, elektrika, vodovod, najlepša, brezprazna sončna lega - oddam solidni stranki s 1. oktobrom. - Vprašati: Šeren, stavbenik, Domžale.

Hišo
 s kuhinjo ali dve opremljeni sobi oddam. Javorškova 7, Zg. Siska. (s)

Dvostanovanjsko
 oddam odraslim. Tovarniška ulica 21, Moste.

Dvostanovanjsko
 z veliko kuhinjo, oddam s 1. novembrom za 420 din. - Ogled v popoldanskih urah. - Zeleznik, Predovičeva 11-1.

Gospodično
 sprejem na stanovanje. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14326.

Opremljeno sobo
 oddam boljši gospodični. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14324.

Dve sobi s telefonom
 v bližini glavnega kolodvora oddam s 1. oktobrom. - Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod št. 1123. (s)

Hišo
 s kuhinjo ali dve opremljeni sobi oddam. Javorškova 7, Zg. Siska. (s)

Prazno sobo
 oddam v najem s 1. oktobrom. Nove Jarše 80, p. Moste. (s)

Stanovanje
 dvostanovno in enosobno - komfortno, s kopalnico, poleg tramvaja oddam s 1. novembrom na Dolenjski cesti. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14361. (c)

Dva trosobna stanovanja
 komfortna, v novi hiši za Stadionom oddam takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14354. (c)

Majhno stanovanje
 za dve starejši osebi oddam. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 14367. (c)

Enosobno stanovanje
 oddam mirni star, stranki dveh oseb (gospe ali gospodinji). Naslov v upr. »Slovenca« pod 14.225. (c)

Dvostanovanjsko
 oddam s 1. novembrom starejši mirni stranki. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14.211 (c)

Opremljeno sobo
 s kuhinjo ali dve opremljeni sobi oddam. Javorškova 7, Zg. Siska. (s)

Dvostanovanjsko
 oddam odraslim. Tovarniška ulica 21, Moste.

Dvostanovanjsko
 z veliko kuhinjo, oddam s 1. novembrom za 420 din. - Ogled v popoldanskih urah. - Zeleznik, Predovičeva 11-1.

Gospodično
 sprejem na stanovanje. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14326.

Opremljeno sobo
 oddam boljši gospodični. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14324.

Dve sobi s telefonom
 v bližini glavnega kolodvora oddam s 1. oktobrom. - Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod št. 1123. (s)

Hišo
 s kuhinjo ali dve opremljeni sobi oddam. Javorškova 7, Zg. Siska. (s)

Dvostanovanjsko
 oddam odraslim. Tovarniška ulica 21, Moste.

Dvostanovanjsko
 z veliko kuhinjo, oddam s 1. novembrom za 420 din. - Ogled v popoldanskih urah. - Zeleznik, Predovičeva 11-1.

Gospodično
 sprejem na stanovanje. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14326.

Opremljeno sobo
 oddam boljši gospodični. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14324.

Dve sobi s telefonom
 v bližini glavnega kolodvora oddam s 1. oktobrom. - Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod št. 1123. (s)

Hišo
 s kuhinjo ali dve opremljeni sobi oddam. Javorškova 7, Zg. Siska. (s)

Dvostanovanjsko
 oddam odraslim. Tovarniška ulica 21, Moste.

Dvostanovanjsko
 z veliko kuhinjo, oddam s 1. novembrom za 420 din. - Ogled v popoldanskih urah. - Zeleznik, Predovičeva 11-1.

Gospodično
 sprejem na stanovanje. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14326.

Trisobno stanovanje
 jako lepo, parketi, vodovod, v bližini mesta oddam. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14391. (c)

Enosobno stanovanje
 oddam takoj ali s 1. oktobrom. Jarska cesta 32. (c)

ISČEJO:
Na Brezovici
 išče opremljeno sobo s vso oskrbo zaposlen gospod. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Brezovica« št. 14221.

Prazno sobo
 sončno, išče v mestu gospodinca. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Stalna« 13.467. (s)

Zakonski par brez otrok
 išče eno- ali dvostanovno komfortno stanovanje v centru ali bližini - za 1. november. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »1. novembra« 14384. (c)

Dve dijakinji
 (1. letnik učiteljica) - iščeta stanovanje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dijakinja« 14352. (d)

Enosobno stanovanje
 iščeta zakonca brez otrok za oktober ali november. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Stanovanje« 14286.

Štirisobno stanovanje
 s kopalnico iščem za stalno v Ljubljani. Plačam trimesečno vnaprej. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ministrski svetnik v pokoju« št. 14440. (c)

Pohištvo
 Mreže za postelje izdeluje in sprejema rabljene v popravilo najceneje Alojz Andlovic, Gregoričeva ulica št. 5 (pri Gradšču).

Modroce
 patentne posteljne mreže, otomane, moderne kauče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni

Rudolf Radovan
 tapetnik Ljubljana, Mestni trg 13

Jedilnico
 dobro ohranjeno, prodam. Skofja Loka, Novo predmestje 29. (s)

Prodaj
 staro pohištvo, obleke, razno posežo in dr. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor št. 1124. (s)

Denar
 Kompanjona (kompanjonko) za transportno podjetje iščem. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »Popolnoma sigurno« št. 14393. (d)

Hišo
 s kuhinjo ali dve opremljeni sobi oddam. Javorškova 7, Zg. Siska. (s)

Dvostanovanjsko
 oddam odraslim. Tovarniška ulica 21, Moste.

Dvostanovanjsko
 z veliko kuhinjo, oddam s 1. novembrom za 420 din. - Ogled v popoldanskih urah. - Zeleznik, Predovičeva 11-1.

Gospodično
 sprejem na stanovanje. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14326.

Opremljeno sobo
 oddam boljši gospodični. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14324.

Dve sobi s telefonom
 v bližini glavnega kolodvora oddam s 1. oktobrom. - Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod št. 1123. (s)

Hišo
 s kuhinjo ali dve opremljeni sobi oddam. Javorškova 7, Zg. Siska. (s)

Dvostanovanjsko
 oddam odraslim. Tovarniška ulica 21, Moste.

Dvostanovanjsko
 z veliko kuhinjo, oddam s 1. novembrom za 420 din. - Ogled v popoldanskih urah. - Zeleznik, Predovičeva 11-1.

Gospodično
 sprejem na stanovanje. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14326.

Opremljeno sobo
 oddam boljši gospodični. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14324.

Dve sobi s telefonom
 v bližini glavnega kolodvora oddam s 1. oktobrom. - Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod št. 1123. (s)

Kupuje: Prodaja:
HRANILNE KNJIZICE
 bank in hranilnic ter **VREDNOSTNE PAPIRJE** po najugodnejših cenah

BANČNO KOM. ZAVOD
MARIBOR

Hranilne knjižice
 vrednostne papirje **kupujemo** stalno po najvišjih cenah in proti takojšnjemu plačilu

Rudolf Zore
 Ljubljana, Gledališka 13

Pouk

Gimnazijska izobrazba
 plemenit potom. Ze nad 15-let obstoječa Vidovičeva dopisna šola v Sarajevu omogoča mlajšim in odraslim gimnazijsko izobrazbo plemenit potom. Brezplačne informacije daje ravnateljstvo Vidovičeve dopisne gimnazije, Sarajevo, poštni predal 217. (u)

Nemščina
 začetniški, nadaljevalni in konverzijski dnevi in večerni tečaj. Beethovnova 9-1. »FRANČAISE«
 donne leçons de conversation. S'adr.: bureau du journal sous shiffre »Française«.

Visokošolec
 Inštruiral srednješolca za nizko ceno. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Realna gimnazija« št. 14416. (u)

Absolventka
 abiturientskega trgovskega tečaja išče primerno službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zanesljiva« št. 14416. (u)

Vajenci
 Vajenko za strojno pletilstvo, z vso oskrbo in hiš. sprejem takoj. Trata št. 14, št. Vid nad Ljubljano.

Čevljarstva vajenca
 sprejme takoj »Zora« - Kranj. (v)

Vajenko za trgovino
 takoj sprejem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Dobra računalnica« 14206

16 letni fant
 marljiv, s 6 razr. osnov. šole, končal z odliko, se želi izučiti mehanike obrti. Naslov pove uprava »Slovenca« pod 14166.

Mizarskega vajenca
 kmečkih staršev, sprejem z vso oskrbo. Aleš Gabrovšek, Vel. Ligojna, Vrhnika. (v)

Zasluzek
 Za 10 din Vam pošljem seznam 25 praktičnih predmetov, ki jih boste lahko izdelovali doma. - Stalen zaslužek tudi v teh kritičnih časih. Lindt, Ljubljana, predal 245-e.

17 letni fant
 močan, zdrav, se želi izučiti za ključavničarja ali mehanika. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.058. (v)

Trgovski vajenec
 išče mesta v trgovini na deželi. Naslov v upravi »Slovenca« pod 14.019. (v)

Vajenca
 za kovaštvo sprejem. - Pavel Mav, Jarše 9, p. Domžale. - Prodnost ima oni, ki se je že učil. (v)

Vajenca (praktikanta)
 sprejemamo. Znanje nemščine zaželjeno. - Julio Meini, Celje. (v)

14 letno dekle
 poštenih kmetskih staršev želi dobiti mesto učence sivilje. Gre v mestu ali na deželo. - Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Pridna in postena« št. 14085.

Vajenca
 dobrega računarja, sprejem v trgovino mešane-ga blaga. - Palčić, Nova vas pri Rakeku.

Vajenca
 za mizarstvo sprejme Se-dej, Mala čolnarska.

Vajenko
 za damsko krojaštvo - sprejme takoj modni salon »Genica«, Podmilščakova 37.

Mizarskega vajenca
 sprejme Omerzel Vinko. Zvezna ulica 9, Zelena Jama.

Vajenca
 za krmnarstvo, sprejem. Lampič Alojz, Sv. Petra cesta 7.

Vajenca
 za mizarstvo obrt sprejme Franc Kuhar, št. Vid-Vizmarje.

Sin železničarja
 z malo maturo, se želi izučiti za mehanika ali pa ključavničarja. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 14321.

Vajenca
 za mizarstvo obrt sprejme Rotar Josip, splošno mizarstvo, Predovičeva 5, Ljubljana.

17 letni fant
 močan, zdrav, se želi izučiti za ključavničarja ali mehanika. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.058. (v)

Trgovski vajenec
 išče mesta v trgovini na deželi. Naslov v upravi »Slovenca« pod 14.019. (v)

Vajenca
 za kovaštvo sprejem. - Pavel Mav, Jarše 9, p. Domžale. - Prodnost ima oni, ki se je že učil. (v)

Vajenca (praktikanta)
 sprejemamo. Znanje nemščine zaželjeno. - Julio Meini, Celje. (v)

14 letno dekle
 poštenih kmetskih staršev želi dobiti mesto učence sivilje. Gre v mestu ali na deželo. - Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Pridna in postena« št. 14085.

Vajenca
 dobrega računarja, sprejem v trgovino mešane-ga blaga. - Palčić, Nova vas pri Rakeku.

Vajenca
 za mizarstvo sprejme Se-dej, Mala čolnarska.

Vajenko
 za damsko krojaštvo - sprejme takoj modni salon »Genica«, Podmilščakova 37.

Mizarskega vajenca
 sprejme Omerzel Vinko. Zvezna ulica 9, Zelena Jama.

Vajenca
 za krmnarstvo, sprejem. Lampič Alojz, Sv. Petra cesta 7.

Vajenca
 za mizarstvo obrt sprejme Franc Kuhar, št. Vid-Vizmarje.

Sin železničarja
 z malo maturo, se želi izučiti za mehanika ali pa ključavničarja. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 14321.

Vajenca
 za mizarstvo obrt sprejme Rotar Josip, splošno mizarstvo, Predovičeva 5, Ljubljana.

Želim se izučiti
 trgovske obrti v večji trgovini z mesanim blagom ali v modni trgovini. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14314.

Vajenca
 in nekaj pomočnikov za plesarsko obrt, sprejme Stefan Borštnar, pleskar, Podmilščakova 4.

Zasluzek
 Za 10 din Vam pošljem seznam 25 praktičnih predmetov, ki jih boste lahko izdelovali doma. - Stalen zaslužek tudi v teh kritičnih časih. Lindt, Ljubljana, predal 245

Ugodna prilika 8 strožnic najmodernejših

z Norton-omariami in vgrajenimi elektromotorji 200—250 × 1000 — 2000 mm so dospele iz Nemčije, katere se prodajo po še neverjanem tečaju nemške marke, pri takojšnjem nakupu!

Ludvik Heršič, strojno tehnična pisarna
Ljubljana, Cesta 29. oktobra št. 13

Objave

Fantek
5 let, močan in zdrav, se odda za svojega. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14348.

»REALITETA«
posredovalnica nepremičnin za hiše, vile, parcele, posestva, gozdove itd. je samo v Ljubljani. Prešernova 54-I — nasproti glavne pošte. — Telefon 44-20. — Posluje hitro in solidno. Vse informacije so brezplačne. Prepričajte se!

Dražba lesa

ca. 2000 prn bukovih drv in ca. 200 plm buk. tehn. lesa na panju iz različnih gozdov na Plešiču na Pohorju bo prodalo Revirno vodstvo Plešič dne 2. oktobra 1940 pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Informacije in pogoji na vpogled pri Sumski upravi v Crni ter Revirnem vodstvu Plešič pri Sv. Lovrencu na Pohorju. (1)

Izjava

Izjavljam, da moja žena Franciška ni več upravičena sprejemati za mene naročila in plačila ter da nisem plačnik za njene dolgove. — Ivan Urbas, avtoprevoznik, Ljubljana.

Izjava

Podpisani izjavljam, da nisem več plačnik za dolgove, katere bi napravila moja žena Klampfer Stanislava roj. Teran. Viktor Klampfer, strojevodja, Dravograd-Meža.

Lesni industriji, pozor!

28. septembra ob 11. uri se vrši dražba najlepše arondiranih nepremičnin na okrajnem sodišču v Prevaljah, obstoječih iz žage na električni pogon, dveh stanovanjskih hiš, garaže, z gospodarskimi poslopji in zlozimi stavbnimi parcelami ter sado-nosniki, ležeči blizu kolodvora in državne ceste. Za razvoj lesne industrije je najboljši predpogoj.

Pohišstvo

Največja izbira spalnic, kuhinjske oprave, žične vložke in modrace po nizkih cenah

Se priporoča
MIZARSTVO »SAVA«
Predjamska 32 - Miklošičeva cesta

Naprodaj so

tovarniška poslopja prejšnje tovarne tanina v Polzeli pri Celju
400 m od železniške postaje, zemljišče v površini 7,5 ha, od tega zazidano 5000 m² s stanovanjsko hišo in pisarniški prostori, z vodno turbino 60 HP. Veled bližine elektrarne Velenje je močče pridobivanje električnega toka po nizki ceni. Posestvo leži ob reki Savinji. Prodajni pogoji ugodni.
Informacije dajejo: Javna skladišča d. z o. z., Ljubljana, Tyrševa cesta 33.

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

zad. z neom. jam. Ljubljana, Miklošičeva cesta 6 v lastni palači
obrestuje branilne vloge
najugodnejše.

Nove in stare vloge ki so

v celoti vsak čas izplačljive
obrestuje po 4%, proti odpovedi pa po 5%

ZAHTEVAJTE ŽIMO SAMO Z ZAŠČITNO PLOMBO

STERILIZIRANO

ZADRUŽNA TOVARNA ŽIME D.D.

STRAZIŠČE

STERILIZIRANO 115°C

NAŠA ŽIMA JE HIGIJENSKO OČIŠČENA IN STERILIZIRANA NA PARI 115°C, NE DIŠI, JE BREZ MAŠČOBE IN FERMENTOV, PO CENI.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš predobri oče, stari oče, tast in stric, gospod

Simon Jovan

bivši krojaški mojster

dne 21. septembra po kratki bolezni, previden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb ljubljene pokojnika bo v torek, dne 24. septembra, ob devetih na pokopališču v št. Vidu nad Ljubljano. št. Vid nad Ljubljano, dne 21. septembra 1940.

Maks in Vinko, sinova
in ostalo sorodstvo

Zenitbe

25 letna gospodična
z doto 50.000 din, iz ugledne hiše, zeli poznanstva z dobro situiranim gospodom z lastnim domom, v svrhu zenitve. Ponudbe v podr. »Slov.« v Celju pod »Resno«.

Poročim

gospodično z doto 6—7000 din. Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor pod »Lastna hiša« 1111. (2)

Naročajte in širite
»Slovenca« I

Samostojna šivilja
zeli znanja zaradi zenitve z gospodom v stalni službi, nad 40 let starosti. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Sreča 1941« št. 14289

Dijaki

Dijake
sprejemam na stanovanje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14369. (D)

Foto-amaterjem

razvija, kopira in povečava
Foto-ateljé Mancini
Ljubljana - Vič

Razglas

Občina Koroška Bela razglašča, da je na dan 2. oktobra 1940 razpisala

II. javno pismeno ponudbeno licitacijo

za zidarska, tesarska, kleparska, steklarska, ključavničarska, parkečarska in pečarska dela ter instalacijo elektrike, pri dograditvi nove šole na Koroški Beli. Podrobnosti razpisa so razvidne z razglašča licitacije v »Službenem listu« št. 76. in 77.
Občina Koroška Bela

Kadi za zelje, sode, pralne banje

popravlja najcenejše pri
SULZER, sodarstvo, Maribor Vojašniška 7

Strojnik

vešč strugarstva ter finih strojno-ključavničarskih del — išče takojšnjo zaposlitev.
Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Strojnik«

Deset zidarjev

sprejme takoj
Stavbenik Oblak Metod, Kranj

VIOLINE 1REB. HARMONIKE 001. GLTARE 001.

BREZPLAČEN POUK V IGRANJU.
ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN KATALOG!
MEINEL-HEROLD ZA Ljubljano
MARIBOR 102

Ugoden nakup hiše v Biogradu n/moru

Javna dražba dvonadstropne vogalne hiše na obali, dozidana leta 1929, eventualno skupno s 14 večjimi parcelami (njive, vinogradi, pašniki), se bo vršila dne 24. septembra 1940 ob 9 dopoldne na okrajnem sodišču v Biogradu na moru. — Najnižji ponudek 926.174 din, skupno s parcelami 1.178.543 din, vadji 185.235 din, odnošno 226.490 din. — Vloženi denar bi se obrestoval po 7%.
Informacije pri Hranilnici kmetičkih občin v Ljubljani poštini predal 297.

Ze **50** let
Vam pomaga
v vseh neprilikah
DIANA
ZAMAZAŽO

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA
HOHNER
GENERALNO ZASTOPSTVO
SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIČEVA 10
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI ČENIK

Kako se bo končala sedanja vojna ???

Originalna
NOSTRADAMUSOVA
prerokovanja dobite takoj, ako pošljete din 8— v znamkah na naslov: Tajnovitosti života — Zagreb, poštanski pretinac 140

Posteljno perje

Po Din 12—, kemično čiščeno . . . . Din 14—
Čehano in kemično čiščeno . . . . . 35—
Na roko čehano in kemično čiščeno . . . . . 55—
Mešano gosje, čehano . . . . . 65—
Pol puh, beli . . . . . 85—
Sivi gosji puh . . . . . 120—
Beli gosji puh . . . . . Din 175—, 200—, 220—, 280—
Perje od puranov, čehano po . . . . . Din 25—
Vzorci brezplačno dobite pri
samo Glavni trg 24, Maribor **LUNA**

20 kovino-strugarjev in 10 rezkarjev potrebuje

„IKARUS“ A. D. ZEMUN

TOVARNA LETAL

„ALPEKO“- PLOŠČE

„TERRAZZO“ „MOZAIK“
„KERAMIT“ „MAJOLIKA“

izdelane pod visokim pritiskom v razl. barvah, skrajno higijenične, moderne kombinacije, primerne za tlakovanja ter notranjo in zunanjo oblogo cerkev, bolnic, mlekarn, mesnic, stopnišč, vež, kuhinj itd. kot nadomestilo za keramične in klinker plošče ter vse druge proizvode iz umetnega kamna in marmorja izdeluje:

„ALPEKO“ tovarna umetnega kamna Ljubljana, Tyrševa c. 48

PAZITE NA NASO TVORNIŠKO ZNAMKO: **A. P.**

Umrla nam je naša nenadomestljiva soproga, mati, gospa
AVGUSTA FLORJANČIČ
soproga uradnika

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, 22. septembra ob 15 z žal na pokopališču k Sv. Križu.
Maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, 23. septembra ob 7 zjutraj v cerkvi sv. Cirila in Metoda.
Ljubljana, dne 21. septembra 1940. Žalujoči.

ZAHVALA. Za številne izraze iskrenega sočustvovanja, ki smo jih prejeli ob težki izgubi našega dragega očeta in starega očeta, gospoda
OSTANKA FRANCA
železniškega uradnika v pokojju

pismeno ali ustmeno — se tem potom vsem najpriscrneje zahvaljujemo. — Posebno zahvalo izrekamo gg. zdravnikom za lajšanje trpljenja, vsem darovalcem vencev in cvetja ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so dragega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.
Ljubljana, 22. septembra 1940. Žalujoči ostali.

Zahvala

Za vse dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob težki izgubi naše ljubljene hčerke, sestrice in vnukinje

Marte

kakor tudi za vse poklonjeno cvetje in vence, vsem in vsakemu posebej, ki ste jo spremili do prezgodnjega groba — se najiskreneje zahvaljujemo.
Lesce, dne 21. septembra 1940
Janko Humerca, oče; Katica, mamica; Janez, bratec; Mira, sestrica — in sorodniki.

Zahvala

Vsem, ki so ob smrti naše nad vse ljubljene hčerke, sestre in zaročenke

Hermince Kolbesen

izkazali nepozabni pokojnici v tako obilnem številu spoštovanja, naklonjenosti in ljubezni, kakor tudi neštene dokaze iskrenega sočutja in sožalja — izrekamo tem potom svojo najtoplejšo in najiskrenejšo zahvalo.
Posebno zahvalo smo dolžni provizorju g. Golograncu za tolažljive obiske za časa bolezni in poslovilne besede ob odprtem grobu. Nadalje častitim sestram za skrbno nego in gg. dr. Jenšterlu in dr. Cizelju za nad vse skrbno lajšanje bolečin, kakor tudi rodbini Počivavšek za pozorno naklonjenost ter Sokoleki godbi in pevskemu društvu »Zarja« za ganljivo petje in žalostinke. Končno izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem darovalcem številnih, prekrasnih vencev in cvetja ter slednjic vsem prijateljem in znancem, ki so našo predrago pokojnico v tako velikem in častnem številu spremili na njeni zadnji poti.
Trbovlje, Maribor, Rajhenburg, Chicago, 20. sept. 1940.
Žalujoči ostali

Počastitev spomina srbskega zdravnika v Ljubljani

Ljubljana, 21. sept.

V petek ob 6 zvečer sta v posvetovalnici Ob šestih zvečer sta snovi in posvetovalnici mestnega magistrata pripravila Slovensko zdravniško društvo in Higijenski zavod lepo spominsko slovesnost v počastitev častnega člana Slovenskega zdravniškega društva, rajnega prof. dr. Milana Jovanovića-Batuta.

Pokojni dr. M. Jovanović-Batut je bil pionir higijenske službe in izboljšanja zdrav. razmer v srbskem podeželju. Nabral si je s tem svojim delom velikih zaslug. Mnogo pa je k izboljšanju zdravst. razmer med srbskim kmečkim prebivalstvom pripomogel tudi s številnimi publikacijami, knjigami, članki in brošurami, ki so bile pisane na poljuden način, tako da so jih lahko razumeli tudi preprosti ljudje. Ob osmini njegove smrti se je spominu svojega častnega člana oddolžilo tudi Slovensko zdravniško društvo, ki je v sodelovanju s Higijenskim zavodom pripravilo v petek lepo komemoracijo, pri kateri so bili prisotni zastopniki banovine, mestne občine, raznih socialnih in zdravstvenih organizacij ter ustanov in številni zdravniki. O osebnosti prof. dr. Jovanovića-Batuta je govoril prof. dr. Zalokar, o higijenskem delu rajnika pa direktor dr. Pirce.

Smarje pri Ljubljani

Tukajšnji F. O. priredi danes 22. t. m. ob 3 popoldne s sodelovanjem D. K. telovadno akademijo z izbranim sporedom in glasbo. Vsi, ki z zanimanjem in dobrohotno spremljate naše delo, vabljeni. Odbor.

Fram

Tukajšnja podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva je le dan začela graditi sadno sušilnico na občinskem vrtu poleg šole. Sadna sušilnica bo za naš kraj velike koristi, saj prideluje obilo zlatih sadja, ki daje kmetom lepe dohodeke, mnogo ga pa tudi gre v alkoholne namene. Da se v bodoče slednjemu izognemo, bo brez dvoma najbolj služila sadna sušilnica.

Pri obnavljanju župne cerkve se je lažje poškodoval elitarški pomočnik Spurej Franček. Ostal je v domači oskrbi.

Cerkveni pevski zbor danes ob 19 zadnjikrat uprizoril spevoigr »Darinka« in »Mlada Breda«. Čisti dobiček je namenjen za nove orgle, zato se preplačila hvaležno sprejemajo. Prireditelj je v Zohrerjevi dvorani. Priditelj.

Zahvala

Ob nenadni izgubi našega ljubljenega sina, brata, svaka in strička, gospoda

Milana Fajona

elektromonterja KDE

se najpristržneje zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem z Grada, SK Slaviji, Kranj, dežel, elek. za vso njihovo pomoč, za poklonjene prekrasne vence, g. Turnarju za poslovinne besede ob odprtem grobu, ter vsem ostalim, ki so v tako lepem številu spremili našega nepozabnega Milana k večnemu počitku. Vam in za vse iskrena hvala!

Ljubljana, dne 21. septembra 1940.

Zalujoča rodbina Fajon.

Zagorje

Licencovanje bikov ter ocenjevanje mraščkov bo na področju občine Zagorje v sledečem redu: Zagorje Dne 25. septembra ob 3 za okoliš Izlak bo na Oberžiji; dne 26. septembra zjutraj ob 9 za okoliš St. Lamberta pri Vrtačniku tetotam, ter istega dne popoldne ob 3 na sejmišču v Zagorju. K pregledu je pripeljati le bika, stare nad eno leto.

Kontrola mer bo poslovala v Zagorju v prostorih garaže Miler v času od 7. do 14. oktobra. K pregledu je pripeljati vse vrste mer kot posode, tehtnice in vesa ostala merila, ki so namenjena javni uporabi.

V Prosvetnem domu bo v kratkem uprizorjena spevoigra »Na Trški gori«. Na prireditvi, ki izzveni v prijetnem tonu ljubezni do domače grude, opozarjamo že danes, pri čemer bo ta igra za odprto vrsto predelava.

Občni zbor Skupine bojevnikov Zagorje je bil preteklo nedeljo v prostorih gostilne Ranzinger. Čeprav ni bila udeležba tako številna kot prejšnja leta, je bilo opaziti, da je zanimanje za to gibanje med članstvom vendar izredno živo.

Škofja Loka

»Naša krič, narodno igro v 4 dejanjih, bo bo uprizoril drevi ob 8 gledališki odsek Katoliškega prosvetnega društva v Društvenem domu.

Kino Društveni dom bo igral v ponedeljek zvečer ob pol 9 izredno napet in zanimiv film: »Naredili so me za zločinea.«

Ježica

Razstava cvetja in povrtine, katero je namestila prirediti tukajšnja podružnica SVD v razredih osnovne šole, odpade, ker ni bilo mogoče dobiti prostorov.

Šoštanj

Šmihelski sejem v Šoštanju: Običajni večletni veliki šmihelski kramarski in živinski sejem se vrši letos v Šoštanju v ponedeljek, dne 30. septembra 1940. Prodajalci in kupci vabljeni, ker je ta sejem v Šoštanju glavni. Pripominjamo, da je v Mohorjevem koledarju pomota v datumu in je le gornji datum pravilen in ne 22. septembra 1940, kot je v koledarju navedeno.

Tukajšnje Prosvetno društvo Sv. Mihael pri Šoštanju priredi v kratkem veliko vsakoletno tombolo z bogatimi dobitki, datum tombole objavimo kasneje. Na tombolo ste vsi iskreno vabljeni.

Danes popoldan bo na rudniku v Velenju delna župna gasilska vaja župe Slovenj Gradec.

Polzela

Tukajšnje Katoliško prosvetno društvo priredi s sodelovanjem Fantovskega odseka in Dekliškega krožka v nedeljo, dne 29. septembra točno ob pol treh popoldne telovadni nastop na prostem. Sprud je zelo pester Sodelovala bo godba na pihala. Nastop bo na vrtu g. župana Turška, v slabem vremenu pa bo združena akademija v Prosvetnem domu. Vsi mladinci, ki ste vabljeni ta dan na prireditelj, da daste mladini priznanje in pogum za nadaljnje delo!

Slovenska Krajina

Poplavljeni travniki. Zadnje deževje je krajem ob Ledavi in Muri spet prineslo povodnji. Ubogi kmečki narod je hudo prizadet. Krompir gnije v zemlji, koruza ne more zoreti, pokošeno otavo pa je ponekod spet vzela voda.

Učitelj ni na 6. razrednici v Srednji Bištrici, kjer je učencev za 8. razredov, poučujeta zdaj samo dve učni moči, ki sta z delom preobremenjeni. Kako naj otroci napredujejo ob tako neurejenih razmerah.

Razno

Ureditev premoženja

Poravnave, konkurzne zadeve, odkup in inkaso terjatev, (tudi kmetijskih) nabavo posojil in družbenikov, dobičkanosno in varno naložitev kapitala, ureditev uprave in knjigovodstva, bilance, kalkulacije, uprave nepremičnin, nadzorovanje suudeležb, — sploh vse trgovsko-obrtniške zadeve poverite zaupno strokovni pisarni

ZAJC LOJZE

Ljubljana, Gledališka ul. 7

OKAMA MAZILU

Is zdravilnih zelišč. — On lovit uspeh pri ranah, opeklinah, ožujenjih — volken — turih in vnetih itd. za nogo tojenčkov prikožnem vnetju izpuščajih in brnatah nate menu, za razpokane prane bradavice. Dobi se v lekar nah in drogerijah.

Suhe gobe

zadnje rasti plačujemo po najvišji ceni

Sever & Komp.

Ljubljana,

Oblastv. koncesionirana

šoferska šola

za poklicne šofere in amatere

I. Gaberšček

bivši komisar za šoferske izpite

Kolodvorska ulica št. 43

Telefon 28-28

Gumnice, gube, plise, monogrami, entel, ašur fino in bitro izvši

Matek & Mikeš

Ljubljana, Frančiškanska ulica nasproti hotela Unio

Vezenje perila, krasna predtiskana žen. roč. dela

DIESEL MOTORJI

stabilni in ladijski

PLINSKI MOTORJI

(SAUGGAS) na sesalni plin

Zahtevajte ponudbo od zastopnika

M.A.G.

ZAGREB Varšavska ul. 11

Naročajte in čitajte »SLOVENCA«

Spravilo drv

prevzajem vsake kolišt. no. Imam žično napravo. Ponudbe upravi »Slov.« pod št. 14.199.

Starejšo osebo

z nekaj gotovine sprejemem v došmrtno oskrbo. Najrajši žensko osebo. Nastav v upravi »Slov.« pod št. 14.171.

JUGOŠKODA a. d.

ZAGREB, BOŠKOVIČEVA 32/I.

Telefon 63-06

ima serijske izdelke kot so elektromotorji, Dieslovi in plinski motorji, črpalni in razsvetljevalni agregati, kolesa za ozkotirne železnice, matični ključi, nakovala, precizno orodje, posnemalniki itd.

v stalni zalogi.

Zahtevajte prospekte in brezobvezen obisk inženirjal

Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani

podeljuje kratkoročna posojila, proti podpisu bianko-menicam, dvema porokoma posestnikoma ter eventualno zaznambi na službene prejeme

Za vedno nas je zapustila naša srčno ljubljena soproga, skrbna, dobra mamica, sestra in teta, gospa

Berta Kolenc roj. Dimic

soproga posestnika in gostilničarja

v soboto, dne 21. septembra, ob 13.

Pogreb naše drage mamice bo v ponedeljek, dne 23. septembra, ob 15.30 iz hiše Zalosti, Zagrad 24, na okoliško pokopališče v Celju.

Sv. maša zadušnica bo v torek, 24. septembra, ob 7 zjutraj v farni cerkvi v Celju.

Zagrad pri Celju, dne 21. septembra 1940.

Frane, soprog,

Berta in Franci, otroka — ter ostalo sorodstvo.

Zavihalni stroj Watta

s čim večjim napustom (Vorreisapar), enega ali dva kupim. Ponudbe na Leon Karič, advokat, Beograd, Strahinika Bana 18. Tel. 20690

V Mariboru, dne 18. septembra 1940.

Razglas

Razglas mestnega poglavarstva mariborskega X. št. 13.442/1-2215-1040 z dne 4. septembra 1940 se spreminja v toliko, da se vrši II. javna pismena ponudbena licitacija za gradbo dovoznih cest s kanalizacijo za izgradnjo dovoznih cest k carinarnici v Mariboru

dne 14. oktobra 1940

in ne 30. septembra 1940, kakor je bilo prvotno objavljeno.

Mestno poglavarstvo mariborsko

Predsednik: dr. Juvan, I. r.

Ali

ste že naročeni na

Slovenca

?

Vsak

naročnik zavarovan

Kupujte pri naših inserentih!

Alphonse Daudet: 47

Jakec

Prevedel Fišer Frane

Končno je prišel na vrsto d'Argenton. Ta je zabavljaj sistematično, hladno, s kratkimi, suhih in neusmiljenimi besedami. Vse je obral: direktorje gledališč, knjigarne, avtorje, javnost, — vse! Sarlota je med tem pripravljala čaj in Jakec ji je pomagal, a oni trije so v tem čudovitem poletnem večeru sedeli s komolci naslonjenimi za mizo in hlatali kot požirajoče kače

S prihodom doktorja Rivals-a je postala debata še zanimivejša. Dobrodušni možakar se vradoval vsedel k mizi, vesel, da je našel številno in zabavno družbo.

»Gospa d'Argenton, zdaj vidite, da našemu bolniku ni bilo treba drugega, kot razvedrila.« Za izbočenimi očali doktorja Hirscha se je nekaj zasvetilo.

»Doktor, jaz nisem vašega mnenja,« je dejal prijazno in dal roko pod brado, pripravljen na dvoboj.

Stari Rivals ni brez začudenja gledal to nenavadno, zamazano, sivolaso osebo z belo kravato in obrtihi lic. Ta človek je sam z levim očesom za silo videl in je bil zato primoran, če je hotel obdržati sogovornika v svojem vidnem območju, držati glavo postrani in govoriti s profila.

»Gospod je zdravnik,« je vprašal?«

D'Argenton je pripomogel svojemu prijatelju, da se mu ni bilo treba zlagati.

»Doktor Hirsch... Doktor Rivals...« je dejal in ju predstavil drug drugemu.

Pozdravila sta se kot dva nasprotnika, ki najprej krizata poglede in nato meče.

Dobri Rivals je mislil, da je ta človek, ki

ima zdaj z njim opraviti, kakšen slavni pariški Praktikus ali originalen genij in se je zato spočetka obnašal skromno. Toda kmalu je opazil, kako pomanjkljivi in v kakšnem neredu so ti možgani. Doktor Hirsch je govoril v zasmehljivem in prezirljivem tonu, a ta mu je pričel primerno odgovarjati; že po naravi rdeča ušesa so se mu še bolj segrela.

»Dragi kolega, dovolite, da vam pojasnim...«

»Oh! Oprostite, dragi kolega...« Pravi prizor iz Molière-a, samó s to razliko, da v Molièrovih časih še ni obstojal tip izpredenca, kakršnega je predstavljal Hirsch. Priti je moralo naše vročekrvno in zbegano XIX. stoletje, prepolino idej.

D'Argentova bolezen je tvorila glavni predmet debate in silno zanimivo je bilo pogledati čudno smešni poetov obraz, ki se mu na eni strani zdela, da ga smatra Rivals le za namišljeno bolnika, a se na drugi strani ni mogel ubraniti groze, ko je slišal strašne citate najbolj zamotanih boleznih, ki mu jih je pripisoval doktor Hirsch.

»Nehaj no s tem,« je dejal slednji in nenadoma vstal. »Dajte mi kos papirja in svinčnik. Dobro! Zdaj vam bom s pomočjo plesimetra narisal in izračunal kakšno bolezen ima naš ubogi prijatelj.«

Iz svojega širokega telovnika je potegnil majhno pušpanovo tablico, ki se je imenovala plesimeter.

»Stopi sem!« je dejal d'Argentonu, ki je bil ves blede.

Odprl mu je naglo suknjič in mu po vsej širini prs razgrnil papir. Nato je s plesimetrom trkal in poslušal ter obenem risal s svinčnikom neke črte. Nato je po mizi razgrnil papir, poln hieroglifov.

»Zdaj presodite,« je dejal. »Tukajle so točno v naravni velikosti narisana jetra našega prijatelja. Odkrito povedano: »Ali? je ta kaj po-

dobno jetram? Vidite, kako nesorazmerno velika so in na škodo drugih organov. Lahko si mislite, kako nepravilno je vseokrog, kakšen strašen nered!...«

Vzel je svinčnik in s par odločnimi cik-cak črtami narisal ta nered.

D'Argenton je prepadeno to gledal. Prej je bil blede, zdaj je postal rumen.

»Strašno!« je mrmral.

Sarloti so prišle solze v oči.

»In vi vsi to verjamete?« je spet dejal Rivals. »To je vendar zamorska medicina. Norčuje se iz vas.«

»Oh! Dovolite, dragi kolega...«

Toda stari ga ni več poslušal; grog, ki ga je izpil, je bil močnejši, ko po navadi in bitka se je začela v vsej silovitosti.

Stala sta si nasproti, mahala s pestmi in se obmetavala z zdravniškimi priimki in z naslovi raznih grških, latinskih, skandinavskih, indijskih in kitajskih knjig. Hirsch se je izkazal s svojima kilometrom dolgimi citati, katerih verodostojnosti pa radi njihove eksotičnosti nikdo ni mogel presoditi; Rivals pa je triumfiral s svojo odločnostjo, s strašnim trobentarskim glasom in pestrimi izrazi; mesto dokazov je vedno vzkliknil, da bo svojega nasprotnika »v morje zalučal.«

Jakec in Sarlota ni ta bučni razgovor prav nič vznemiril; še vse drugače sta slišala v gimnaziji. Lobassinske pa je postal nestrpen, ker ni mogel vmes imeti niti besede in je zato odšel na teraso, se sanjavo naslonil na ograjo in spustil v spečo gozdno okolico svoj odmevajoči, globoki glas.

Vse naokrog se je zdramilo. V listju so zafrotale peruti in na sosednjih drevesih so se oglašili prestrašeni in vznemirjeni pavi s tistim preplašnim krikom, s katerimi poleti naznanjajo bližajočo se nevihto. Sosednji kmetje so se prebudili v svojih kočah. Stara Dalé in njen mož sta tvegala radoveden po-

gled na razsvetljena okna Parižanov, medtem ko je luna obevala majhno belo pročelje, na katerem so se razločile črke hišnega gesla: »Parva domus, magne quies... majhen dom, velik mir.«

X.

Cecilija

»Kam pa tako zgodaj?... je vprašal doktor Hirsch, leno pribhajóč iz svoje sobe, Sarloto, ki je bila še v veliki toaleti, v rokavi je imela mašno knjigo in za setoj Jakec, oblečenega v priljubljeno obleko lorda Pramboeka, ki je bila za to priliko podaljšana, a kljub temu predolga.

»K maši pojdemo, dragi doktor. Danes darujem posvečeni kruh. Ali vam d'Argenton ni povedal?... Brž! Podvizajte se! Danes moramo vsi biti pri maši!«

Bilo je petnajstega avgusta, na dan Marijinega vnebovzvetja. Gospa d'Argenton je bila zelo ponosna, da jo je doletela ta čast. Odsla je in ko je odzvonilo, je še sedela z Jakcem v rezervirani klopi poleg kora Cerkev je bila praznično razsvetljena, vsa v soncu in rožah. Otroci na koru in pevcu so imeli bele, sveže zlikane koretlje. Pred pultom je bila navadna miza in na njej so bili pozlačeni nastavki, zvrhani blagoslovljenega kruha in ljudje so jih občudovali. Da bo slika popolna, vam povem, da so tudi vsi lovski čuvaji prišli prisostvovati Hvalnici na ta uradni praznik. Imeli so svečane zelene obleke, noze za pasom in puške ob nogah. Seveda je bil ta dan kot nalašč za divje lovce in lesne tatave

Dejstvo je, da bi bila Ida de Barancy pred enim letom zelo presenečena, ko bi ji kdo dejal, da bo sedela nekega dne na koru v vaški cerkvi in da bo s svojim spoštljivim obnašanjem in z v knjigo povešenimi očmi deljalo kot kontesa d'Argenton in kot cejnena, dostojna poročena žena.

Žrebanje I. razreda novega 41. kola državne razredne loterije bo 11. oktobra. V velikem številu so Vam srečke v najrazličnejših serijah na razpolago v glavni kolekturi „Vrelec sreče“

Tudi Vi morate dobiti

Vašo srečno številko, čas za izbiranje Vaših srečk je sedaj zlato. Nešteto igralcev je že našlo zaželjene večje dobitke in tudi premije v Planinškovi kolekturi.

Poizkusite tudi Vi sedaj Vašo srečo v domači glavni kolekturi državne razredne loterije pri

„Vrelec sreče“, Alojzij Planinšek
Ljubljana, Beethovnova 14

Cene srečkam:

$\frac{1}{4}$	.....	din 50.—
$\frac{1}{2}$	.....	„ 100.—
$\frac{1}{1}$	.....	„ 200.—

Divji kostanj in skipek

kupuje po najvišji ceni

ADELA KOŠIR, PTUJ TELEFON 93

Draginja raste - mi držimo še stare cene!

Baker, aluminij, med, železo, kavčuk so snovi, ki jim raste cena do neverjetnih višin.

Radijski aparati so izdelani prav iz teh snovi.

Tudi ostali stroški, kot carina, prometni in luksusni davek so se ogromno povečali. Samo zadnja dva znašata celih 44% od nabavne cene.

Drugi mesec stopi v veljavo novi kurz nemške marke, ki je pri radijskem blagu vladajoča valuta. Ta kurz bo za 20% višji od sedanjega.

S tem bo usoda starih cen zapečaten. Računati je s povišanjem za kakih 20-30%.

**Preskrbite se zato z aparatom takoj,
dokler moremo držati še stare cene!**

Upamo, da bo naša zaloga za ta mesec še zadostovala, da Vam moremo postreči še po starih predvojnih cenah!

Naša izbira je še popolna! Zahtevajte cenik!

»RADIO« družba z o. z.
V LJUBLJANI, Miklošičeva c. 7

PORTLAND CEMENT

je najpopolnejši in najbolj ekonomičen gradbeni material, ki ustreza vsem zahtevam moderne gradbene tehnike in omogoča izvajanje najdrznejših stavbnih konstrukcij in najraznovrstnejših izdelkov

CEMENT^{A.}_{B.}

LJUBLJANA - ZAGREB - BEOGRAD - SPLIT